

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**ULUSLARARASI HUKUKUN DEVLETLER ARASINDAKİ İKİLİ
İLİŞKİLERE BAKIŞI: İRAK, LİBYA VE SUDAN KARARLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ali Adnan Zain Albideen ZAIN ALBIDEEN

Kamu Hukuku Anabilim Dalı

Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı

KASIM 2023

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**ULUSLARARASI HUKUKUN DEVLETLER ARASINDAKİ İKİLİ
İLİŞKİLERE BAKIŞI: İRAK, LİBYA VE SUDAN KARARLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Ali Adnan Zain Albideen ZAIN ALBIDEEN
(211231021)**

Kamu Hukuku Anabilim Dalı

Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet KESİK

KASIM 2023

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Jüri Tez Onay Formu

03.11.2023

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Bu çalışma 03.11 2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Kamu Hukuku (Tezli Yüksek Lisans) Programı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ

Prof. Dr. Ahmet KESİK

Danışman

İstanbul Gedik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Osman

YILMAZCAN

Üye (İmza)

İstanbul Gedik Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Attila ACAR

Üye (İmza)

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans “Uluslararası Hukukun Devletler Arasındaki İkili İlişkilere Bakışı: Irak, Libya ve Sudan Kararları” adlı, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim (03/11/2023).

Ali Adnan Zain Albideen ZAIN ALBİDEEN

ÖNSÖZ

Danışmanım, Prof. Dr. Ahmet KESİK'e, yardımı ve desteği için teşekkür ederim. Onun himayesinde çalışmak, bu tezi yazma aşamaları boyunca onun tutkusu, bilgisi ve kesintisiz desteğiyle ilerlemek benim için çok değerliydi.

Ayrıca, Türkiye ve Irak'daki ailem ve arkadaşlarıma, sabır, şefkat ve eğitim süresince sürekli bir ilham kaynağı olmaları nedeniyle şükranlarımı sunarım.

Bu eseri, bu yolda devam etmemde bana destek olan ve olmaya devam eden sevgili babama, canım annem ve sevgili eşime ithaf ediyorum. Ayrıca bu eseri çocuklarım Abbas, Senaria, Muhammed Mustafa, kardeşim Ahmed, kız kardeşlerim, eşimin annesi, baldızlarım, arkadaşım Cevdet ve sevdiğim herkese ithaf ediyorum.

Kasım 2023

Ali Adnan Zain Albideen ZAIN ALBİDEEN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı	5
1.2 Araştırmanın Problemi	6
1.3 Araştırmanın Önemi	6
1.4 Araştırmanın Soruları	6
1.5 Araştırmanın Yöntemi	7
2. ULUSLARARASI HUKUK	9
2.1 Uluslararası Devlet Sisteminin Doğuşu	9
2.2 Uluslararası Hukukta Şartlar	20
2.2.1 Uluslararası kuruluşlara kabul	21
2.2.2 Uluslararası Adalet Divanı	25
2.3 Uluslararası Hukuk ve İkili Yükümlülükler	29
2.3.1 Soykırım yasağı ikili karakteri	29
2.3.2 Saldırganlık yasağı ikili karakter	36
2.3.3 İnsanlığa karşı suçlar yasak ikili karakter.....	40
2.3.4 Çoklu resmi yükümlülük kaynakları ikiliği.....	43
2.4 Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Tüzüğü ve Yükümlülükler İkiliği	46
3. ULUSLARARASI HAKSIZ FİİL İKİLİĞİ	50
3.1 Eyalet Hukuku Atıf Davranışı	53
3.2 Bileşik İhlaller ve İhlal Dualitesi	57
3.3 Derivative Breaches and Obligations Duality	66
3.4 Uluslararası Ceza Adaleti Seçiciliği	72
3.5 Olası Bir Çözüm Olarak Evrensel Adalet	74
3.6 İnsan Hakları Örgütü Büyüyen Rolü.....	76
4. ULUSLARARASI HUKUKTA SEÇİCİLİK VE ÇİFTE STANDART: VAKA ÇALIŞMALARI.....	81
4.1 Irak'ta İşkence.....	83
4.2 Libya.....	86
4.3 Sudan	87
4.4 Önümüzdeki On Yıl	90
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	93
KAYNAKLAR	96
ÖZGEÇMİŞ.....	99

KISALTMALAR

CPC	: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu.
DTÖ	: Dünya Ticaret Örgütü
EDI	: Elektronik Veri Değişimi
GATT	: Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması
ICA	: Uluslararası Ticari Tahkim
ICC	: Uluslararası Ticaret Odası
ICDR	: Uluslararası Uyuşmazlık Çözümü Merkezi
LCIA	: Londra Uluslararası Tahkim Mahkemesi
UNCITRAL	: Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1: Vestfalya Antlaşması.....	9
Şekil 4.1: Irak Hapishanesinde İşkence	84
Şekil 4.2: Irak'ta Parça Tesirli Bombalar	84
Şekil 4.3: Iraklı Sivillere Yönelik Amerikan ve İngiliz Saldırıları.....	85
Şekil 4.4: Bingazi ve Beyda'da Şiddet.....	86
Şekil 4.5: Darfur'daki Durum	88

ULUSLARARASI HUKUKUN DEVLETLER ARASINDAKİ İKİLİ İLİŞKİLERE BAKIŞI: İRAK, LİBYA VE SUDAN KARARLARI

ÖZET

Uluslararası hukukta ikili anlaşmalar, ülkeler arasındaki hukuki ilişkilerin düzenlenmesi açısından önemlidir. Bu anlaşmalar, ülkeler arasındaki ekonomik, ticari, sınır güvenliği, savunma gibi konulardaki ilişkileri düzenler ve bu sayede ülkeler arasında güven ve iş birliğini sağlar. Ayrıca, ikili anlaşmalar, ülkeler arasında hukuki bir yaptırım mekanizması oluşturur ve bu sayede ülkeler, anlaşmaların ihlal edilmesi durumunda, hukuki yollardan haklarını koruma olanağına sahip olurlar. Bu nedenle, uluslararası hukukta ikili anlaşmalar konusu, önemli bir araştırma konusudur. Bu konunun araştırılması, ülkeler arasındaki hukuki ilişkilerin daha iyi anlaşılmasını ve düzenlenmesini sağlar. Ayrıca, ikili anlaşmaların yapılması sürecine dair bilgi sahibi olmak, ülkelerin daha iyi bir şekilde anlaşmalar yapmasını ve anlaşmaların ihlal edilmesi durumunda haklarını koruma olanağına sahip olmalarını sağlar. Uluslararası hukukta ikili anlaşmalar konusunun araştırılması, aynı zamanda ülkeler arasındaki ilişkilerin daha adil ve eşit bir şekilde düzenlenmesine katkıda bulunur.

Anahtar Kelimeler: *İkili İlişkiler, Devletler, Uluslararası Hukuk.*

BILATERAL RELATIONS BETWEEN STATES IN INTERNATIONAL LAW: AN OVERVIEW OF THE IRAQ, LIBYA AND SUDAN DECISIONS

ABSTRACT

Bilateral agreements in international law are important in terms of regulating legal relations between countries. These agreements regulate relations between countries on issues such as economic, trade, border security, defense, and thus ensure trust and cooperation between countries. In addition, bilateral agreements create a legal sanction mechanism between countries, and in this way, countries have the opportunity to protect their rights through legal means in case of violation of agreements. Therefore, the issue of bilateral agreements in international law is an important research topic. Researching this issue provides a better understanding and regulation of legal relations between countries. Also, having knowledge of the process of concluding bilateral agreements enables countries to negotiate better and have the opportunity to protect their rights in case of breach of agreements. The study of bilateral agreements in international law also contributes to a more fair and equitable regulation of relations between countries.

Keywords: *Bilateral Relations, States, International Law.*

1. GİRİŞ

İnsanlık çağlarının başlangıcından beri her türden insan arasında çatışmaların çıkması, güçlünün zayıfı yemesi, paraya ve toprağa el koyma, en aşırı ve şiddetli güç ve vahşeti kullanma ilkesinin yaygınlaşması. Bu savaşların sonuçları her zaman insani kayıplarla doludur ve beraberinde maddi kayıplar da getirir ve bu savaşlar savunma niteliğindedir veya saldırı niteliğindedir veya meşru hak veya meşru savunma hakkı denen şeydir.

Böylece, halkların, bölgelerin, renklerin ve dillerin insan dünyası, keşif temelinde veya tehditler, hırslar veya yayılan inançlar temelinde birini diğeri üzerinde kontrol altına almaya başladı. O zamandan beri, kolonyal hareketler dünya çapındaki dünya savaşları ve antik çağlardan Orta Çağ'a kadar Fenikeliler, Yunanlılar ve Haçlılar ile başlayan ve daha sonra Portekizliler ve ardından İspanyollar'ın Amerika'ya kadar öncülük ettiği keşif sömürgeci hareketleri ve değerleri cezalandırıldı veya onları takip etti, Afrika, Hindistan, Doğu Asya ve Orta Doğu. Bu kampanyaların en büyük hedefi yayılcı ekonomik hırslardı (Raustiala & Slaughter, 2002).

Dünya bu yayılcı ve keşifçi yaklaşımını yayılcı ve emperyalist imparatorluklar kuruluncaya kadar devam ettirdi. Çünkü o çağlarda hukuksuzluk bu ülkelere saldırılar, işgaller, ülkelerin sömürgeleştirilmesi ve servet yağmalanması ve bu sömürge savaşları konusunda fırsat tanıyordu. Uluslararası çatışmalar ve bunlarda güvenlik ve barışın sağlanması konusunda, yönetmek ve denetlemek için uluslararası bir örgüt kurma fikri ortaya çıkana kadar devam etmiş ve Alman filozofun Immanuel Kant (Tesón, 2017) halkları ve devletleri için güvenli ve barışçıl bir toplum kavramını ifade etmektedir.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, bir grup galip ülkenin katıldığı uluslararası bir örgüt olan Milletler Cemiyeti adlı ilk uluslararası örgüt kuruldu. Yani, Birinci Dünya Savaşı'ndan galip çıkan ve amaçları barışı ve uluslararası egemenliğe saygıyı yaymak, savaşa boyun eğmek veya savaşa girmek değil, bununla uluslararası,

diplomatik ve yasal bir şekilde ilgilenmek ve Milletler Cemiyeti'nde ve içinde Cemiyet Genel Kurulu'nun yanı sıra Cemiyet Konseyi'nin yanı sıra başkanlık ettiği daimi Genel Sekreterlik bölümleri olduğunu belirterek anlaşmaları belgeleyin. Genel Sekreter, İsviçre'nin başkenti Cenevre'de bulunuyor. Ayrıca Milletler Cemiyeti'nin bir organı olan Uluslararası Adalet Divanı da bulunmaktadır (Merry, 2009).

Bu nedenle, örgüte katılan ülkelerin çoğunluğunun resmi üye olarak Milletler Cemiyeti'ne katıldığını ve amacın tüm anlaşmazlıkları Milletler Cemiyeti çatısı altında çözmek olduğunu belirtmek önemlidir. Milletler Cemiyeti'nde çözülen herhangi bir ihtilafın resmi ve uluslararası anlaşmalar doğuracağını vurgulamak da önemlidir.

Milletler Cemiyeti'nin kalıcı üyeleri, ihlal eden ülkelerle ekonomik çıkarları nedeniyle muhalefet ülkelerine yönelik kararları uygulamayı reddettikleri ve savaşları etkisiz hale getiremedikleri için kısa ömürlü oldu. Birliğin, Sovyetler Birliği gibi Lig'den izin almadan ülkelere yönelik işgaller ve veto kullanma yetkisi içindeki daimi üye devletler arasında görülen çift standart ve ikiyüzlülük, uluslararası eylemlerde bilinen ikili ilişkilerle ortaya çıktı ve çoğu durumda kararların reddedildiği ve onaylanmadığı veya bu daimi üye devletlerin çıkarlarıyla uyumlu olduğunda duyarlı olduğu süper güçlerden kaynaklandı (Goldsmith & Posner, 2005).

Bu bağlamda, Milletler Cemiyeti'nin en önemli özelliklerinden biri, üye devletleri ihlal ve ihlallere rağmen sorumlu tutamadığı için uyguladığı çifte standarttır.

Ayrıca, Milletler Cemiyeti'ne katılan ülkelerin, işgali reddetmedikleri halde İtalya'nın Habeşistan'ı işgal etmesi nedeniyle, Milletler Cemiyeti'nin devletlerin egemenliğine ilişkin ilkelere uyumsuzluğu vardı. Bu durum, uluslararası örgütün başarısızlığına katkıda bulunan bir faktördü. Başlıca nedenlerden biri, Silahlı Kuvvetlerin, yani bir güvenlik gücünün olmamasıydı; ancak daimi üyeler güçlerine güvendiler. İkinci önemli neden ise, uluslararası çıkarlarını ekonomik ve askeri açıdan gören daimi üye devletlerin katılmayı reddetmeleri ve karar alma ve uygulamada ikili muamele görmeleridir. Milletler Cemiyeti üyesi devletlerle.

Ek olarak, saldırgan ve ihlal eden üye devletlerle ekonomik çıkarlar nedeniyle, saldırgan ve ihlal eden ülkeler arasında çözülemeyen uluslararası siyasi dosyalar vardı. Bu durumda, Milletler Cemiyeti'nin çöküşüne katkıda bulunan bir

başka faktör oldu. Örgüte üye devletler, ulusal çıkarlara odaklandılar ve diğer dünya ülkelerindeki anlaşmazlıklar ve sorunlara aldırış etmediler veya ilgilenmediler.

Bu durum, büyük güçlerin önce kendi çıkarlarını gözettiklerini ve eğer konu kendi ekonomik çıkarlarını etkiliyorsa anlaşmaları ve anlaşmaları atladıklarını gösteriyor. Amerika Birleşik Devletleri, özellikle New York City'de ve uluslararası karadan kastedilen bir anlamına gelir ve Cenevre'de, ayrıca Nairobi ve Lahey'de uluslararası ofislere sahiptir (Simmons, 2000).

Oysa bu örgüt, muzaffer koalisyon ülkelerinin liderliğindeki uluslararası toplumun, savaşlara ve uluslararası silahlı çatışmalara son veren uluslararası bir sistem inşa etme eğiliminde olduğundan, dünya halklarının insani ve maddi kayıplara uğramasına neden olan yıkıcı savaşların ardından geldi. Birleşmiş Milletler'in hedeflerinden biri, Birleşmiş Milletler Şartı'ndaki maddelerden biridir ve bu çağla birlikte Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği'nin ortaya çıkışıyla birlikte uluslar çağı başlamıştır, ardından yaklaşık yarım asır süren Soğuk Savaş'ın patlak vermesi.

Güvenlik Konseyi'nin süper güçleri (daimi üyeler), Birleşmiş Milletler Şartı'nı imzalamış, hükümleri onaylamış ve kabul etmiş olsalar da, Birleşmiş Milletler Şartı'nda imzalananlar pahasına kendi çıkarlarını ön plana çıkarmaktan kaçınmamışlardır (Raustiala, 2002). Oluşum aşamalarında derinleşmenin derin sorunları ve sorunları ortaya çıkaracağı, Güvenlik Konseyi'ndeki bu süper güçlerin bazı ülkeleri kontrol etmeye çalıştığı ve bu nedenle bir güç olduğunu kabul ettiği veya okuduğu ve bazı ülkelerle ikili ilişkilerde ikiyüzlülük oyunu oynadığı bir araç olduğu gerçeği önemlidir. Ekonomik ve askeri çıkarlar vb.

Yirminci yüzyılın sonunda ve Amerika Birleşik Devletleri ile mevcut Sovyetler Birliği'nin (Rusya) arasındaki Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra, uluslararası hukuk kapsamındaki ülkeler arasındaki ilişkilerde ve benzer küresel krizlerle başa çıkma konusunda tekrarlar arttı. Ancak, yürütme kararları alındığı krizler dışında, benzer krizlerle ilgili uluslararası toplumun davranışı 21. yüzyılda Birleşmiş Milletler çatısı altında sadece basit, yetersiz ve utanç verici kınamalarla devam etti (Malanczuk, 2002).

Uluslararası örgüt olan Birleşmiş Milletler üzerindeki baskılar arttı ve amacı, dünyayı tek kutuplu, egemenlik ve özgürlükle yöneten tek kutuplu bir liderlik haline

getirmek olan sistematik, sürekli ve yan eylemlere tabi tutuldu; askeri, insani ve ekonomik krizlerde politika izlemeye devam etti. Birleşmiş Milletler günümüze kadar devam etmekte ve Güvenlik Konseyi ile bünyesinde bulunan daimi ve geçici üyeler hala aktiftir. Ancak, bu süreklilik, örgütün devam eden çalışmalarında başarıya ulaştığı anlamına gelmez, belki de bu küresel örgütün yararlanıcı üyeleri, uluslararası hukuk pahasına ikili ilişkiler ve çifte standartlar kullanarak bu örgütü çöküşten koruyanlardır. Ancak, bazı ülkelerin Birleşmiş Milletler'in yolu dışında başka bir çözümü olmadığını ve Birleşmiş Milletler tarafından önerilen haklar, eğer ekonomik ve askeri çıkarlarla çatışıyorsa, ışığı görmeyeceklerini ve eğer görebiliyorlarsa, Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinin ayrıcalıklarını korumak için birçok koşulu kabul etmeleri gerektiğini kabul etmeleri gerektiğini belirtmek önemlidir (Koskenniemi, 2007).

Bu durumda, Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri tarafından yürütülen geleneksel çifte standart uygulamasının, uluslararası meşruiyet ilkelerinden sapma ve dünya düzeninin uygulanmasında eşitlik ve uluslararası hukukun uygulanmasında eşitlik ilkesinden uzaklaştığı görülmektedir. Bu yaklaşım, Amerika Birleşik Devletleri liderliğindeki ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki yeni dünya düzeni liderliğini sürdürmektedir.

Birçoğu, demokrasinin hegemonyaya ve devletler üzerindeki işgal ve kontrol dayatmasına karşı kazanılmış bir zafer olarak görülmesi gerektiğine ve dünyanın Birleşmiş Milletler Şartı'nda belirtilen ve ayrıca öngörülen uluslararası standartların uygulanmasında eşitliğin eşliğinde olması gerektiğine inanmaktadır. Uluslararası gücün, uluslararası adaleti sağlama, insan haklarını ve egemenliği koruma ve nükleer enerjinin yayılmasını sınırlama, ayrıca savaş suçlarının ve faillerinin yargılanması gibi askeri krizlerin yayılmasını sınırlama konusundaki kararlılığını yansıtan birçok deneyim olduğu bilinmektedir (Franck, 2004).

Balkanlar'dan Orta Doğu'ya, oradan Afrika'ya kadar olan bu olumlu yönlendirmenin, bir ülkenin varlığı nedeniyle dikkate alınmayan alanlarda gerekli çalışmaları yapmak için önlem almamak ve izlemekle örtüştüğüne dikkat çekmek önemlidir. Uluslararası hukukun ihlali ve burada Birleşmiş Milletler tüzüğü altındaki devletler ile Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri arasında ilişkilerde mükerrerlik olduğunu hissetmek, insan dünyasına dokunduğumuz kritik bir konudur.

Bu çalışmadaki Irak, Libya ve Sudan'ın vaka çalışmaları olarak seçilmesi, çeşitli jeopolitik bağlamları ve karşılık gelen ikili ilişkilerin hukuki sonuçlarını incelemek amacıyla bilinçli bir seçimden kaynaklanmaktadır. Her biri uluslararası toplumla etkileşimde bulunurken benzersiz zorluklar ve deneyimlerle karşılaşmış olan bu ülkeler, analiz için çekici konuları ortaya koymaktadır.

Irak'ın dahil edilmesi, özellikle ABD ve müttefiklerinin liderliğindeki 2003 istilasından kaynaklanan hukuki sonuçların incelenmesine olanak tanır. Bu olay, egemenlik konusundaki yerleşik normlardan önemli bir sapma olarak işaret eder ve uluslararası ilişkilerde güç kullanımıyla ilgili soruları gündeme getirir. Irak Savaşı'nın hukuki yönleri, güç kullanımının yetkilendirilmesi, rejim değişikliği ve sonraki ulus inşa çabalarıyla ilgili konular dahil olmak üzere, uluslararası hukuk çerçevesinde ikili ilişkilerin karmaşıklıklarını anlamak için zengin bir zemin sunar.

Öte yandan Libya, özellikle 2011 müdahalesi bağlamında belirgin bir durumu ortaya koymaktadır. NATO liderliğindeki askeri müdahale ve ardından Gaddafi rejiminin çöküşü, koruma sorumluluğu (R2P) ve insanî müdahale ile devlet egemenliği saygısı arasındaki denge hakkında sorular gündeme getirir. Libya vakasının hukuki yönlerinin incelenmesi, müdahale konusundaki evrilen normlar ve bunların ikili ilişkilere etkisi konusunda içgörü sağlar.

Sudan'ın çalışmaya dahil edilmesi, Darfur çatışması bağlamında devlet sorumluluğu ve sorumlulukla ilgili konuların incelenmesine olanak tanır. Darfur'daki duruma uluslararası toplumun tepkisi, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (UCM) rolü etrafında yapılan tartışmalar dahil olmak üzere, insan hakları ihlallerini ele alma için mevcut olan hukuki mekanizmaları ve devletler arası ilişkilere yönelik sonuçları aydınlatmaktadır.

1.1 Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, uluslararası hukukun paragrafları ve metinleri ile bütünlük bir hukuk olduğunu ve yasanın isteyen ülkelerde uygulandığı gibi Güvenlik Konseyi daimi üyelerinin de bu yasadaki yararlananlar arasında olduğunu kabul etmektir. Ancak, diğer yandan, ülkelerin insanlığa karşı meselelerle yüzleştiğinde, Güvenlik Konseyi'nde veto etme hakkına sahip üyelerin

ikiyüzlülüğünü gözlemliyoruz. Politik oyunlar ve uydurma suçlamalar da dahil olmak üzere sorunlar arasındaki çelişkiler ve ayrımlar ortaya çıkmaktadır.

1.2 Araştırmanın Problemi

Bu çalışmanın sorunu, Güvenlik Konseyi tarafından alınan kararların uygulanma düzeyi ve uygulama mekanizması, bu kararları ihlal eden veya uluslararası ceza alan ülkeye karşı uygulayıcının kim olduğu ve Güvenlik Konseyi'nin bu kararları uygulayıp uygulamadığıdır. Bu bağlamda, çifte standart algılar veya algılamalar önemli bir rol oynayabilir. Üyelerinin elinde bir araç olan ve ekonomik, askeri ve coğrafi çıkarlarına göre kullanılan veto yetkilerinin kullanılması da bu konuda belirleyici bir faktördür.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemi, uluslararası hukukun dayandığı uluslararası meşruiyet ihlalinin boyutunu anlamak ve Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri tarafından ve çatısı altında ekonomik ve askeri çıkarların diğer halklar üzerinde nasıl temsil edileceğini bilmek üzerinedir. Bu, Birleşmiş Milletler'in ve dünya ülkeleri ile halkları arasında bir ayrım noktası olan konuları ayırt etmeyi ve benzer konular varsa, Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleriyle birlikte uluslararası meşruiyeti baypas ederek bu benzer konular arasındaki çelişkiyi ele almasını içerir.

1.4 Araştırmanın Soruları

Uluslararası hukukta devletler arasındaki çifte ilişkiler üzerine yapılan bu çalışma, pek çok soruyu gündeme getiriyor. İlk olarak, Birleşmiş Milletler, dünyanın birçok yerinde çetrefilli ve karmaşık uluslararası toplum dosyaları ve benzer sorunlarla uğraşmanın tekrarını dizginleyebildi, azaltabildi veya azaltabildi mi?

İkinci olarak, ekonomik, coğrafi ve askeri mülahazalarla Güvenlik Konseyi üyelerinin uluslararası hukuk çerçevesindeki evlilik politikalarındaki eylemlerine ilişkin etkinliğin boyutu nedir?

Üçüncü olarak, Güvenlik Konseyi'nin bazı üyelerinin benzer uluslararası meseleleri ele almasındaki ikiyüzlülüğün etkileri nelerdir ve uluslararası toplum bunları ele almada eşitsiz olarak mı görüyor?

Dördüncü olarak, Birleşmiş Milletler de dahil olmak üzere uluslararası toplum, meydana gelen başarısızlıklara rağmen gelecekte küresel meseleleri ve sorunları çözebilecek durumda mı?

Beşinci olarak, Güvenlik Konseyi üyeleri veya siyasi veya askeri etkiye sahip ülkeler arasında ülkeler arasındaki ikili anlaşmalar norm haline geldi mi?

1.5 Araştırmanın Yöntemi

İlk önce, uluslararası hukukta ikili anlaşmalar konusunu araştırmak için kullanılacak yöntemleri ve kaynakları belirlemek önemlidir. Bu amaçla şu kaynaklardan yararlanabilirsiniz:

- Uluslararası Hukuk Kitapları ve Makaleler: Uluslararası hukuk alanında uzmanlaşmış kitaplar ve makaleler, ikili anlaşmalar konusunda derinlemesine bilgi edinmek için kullanılabilir. Özellikle alanında önde gelen uzmanların eserlerine odaklanmak faydalı olacaktır.
- Uluslararası Hukuk Konferansları ve Seminerler: Uluslararası hukuk konularında düzenlenen konferanslara ve seminerlere katılmak veya bu etkinliklerin yayınlarına erişim sağlamak, güncel gelişmeleri takip etmek ve uzman görüşlerini öğrenmek için etkili bir yöntem olabilir.
- Uluslararası Hukuk Dergileri: Akademik dergiler, güncel makaleler ve araştırmalarla ikili anlaşmalar konusundaki gelişmeleri takip etmek için önemli bir kaynaktır.
- Uluslararası Hukuk Örgütleri: Uluslararası hukukla ilgili örgütlerin resmi yayınları ve raporları, ikili anlaşmalar konusundaki resmi ve güvenilir bilgileri sağlayabilir.
- İnternet: İnternet, ikili anlaşmalar konusunda genel bilgiler edinmek için kullanılabilir. Ancak, kaynakların güvenilirliği ve doğruluğu konusunda dikkatli olunmalıdır.

Araştırma sürecinde izlenen yol:

- Ön Araştırma: İkili anlaşmalar konusundaki genel bilgiye sahip olmak için literatür taraması yapıp, kaynakları değerlendirilmiştir.

- Kavramsal Çerçeve Oluşturma: İekli anlaşmalar konusundaki ana kavramları tanımlanıp ve aralarındaki ilişkileri anlatan bir kavramsal çerçeve oluşturulmuştur.
- Veri Toplama: İekli anlaşmalar konusundaki verileri toplanmıştır. Resmi belgeler incelenmiştir. İstatistikler analiz edilip uzman görüşleri değerlendirilmiştir.

2. ULUSLARARASI HUKUK

2.1 Uluslararası Devlet Sisteminin Doğuşu

Uluslararası ilişkiler alanındaki pek çok bilim adamı, modern uluslararası düzenin kuruluşunu 1648'de imzalanan Vestfalya Antlaşması'na bağlar (Şekil 2.1). Otuz Yıl Savaşlarının sona ermesi ve Avrupa'da dini otoriteden kesin bir dönüş bu anlaşma Yunan şehir devleti sisteminin yükselişi, Roma İmparatorluğu ve Orta Çağ gibi önemli olayları tanımak, Vestfalya düzenini kavramak için esastır (Klabbers vd., 2011).

Şekil 2.1: Vestfalya Antlaşması

MS 5. yüzyılda Roma İmparatorluğu çöktüğünde, Avrupa'daki güç ve otorite Orta Çağ boyunca yerel seviyelere kaydı. MS 1000 yılına gelindiğinde, Roma'nın küllerinden üç ayrı kültür doğmuştu. Başlamak için, Arap medeniyetini yöneten İslam halifeliği, bu medeniyetin matematik ve bilimdeki en büyük başarılarının

çoğunu teşvik etmekle tanınır. İkincisi, merkezi Konstantinopolis'te bulunan Bizans İmparatorluğu, eski Roma İmparatorluğu'nun coğrafi merkezinde birleşik bir Hıristiyan teşkilatını temsil ediyordu. Son olarak, bir zamanlar etkili olan Roma iletişim ağları çökmeye başladığında, çok sayıda dil ve kültür Avrupa'nın geri kalanına yayıldı (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Bu süre zarfında Batı Avrupa'nın büyük bir kısmı, yerel lordların daha küçük, özerk bölgeler üzerinde kontrol uygulamaya devam ettiği ve kanunlar çıkarıp uyguladığı feodal bir sisteme geri döndü. Yaygın anarşi ile başa çıkmak için feodalizm gelişti. Orta Çağ boyunca, Kilise en etkili kurumken, diğer kuruluşlar çoğunlukla kendi topluluklarında kök salmaya devam etti (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Benzer merkezileşme ve ademi merkeziyetçilik, siyasi bütünleşme ve parçalanma eğilimlerinin aynı zamanda Avrupa dışındaki bölgelerde de meydana geldiğini belirtmek gerekir. Bu modeller, Gana ve Mali'den Latin Amerika ve Japonya'ya kadar Orta Çağ boyunca dünyanın birçok yerinde ortaya çıktı.

Orta Çağ'ın sonlarında, Avrupa çapında ve ötesinde ulusötesi ağların yaratılmasının yolunu açan önemli değişiklikler meydana geldi. Avrupa'daki merkezi olmayan feodal yapı ve Hıristiyanlığın hegemonik gücü, seküler güçlerin bir sonucu olarak MS 1000 yılında parçalanmaya başlamıştı. Bu süre zarfında teknolojik gelişmeler, daha geniş bir coğrafi bölgede iş yapmayı ve tüm iletişim araçlarını geliştirmeyi mümkün kılmıştır (Charlesworth & Chinkin, 2022).

Dönemin ekonomik ve teknik gelişmeleri toplumsal dinamiklerde önemli değişikliklere neden olmuştur. Üyelerinin ilgi alanları ve geçim kaynakları kendi coğrafi bölgelerinin ötesine geçen küresel bir şirket topluluğunun yükselişi önemli bir değişikliktir. Yunan ve Roma düşüncesi, bu eserleri yeniden keşfettiklerinde modern yazarlar ve düşünürler için entelektüel gıda sağladı.

Niccol Machiavelli, klasikleşmiş kitabı Prens'te, bir ülkenin sürekli refahını ve güvenliğini sağlamak için bir ülkenin üst düzey yetkililerinde olması gereken özellikleri açıkladı. Hıristiyan birliği fikri Machiavelli için gerçekçi değildi, bu nedenle yöneticilere kendilerini kollamalarını tavsiye etti. Ona göre liderler, kişisel etikten bağımsız olarak devletin çıkarına en uygun olanı yapmalıdır (Pauwelyn, 2003).

1500'ler ve 1600'lerde Avrupalı kaşifler ve sömürgeciler Yeni Dünya'ya doğru genişlerken bile, eski Avrupa kendi ülkesinde daha derin değişiklikler gördü. Zamanla feodalizm yerini daha merkezi krallıklara bıraktı. Yine de bu değişikliklerin yansımaları oldu. Yeni devletler tarafından alınan vergiler, vatandaşların hayal kırıklıklarını şiddet ve isyan eylemleriyle dile getirmesiyle yaygın bir huzursuzluğa yol açtı.

Ekonomi, fikirler ve politikadaki değişikliklerin tümü, Geç Orta Çağ'da küresel ağların ortaya çıkmasına katkıda bulundu. Bu değişiklikler, Avrupa'da Rönesans'ın ve Amerika'nın keşfinin yolunu hazırlayarak, sosyal ilişkileri yeniden ele aldı ve yerleşik normları sorguladı.

Egemenlik kavramı, bir dizi önemli entelektüel atılımdan etkilenen Vestfalya sisteminin kurulmasında önemli bir faktördü. Fransız filozof Jean Bodin'in çalışmaları, modern ulusal egemenlik fikirlerinin geliştirilmesinde önemliydi. Bodin, egemenliğin bir cumhuriyetin kalıcı ve değişmeyen otoritesini örneklediğini savundu. Bununla birlikte, tam egemenliğin bile sınırları olduğunu vurguladı (Rajagopal, 2003).

Bodin, liderlerin karar verme yeteneklerinin sınırlı olduğunu kabul etti. Tabiat kanunu, Allah'ın kanunları, hükmettikleri siyasi düzenin tabiatı, antlaşmalar ve antlaşmalar hepsi onları bağlıyordu. Bu kısıtlamalar, yönetici elitin gücü üzerinde fren görevi gördü ve onların kısıtlama olmadan hükmetme yeteneklerini sınırladı. Bodin, egemenliğin gücü ve sorumluluğunun, liderlerin kanun ve ahlak çerçevesindeki yetkilerinin sınırlarını kabul etmelerini gerektirdiğine inanıyordu.

Vestfalya devrimi, Bodin ve diğer akademisyenlerin egemenliğin doğasına ilişkin teorilerinden büyük ölçüde etkilenmiştir. Ulusların iç politikada kendi kararlarını verme özgürlüğüne sahip bağımsız aktörler olarak görüldüğü, diğer uluslarla eşit koşullarda muhatap olduğu ve tüm tarafların hak ve çıkarlarını koruyan bağlayıcı uluslararası anlaşmalar yaptığı bir sistemin yolunu açtılar. Bu nedenle Vestfalya sistemi, dini otoritenin önceki üstünlüğünden büyük bir adımdı ve daha laik ve siyasi olarak özerk bir uluslararası düzenin kurulmasına yardımcı oldu (Bowett, 2009).

Avrupa, Otuz Yıl Savaşları (1618-1648) ile paramparça oldu. Savaşı sona erdiren Vestfalya Antlaşması'nın uluslararası ilişkiler alanını etkilemesinin üç ana

yolu vardı. Birincisi, pakt, egemen bir hükümdarın belirli bir bölge üzerinde münhasır güce sahip olduğunu kabul eden egemenlik kavramını kabul ediyordu. Devletlerin kendi sınırları içinde içişleri hakkında karar alma haklarını tesis ederek bağımsızlığını vurgulamıştır.

Dönemin siyasi seçkinlerinin ikinci hedefi, kalıcı ulusal ordular yaratmaktı. Bu silahlı birlikleri finanse etmek için vergilendirme ihtiyacı nedeniyle, hükümet otoritesi genişletildi. Bu, merkezi gücün güçlendirilmesine ve liderlerin askerleri üzerinde tam kontrole sahip olmasına neden oldu (Dixon, 2013).

Buna ek olarak, egemen devletlerin çekirdek grubu, uluslararası düzeni on dokuzuncu yüzyılın başlarına kadar şekillendiren Vestfalya Antlaşması tarafından yaratıldı. Avusturya, Rusya, İngiltere, Fransa, Hollanda Birleşik Eyaletleri ve Belçika ve birkaçı daha bu ülkeleri oluşturuyordu. Bu süre zarfında, bu ülkeler son derece etkiliydi ve eylemleri uluslararası olayların şekillenmesine yardımcı oldu.

İskoç bir iktisatçı olan Adam Smith, bu dönemin önemli bir düşünürüydü. Smith, temel kitabı *An Inquiry into the Nature and Reasons of the Wealth of Nations*'da piyasa kurallarının tüm sosyal yapılara uygulanması gerektiğine dair devrimci bir fikir önerdi. İnsanların kendi çıkarlarını takip etmelerine izin verilirse, kendi refahlarını en üst düzeye çıkarmak için rasyonel hareket edeceklerini savundu.

Smith'in tezine göre, artan ekonomik verimlilik ve ulusal ve uluslararası refah, birey gruplarının kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmesiyle sonuçlanır. Devletlerin ticarete, pazarlara yaklaşımları ve hükümetin ekonomik konulardaki rolü, değişen derecelerde bu bakış açısından etkilenmiştir (Drumbl, 2007).

Vestfalya Antlaşması ve Adam Smith'in teorileri birlikte, uluslararası hukukun ve ekonomi biliminin gelişiminde bir dönüm noktasıydı. Egemenlik, devlet otoritesi ve kişisel çıkar fikirlerini şekillendirdiler ve bu da devletlerin birbirleriyle nasıl etkileşime girdiğini ve ekonomik meseleleri nasıl ele aldıklarını etkiledi.

19. yüzyılın olayları ve fikirleri Avrupa'yı derinden etkilemiş, köklü değişimlere uğramasına neden olmuştur. Aydınlanma düşünürlerinin ve toplum sözleşmesi teorisyenlerinin kavramları, iki büyük devrimin başarısına katkıda bulundu: 1776 Amerikan Devrimi ve 1789 Fransız Devrimi. Bu ayaklanmalar, otokratik liderlere boyun eğmekten demokratik egemenlik kavramlarına geçişi simgeliyordu (Guzman, 2002).

Daha sonra siyasi manzarayı etkileyecek ilkeler, bu devrimlerin ardından oluşturuldu. Böyle bir kavram, tüm otoritenin olumsal olduğuna ve bireylerden türetildiğine işaret ederek mutlak monarşilere karşı çıkan meşruiyet fikriydi. John Locke ufuk açıcı kitabı *Two Treatises on Government*'da hükümdarların ilahi haklarına ve sınırsız otorite kavramına karşı çıktı. Locke'un birincil noktasına göre, nihai siyasi otorite bir lider ya da hükümdar değil, halktır.

Bu süre zarfında, milliyetçilik de önemli bir yol gösterici faktör olarak gelişti. Halk, ortak tarih, dil ve geleneklerinin onları ne kadar birleştirdiğini fark edince siyasetle ilgilenmeye başladı. Milliyetçilik, ortak hedefleri ve idealleri vurgulayarak, takipçilerinin kendilerini daha yakın hissetmelerine yardımcı oldu (Gray, 2018).

Ancak bu fikirlerin, özellikle Napolyon Savaşları sırasında Avrupa siyaseti üzerinde feci bir etkisi oldu. On dokuzuncu yüzyıldaki teknolojik gelişmeler, daha büyük orduların inşa edilmesini mümkün kıldı ve daha önce hiç görülmemiş bir ölçekte çatışmaya yol açtı. Fransız gücünün ve devrimci emellerinin azalmasının bir sonucu olarak, diğer Avrupa ülkeleri, kamu rızası kavramını bastırmak ve kurulu düzeni korumak için müdahale ettiler.

Mutlak güce meydan okumalar, halk egemenliğine yapılan vurgu ve milliyetçilik duygusunun yükselişi, tümü Avrupa'yı dönüştüren on dokuzuncu yüzyılın olaylarından ve fikirlerinden kaynaklandı. Modern dönemi tanımlayacak olan siyasi ve toplumsal değişimler bu olaylarda doğdu.

Napolyon Bonapart'ın ölümü, iktidara yükselişini ateşleyen aynı milliyetçi şevkle izlenebilir. Milliyetçi gerillalar, İspanya ve Rusya'da Fransız işgalcilere karşı savaşarak Napolyon'un ordularına zorlu bir mücadele verdi. Dönüm noktası, Napolyon'un feci bir şekilde sona eren ve üç yıl sonra Waterloo Savaşı'nda Fransızların kaybına yol açan Rusya'yı işgal etmesiyle gerçekleşti (Buchanan, 2007).

Napolyon'un 1815'teki yenilgisinden sonra, Viyana Kongresi'nde görece sakin bir Avrupa Konseri dönemi başlatan barış sağlandı. Başlıca Avrupa güçleri olan Avusturya, İngiltere, Fransa, Prusya ve Rusya barışı korumak için işbirliği yaptı. O dönemde Avrupa'yı dönüştüren muazzam ekonomik, teknik ve siyasi değişimler, bu sakin dönemi daha da dikkat çekici kılıyor. Bu huzurun üç ana nedeni vardır.

Başlamak için, Avrupa aristokrasisi bir bütün olarak halk ayaklanmalarından korkuyordu. Kitlesele koalisyonlarda bir araya gelerek, devrimci hareketleri kendi

ulusları içinde tutmayı umuyorlardı. İkincisi, merkezi Avrupa hükümetleri, özellikle Almanya ve İtalya'nın birleşmesi gibi iç meselelerle meşguldü. Almanya ve İtalya, nihayet yerel savaşlarla başarılan bölgesel birliğe odaklandığından, küresel bir savaştan kaçınıldı.

Son olarak, emperyalizm ve sömürgecilik, 1870'ten önce Avrupa'nın siyasi yapısı içinde barışın korunmasına yardımcı oldu. İki bölge arasındaki artan etkileşim, Avrupalıların 1492'de Yeni Dünya'yı keşfetmesini izledi. Rahipler yerli halkı Hıristiyanlığa döndürmeye çalışırken, kaşifler keşif, servet ve kişisel zafer peşinde koşmakla motive oldular. Avrupa ulusları genellikle güç kullanarak, çok uzak bölgelerin fethi olan emperyalizmi aradılar. Emperyalizmi, fethedilen toprakların yerli sakinlerini ana ulustan yerleşimcilerle bütünleştirmeyi içeren sömürgecilik izledi (Kagan, 2002).

Emperyalizm ve sömürgecilikteki bu ilerlemeler, dikkatleri fetih ve sömürü için yeni alanlara kaydırarak o dönemde Avrupa sistemini destekledi. Ne yazık ki, emperyal hakimiyete yönelik bu özlemler, önümüzdeki on yıllarda Avrupa çapında kontrol için başka savaşları ve muharebeleri ateşleyecekti.

Avrupa'nın toprakları genişletildi ve emperyalizm ve sömürgeciliğin bir sonucu olarak benzersiz bir Avrupa kimliği oluşturuldu. Avrupalılar, dünyayı "Hıristiyan", "uygar" ve "beyaz" gibi kavramlarla özdeşleştirirken, dünyanın geri kalanını "medeniyetsiz", "siyah" veya "kahverengi" olarak görmeye başladılar. Bu süre zarfında, ulusal kimliklerin gelişimi, Avrupa devletlerinin büyümesiyle aynı zamana denk geldi (Raustiala & Slaughter, 2002).

Sanayi devrimi sayesinde, Avrupa hükümetleri sınırlarını genişletmek için askeri ve ekonomik güce sahip olabildiler. 1885 Berlin Kongresi'nde Afrika'nın kendi aralarında paylaşılması, yeni sanayileşen Avrupa ülkelerinin yetkilerini kullanmaya başlamasına bir örnekti. Bu zamana kadar, Japonya ve Siam (günümüz Tayland'ı) dışında hiçbir Asya ülkesi Avrupa etkisinden bağımsız değildi.

Özellikle Afrika ve Asya'da sömürge bölgeleri ticari kazanç için acımasızca sömürüldü. Öte yandan, kolonyal sistem otoritesine meydan okumaların sıklığı on dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru arttı. Avrupa'daki devletler arasındaki ilişkiler, onları her zaman tanımlayan aynı gerilim, çatışma ve rekabet tarafından belirlendi.

Devletler arasındaki siyasi rekabet ve ekonomik rekabetin bir sonucu olarak giderek istikrarsız hale geliyordu (Goldsmith & Posner, 2005).

Güç dengesi kavramı, o dönemde Avrupa'da istikrarın sağlanmasında çok önemliydi. Avrupa ülkeleri, güç dengesinin herhangi bir ulusun lehine kaymasını önleme çabası içindeydi. Stratejinin belirtilen hedefi, barışı korumak ve küresel savaşları önlemektir.

On dokuzuncu yüzyıldaki emperyalizm ve sömürgecilik pratiği, yalnızca Avrupa topraklarını genişletmekle kalmadı, aynı zamanda benzersiz bir Avrupa kimliği oluşturdu. Afrika'nın bölünmesi ve emperyal gücün Asya'nın çoğu üzerinde sağlamlaştırılması da dahil olmak üzere Avrupa'nın genişlemesi, genellikle sanayi devriminin zirvede olduğu erken modern çağa tarihlenir. Bununla birlikte, sömürge topraklarının sömürülmesi ve Avrupalı güçler arasında artan rekabetin bir sonucu olarak, sömürge sistemine giderek daha fazla meydan okundu. Güç dengesi fikri, bu dönem boyunca Avrupa'yı barış içinde tutmak için çok önemliydi.

Hegemon olarak bilinen hakim bir devlet korkusu, Avrupa'nın hassas güç dengesinin ortaya çıkmasına neden oldu. Devletler, herhangi birinin egemen bir gücün yükselişine direnemeyecek kadar güçlü hale gelmesini önlemek için bir araya geldi. Ancak 19. yüzyılın sonlarında, ittifaklar sertleşip daha istikrarlı hale geldikçe, güç dengesi sistemi bozulmaya başladı (Raustiala, 2002).

Almanya, Avusturya ve İtalya 1882'de Üçlü İttifak'a katıldı ve 1893'te Fransa ve Rusya İkili İttifak'ı kurdu. Güç dengesinin çöküşü, akışkan ve esnek koalisyonlardan daha katı koalisyonlara geçişle işaret edildi. 1902'de İngiltere, dengeleyici konumunu terk ederek dengeyi daha da alt üst etti ve Rusya İmparatorluğu ile Japonya İmparatorluğu arasında Çin konusunda olası bir uzlaşmaya karşı koymak için Japonya ile bir deniz ittifakı kurdu. Bu, ilk kez bir Avrupa ülkesinin başka bir Avrupa ülkesine karşı koymak için bir Asyalı güce dönmesiydi. Rusya'nın 1902 Rus-Japon Savaşı'nda Japonya'ya yenilmesi, güç dengesinin bozulmasına örnek oldu.

Berlin Kongresi'nin sonuçlarından hayal kırıklığına uğrayan ve daha fazla diplomatik tanınma ve pozisyon için can atan Almanya, Arşidük Ferdinand'ın öldürülmesinin ardından Sırbistan'a karşı harekete geçmesi için Avusturya'yı destekledi ve sonuçta Birinci Dünya Savaşı'na ve güç dengesinin sona ermesine yol

açtı. sistem. Devletler, ittifak sisteminin gerektirdiği şekilde dostlarına verdikleri sözü tuttular ve savaş hızla tırmanarak kıtanın geri kalanını da içine çekti (Koskenniemi, 2007).

Avrupa güç dengesi, bir hegemonya kurulmasına karşı bir caydırıcı olarak ortaya çıktı. Ancak zaman geçtikçe sistem kötüleşti ve ilişkiler sertleşti. Üçlü İttifak'ın, İkili İttifak'ın ve İngiltere'nin Japonya ile deniz ittifakının kurulması, istikrarlı bir güç dengesinden uzaklaşmayı temsil ediyordu. Karmaşık ittifaklardan kaynaklanan anlaşmazlıklar küresel çatışmaya yol açtığından, Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması sistemin kusurlarını daha da ortaya çıkardı.

Bazen "savaş arası yıllar" olarak bilinen Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda, uluslararası ilişkilerin dinamiği önemli ölçüde değişti. Yeni başlayanlar için, savaş bir değil üç Avrupa imparatorluğunun (Rusya, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı) çöküşünden doğrudan sorumluydu. Bu imparatorlukların çöküşünün bir sonucu olarak, Avrupa'nın geleneksel sosyal düzeni yerini bir milliyetçi hareketler dalgasına bıraktı.

İkincisi, Birinci Dünya Savaşı sona erdikten sonra Almanya çok hoşnutsuz bir güçtü. Savaşı resmen sona erdiren Versay Antlaşması ile Almanya'ya getirilen büyük tazminatlar, yalnızca Alman öfkesini artırmaya hizmet etti. Bu hoşnutsuzluk, anlaşma sonucunda gördüğü yanlışları düzeltme sözü veren Adolf Hitler'in iktidara gelmesine zemin hazırladı (Klabbers vd., 2011).

Üçüncüsü, daha fazla çatışmayı önlemek için kurulmuş uluslararası bir kurum olan Milletler Cemiyeti'ne Versay Antlaşması'nın şartlarını uygulama sorumluluğu verildi. Amerika Birleşik Devletleri'nin Lig'e katılma konusundaki isteksizliği, hedeflerine ulaşmak için siyasi nüfuzdan yoksun olduğu anlamına geliyordu.

Sonunda, Birinci Dünya Savaşı sonrası bir düzen önerildi, ancak sonuçta başarısız oldu. Dünya ekonomisi kargaşa içindeydi ve Alman faşizminin yıkıcı gücü, savaş sonrası barışçıl bir dönem için umutları engelledi. Alman faşizminin yol açtığı ekonomik çöküş ve kargaşa, istikrarlı ve barışçıl bir dünya düzeni arzusunun altını oydu.

Bir bütün olarak, imparatorlukların dağılması, Alman hoşnutsuzluğu, Milletler Cemiyeti'nin kısıtlamaları ve savaş sonrası vizyonun başarısızlığı, savaşlar arasındaki yılları belirledi. Tüm bunlar, dünya Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarıyla

başa çıkmaya ve böylesine yıkıcı bir savaşın tekrarını önlemeye çalışırken, II. Dünya Savaşı'nın başlamasına katkıda bulundu (Roberts, 2001).

Almanya, İtalya ve Japonya tüm dünyaya yayılan ve kalıcı etkileri olan 2. Dünya Savaşı'nı başlattı. Japonya'nın Çin'e karşı düşmanlığı 1931'de başladı ve sonunda iki ülke arasında topyekun bir savaşa yol açtı. Benzer şekilde, İtalya'nın 1935'te Etiyopya'yı işgalinde yasa dışı kimyasal silahların kullanılması, sonunda savaşa yol açan gerilimleri artırdı. Ancak Adolf Hitler, Versay Antlaşması'nın işlediğine inandığı yanlışları geri almaya çalışırken, en büyük engel Nazi Almanyasıydı.

Almanya, İtalya ve Japonya'da faşizmin ortaya çıkışına tepki olarak, komünist Sovyetler Birliği ile ABD, İngiltere ve Fransa'nın liberal güçleri arasında huzursuz bir ittifak kuruldu. Dünya Savaşı patlak verdiğinde, bir grup ülke Mihver kuvvetlerine karşı savaşmak için bir araya geldi. Savaş, Müttefiklerin zaferiyle ve hem Alman İmparatorluğu'nun hem de emperyal Japonya'nın yok edilmesiyle sona erdi.

Dünya Savaşı'nın tartışılması gereken iki ana yönü vardır. Holokost kurbanları arasında Almanya'nın Polonya, Baltık Devletleri ve Sovyetler Birliği'ni işgalinden sonra genetik kusurları olduğu algılanan milyonlarca Yahudi, Çingene, komünist ve Alman vardı. Nazilerin Avrupa Yahudiliğini sistematik olarak yok etmesi Holokost olarak bilinir (Pauwelyn, 2003).

İkincisi, savaş, Japonya'nın da teslim olduğu Ağustos 1945'e kadar bitmedi. Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atmak, ABD'yi pahalı bir istila başlatmak zorunda kalmaktan kurtardı. Japonların Müttefiklere teslim olması, yıkıcı bombaları ve Sovyetler Birliği'nin Japonya'ya savaş ilanını takip etti.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, dünyadaki güç dengelerinde dramatik bir değişim oldu ve bunun sonucunda birçok sınır yeniden çizildi. Savaş sona erdikten sonra, küresel güç dinamiklerinde ABD ile Sovyetler Birliği arasında Soğuk Savaş'ın yolunu açan dramatik bir değişim oldu.

İkinci Dünya Savaşı sona erdikten sonra Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasında Soğuk Savaş'ın yolunu açan önemli olaylar meydana geldi.

İlk olarak, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği savaşın bir sonucu olarak süper güçler olarak öne çıkarken, Avrupa dünya meselelerinin merkez üssü

olarak eski tüneğinden düştü. İkincisi, bu iki süper gücün ulusal çıkarlarının ve ideolojilerinin temelde birbiriyle bağdaşmadığı ortaya çıktı (Bowett, 2009).

Sovyetler Birliğı, artan gücünü, etki alanını Doğu Avrupa'da ve özellikle tampon ülkeler arasında genişleterek kullandı. Buna karşılık ABD, Sovyet yayılcılığını sınırlamak amacıyla 1947'de Truman Doktrini'ni uygulamaya koydu. Soğuk Savaş sırasında, özellikle Sovyetler Birliğı Batı Berlin'e giden ikmal yollarını kestiğinde, çevreleme fikri ABD dış politikasının merkezi haline geldi.

Amerika Birleşik Devletleri, hükümetin görece küçük bir rol oynadığı ve vatandaşların ekonomik açıdan mantıklı seçimlerini yapmakta özgür olduğı bir serbest piyasa ekonomik sistemini uzun süredir savunmaktadır. Öte yandan Sovyet devlet ideolojisinin kökleri, iktidarın devrimci bir şekilde ele geçirilmesiyle üretim araçlarının proletaryanın eline geçmesi çağrısında bulunan Marksizme dayanıyordu (Drumbl, 2007).

İki süper güc arasındaki uçurum, yanlış anlamalar ve yanlış varsayımlarla derinleşti. Berlin Ablukası, Batı tarafından saldırgan bir askeri hareket ve Sovyetler Birliğı tarafından Almanya'daki Sovyet etkisini zayıflatma girişimi olarak görüldü.

Dünya Savaşı sona erdikten sonra sömürge sistemi tasfiye edilmeye başlandı. İlk adım, İngiltere'nin 1947'de Hindistan'ın egemenliğini tanımasıyla atıldı; sonraki on yıllar, Çin, Hindistan ve Afrika devletleri dahil olmak üzere ek bölgelerin bağımsızlığını gördü.

Son olarak, süper güçler arasındaki anlaşmazlıkların çoğunlukla dolaylı olarak, vekâlet savaşları ve üçüncü taraf hükümetler üzerindeki nüfuz yoluyla yürütüleceğı anlaşıldı. Süper güçler, kendi hedeflerini ilerletmek için bu ülkelerde güc projeksiyonu ve nüfuz için rekabet ettiler. Savaş sonrası bu gelişmeler, Soğuk Savaş olarak bilinen uzun soluklu ideolojik ve jeopolitik çatışmaya zemin hazırladı.

1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılması, Soğuk Savaş'ın sembolik bir sonu olarak görülüyor, ancak gerçekte bu, yalnızca sonun başlangıcıydı. 1980'lerin ortasında, dönemin Sovyetler Birliğı başbakanı Mihail Gorbaçov, glasnost (siyasi açıklık) ve perestrojka (ekonomik yeniden yapılanma) olarak bilinen iç reformları başlattı (Gray, 2018).

Sovyet dış politikasının yönü de aynı şekilde Gorbaçov'un değişikliklerinden etkilendi. BM Güvenlik Konseyi üyelerinin işlevinde bir değişikliği savundu ve bunun yerine bölgesel güvenlik garantörü olarak hizmet etmelerini önerdi.

1990'da Irak, Soğuk Savaş'tan sonra çağın ilk önemli sınavı olarak Kuveyt'e saldırıp işgal etti. Kuveyt'in kurtarılması, filizlenmekte olan yeni uluslararası düzene tehdit oluşturan bu olaya tepki olarak çok taraflı bir çabaydı.

ABD'nin uluslararası ilişkilerde üstün bir rol oynadığı küreselleşme, Soğuk Savaş'tan sonraki dönemin belirleyici özelliği olarak adlandırıldı. Amerika Birleşik Devletleri şu anda Roma İmparatorluğu'nun zirvesinden bu yana görülmemiş bir üstünlüğe sahip. Küresel üstünlüğüne rağmen ABD etnik çatışmaları, iç savaşları veya insan hakları ihlallerini durduramadı.

ABD üstünlüğü ile sivil ve etnik kargaşa, 1990'ların iki karşıt gerçeğiydi. Batı'nın savaşa barışçıl bir çözüm bulma çabalarına rağmen, Yugoslavya'nın şiddetli parçalanması on yıl boyunca devam etti. Ayrıca, Ruanda ve Burundi'de etnik gerilimler soykırıma dönüştüğünde uluslararası toplum yeterince harekete geçmedi (Kagan, 2002).

11 Eylül 2001'de Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan ve çok sayıda ölüm ve büyük maddi hasarla sonuçlanan trajik terör saldırıları, tarihte bir dönüm noktası oldu. Amerika Birleşik Devletleri bundan sonra terörizme karşı küresel bir kampanyada başı çekti.

Amerika Birleşik Devletleri, Usame bin Ladin'in El Kaide'si için güvenli bir sığınak ve dünya çapında terör saldırıları için bir hazırlık alanı sağlayan Taliban hükümetini devirmek için Afganistan'da savaşa girdi. Afganistan'da erken başarı elde ettikten sonra ABD, kitle imha silahlarına sahip olduğu ve terör örgütlerini desteklediği iddiaları nedeniyle Irak'ta Saddam Hüseyin'i devirmek için BM'den destek istedi. BM onayını alamayınca ABD devam etti ve Irak hükümetini devirmek için kendi koalisyonunu kurarak devam eden bir savaşı tetikledi.

Üstün konumuna rağmen, Amerika Birleşik Devletleri hala güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya ve Amerika Birleşik Devletleri'ni dengeleyecek yükselen bir küresel gücün olup olmayacağı henüz belli değil. Dünya birbirine daha bağımlı hale geldikçe, uluslararası etkileşimlerin dinamikleri de öyle.

2.2 Uluslararası Hukukta Şartlar

Eski uluslararası hukuk anlayışına göre bir varlığın Devlet olarak tanınması için dört kriteri karşılaması gerekiyordu: açıkça belirlenmiş bir toprak parçasına, yerleşik bir nüfusa, etkin bir yönetime ve diğer Devletlerle temasa geçebilme yeteneğine sahip olması gerekiyordu. Etkili kontrol için demokratik onayın gerekli olduğu fikri reddedildi (Merry, 2009).

Ancak, 19. yüzyılın başlarından beri, insan hakları meseleleri ve hükümet ile yönetilenler arasındaki bağlantı zaman zaman tanıma sürecinde rol oynamıştır. Birleşik Krallık'ın kölelik nedeniyle Amerikan Konfederasyonunu tanımayı reddetmesi, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Orta ve Güney Amerika devletlerini ve Etiyopya'yı köle ticaretini sona erdirme vaatleri temelinde (azınlık haklarının garantisi üzerine) tanınmasıyla taban tabana zıttır. Milletler Cemiyeti'ne kabul edilme şartı olarak).

Savaş sonrası insan hakları anlaşmalarının çoğu özellikle demokratik meşruiyete değinirse de, yeni devletleri tanımak için önemli standartlar belirlediler. Örnek olarak, Güney Rodezya'nın ne kadar nadiren kabul edildiğini düşünün.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Topluluğu Üye Devletleri, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve Helsinki Nihai Senedi ve Şartı gibi uluslararası anlaşmalara bağlılığı içeren kriterlere dayalı olarak yeni devletleri tanıyacaklarını açıkladılar. Paris, geleneksel olanlara ek olarak. Helsinki Nihai Senedi ve Paris Şartı'nda taahhüt edilen taahhütlere uygun olarak etnik ve ulusal grupların ve azınlıkların haklarına yönelik garantiler; Birleşmiş Milletler Şartı hükümlerine ve Paris Şartı'nda taahhüt edilen taahhütlere, özellikle hukukun üstünlüğü, demokrasi ve insan haklarına saygı (Simmons, 2000).

Bu düzenlemeler biraz boşlukla uygulandı. Bu kriterlere dayalı tanıma, beyanın kendisinde de kabul edildiği gibi, uluslararası uygulamanın olağan kurallarına ve her bir durumun siyasi gerçeklerine tabidir. Örneğin, Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ ve Rusya Federasyonu'nun Çeçenistan'daki halkçı/ayrılıkçı hareketleri, topraklar üzerinde önemli yetkilere sahipken hiçbir devlet tarafından tanınmadı. Sean Murphy'ye göre ABD bildiri ve AK Deklarasyonu bu nedenle bu kadar önemliydi: tanınmanın demokratik bir hükümetin varlığına bağlı olacağını açıkça belirtiyorlardı. Bununla birlikte, AT ilanı, Sovyet cumhuriyetlerine daha önce

tanınmayan topraklarda yeni devletlerin büyümesini bastırmak için yeterli zaman verdi (Malanczuk, 2002).

Bununla birlikte, AT Yönergeleri geniş çapta tartışıldı ve diplomatlar, yasa koyucular ve yazarlar tarafından sıklıkla atıfta bulunuldu; sonuç olarak, küresel politikayı çok iyi etkilemiş olabilirler. Badinter Tahkim Komisyonu, Yugoslavya'nın dağılmasının ardından yeni Cumhuriyetlerin AT tarafından tanınmaya uygun olup olmadığına dair birçok karar aldı. İnsan hakları, halkların ve azınlıkların hakları, hukukun üstünlüğü ve serbest seçimler, raporlarında veya Görüşlerinde ele alınan konular arasındadır. Hem Slovenya hem de Makedonya testleri geçtiği için resmi olarak tanınmaları önerildi. Ocak 1992'de Avrupa Topluluğu, Hırvatistan'ın özellikle azınlıkların korunmasıyla ilgili olarak AT standartlarını karşılamadığı yönündeki tespitine rağmen, hem Slovenya'yı hem de Hırvatistan'ı resmen tanıdı. Yunanistan'ın yeni devletin adıyla ilgili endişeleri, sorun çözülene kadar resmi tanımda bir gecikmeye neden oldu. Komisyon, kamuoyunu ölçmek için Bosna-Hersek'te bir referandum yapılmasını önerdi. Bu karar, azınlıkların korunmasına ilişkin önceki normların ötesine geçen ve bunun yerine kendi kaderini tayin etme kavramına ve insan hakları mevzuatı gibi genel uluslararası hukuk mülahazalarına dayanan, ayrılma durumundaki devletleri tanımak için yeni bir standardı temsil etmiş olabilir (Franck, 2004).

Bosna'daki benzersiz koşullar, ülke iç savaşın eşiğinde olduğundan ve ikisi üçüncüsünden daha fazla olan üç büyük etnik gruba ev sahipliği yaptığından, bu ek şartı gerekli kıldı. Avrupa Topluluğu, 1 Mart 1992'de yapılan bir oylamanın ardından (6 Nisan 1992) Bosna-Hersek'i resmen tanıdı.

Sonuç olarak, devletlerin tanınması söz konusu olduğunda, mevcut uygulamada demokratik meşruiyet mevcuttur. Ancak, bu fikirleri destekleyen tutarlı bir veri yığını yoktur; daha ziyade, yalnızca demokratik devletlerin eylemlerinden elde edilir. Ayrıca demokrasiler bile bu fikirleri hükümetin meşru olmadığı ülkelere ihraç etme girişiminde bulunmuyor.

2.2.1 Uluslararası kuruluşlara kabul

Uluslararası bir örgüte üyelik, bir devlet olarak resmi olarak tanınma anlamına gelmemekle birlikte, bunu varsayar. Kuruluşun demokratik ideallere

bağlılığının veya insan haklarına saygısının değerlendirilmesine dayalı kabul süreçleri, uluslararası kuruluşlar arasında nadirdir (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Bir Devletin Birleşmiş Milletlere üyelik başvurusunun kabul edilebilmesi için beş niteliği göstermesi gerekir: Devletin barışa olan bağlılığı, Şart hükümlerini kabul etmesi, bu gereklilikleri yerine getirme kapasitesi ve bunu yapmaya istekli olması. Elbette normal şartlar altında bir aday devletin barış taahhüdü okunmuş kabul ediliyordu. Uluslararası Adalet Divanı'nın Bir Devletin Birleşmiş Milletler Üyeliğine Kabul Koşullarına İlişkin İstisari Görüşüne göre, Şart'ın "barışsever Devletlerin Şart'ta yer alan yükümlülükleri kabul etmeleri ve Örgüt'ün yargısına göre, Bir devletin üye olarak kabul edilmesi için bu yükümlülükleri yerine getirmeye muktedir ve istekli olması yeterlidir. Mahkeme, gerçekte başvuran Devletin insan hakları sicili önemli ölçüde dikkate alınmamış olmasına rağmen, 4. maddede sıralanan kriterlerle uygun şekilde ilgili koşulların dikkate alınması olasılığını dışlamamıştır (Charlesworth & Chinkin, 2022).

Birleşmiş Milletler'den farklı olarak, Avrupa Konseyi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİK/AGİT), demokratik değerlere bağlılığı üyelik için bir ön koşul haline getirmiştir. Helsinki süreci 1972'de ilk oluşturulduğunda, katılım benzer coğrafi konumlardaki ülkelerle sınırlıydı. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Sovyetler Birliği tüm Avrupa devletlerine davetiye gönderdi. Hayır diyen tek ülke Arnavutluk oldu. Takip eden 15 yıl boyunca hiç kimse üyeliği artırmayı düşünmedi. Üye devletlerin büyük çoğunluğu, Helsinki sürecinin Avrupa ile sınırlandırılması gerektiği konusunda hemfikirdi. Arnavutluk'a 1990 yılında gözlemci statüsü verildi. Helsinki Nihai Senedi, 1990 Yeni Avrupa için Paris Şartı ve AGİK'in diğer temel metinlerinin kabul edilmesi, Arnavutluk'un Haziran ayında AGİK Bakanlar Konseyi tarafından tam katılımcı bir Devlet olarak kabul edilmesi için bir ön koşuldu. 1991. Katılımcı Devletler, Paris Şartı kapsamında İnsan haklarını ve temel özgürlükleri, çoğulcu demokrasiyi ve adaleti desteklemeyi ve geliştirmeyi taahhüt etti. AGİK Dönem Başkanı, uygunluğu sağlamak için başvuran her Devlete bir raportör gezisi düzenlemekten sorumluydu.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsız devletler olarak kabul edilen ülkeler, Yugoslavya ve Çekoslovakya genellikle bu kabul modelini izlediler: üyelik talep eden ülke, AGİK'in tüm koşullarını kabul ettiğini belirterek Dönem Başkanı'na yazacaktı. Bundan sonra, bir muhabir ekibi sevk edilecektir. Bununla

birlikte, bu kuralın istisnaları vardı. İşgal geçmişleri nedeniyle, Baltık Devletlerine raportörlük misyonlarını kabul etmek zorunda kalmadan girmelerine izin verildi. Sonunda, Estonya ve Letonya, Rusça konuşanların ve iki ülkede konuşlanmış Rus kuvvetlerinin karşılaştığı sorunları inceleyen bir delegasyona ev sahipliği yaptı. Rusya, Sovyetler Birliği'nin halefi devleti olarak tanındı ve AGİK'teki yerini aldı. Yugoslavya'nın dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni devletler AGİK'e kabul edildikten sonra, gerilimler patlak verdi ve proforma raportörlük misyonları artık bir öncelik olmaktan çıktı. Bunun yerine, belirli konulara bakmak için bir dizi ad hoc misyon oluşturuldu. Yunanistan muhalefeti Makedonya'nın kabul sürecini yavaşlattı. Yugoslavya (Sırbistan ve Karadağ) Vojislav Kostunica'yı cumhurbaşkanı olarak seçtikten ve Haziran 1992'de Birleşmiş Milletler'e yeni üye olarak kabul edildikten sonra, katılımı yeniden sağlandı (1 Kasım 2000) (Rajagopal, 2003).

En azından İnsani Boyut Üzerine Kopenhag Konferansı'ndan (1990) bu yana AGİK, askeri ve güvenlik konularına geleneksel odaklanmasının yanı sıra insani ve insan hakları konularına öncelik vermiştir. Bu değişimler, yeni devletlerin Avrupa Konseyi'ne kabul edilme prosedürlerine de yansımıştır. Parlamenterler Meclisi, Bakanlar Komitesi'nin başvuran bir Devleti katılmaya davet etmesini tavsiye etmeden önce, Devletin hukukun üstünlüğü ilkelerini ve kendi yetki alanındaki tüm kişilerin insan hakları ve temel özgürlüklerden yararlanmasını kabul ettiğine ikna edilmelidir. bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde samimi ve etkili bir şekilde işbirliği yapmaya isteklidir. Bu koşullar, Avrupa Konseyi Tüzüğü'nün 3. Maddesinde bulunabilir.

Parlamenterler Meclisi'nin başvuran devletlere ilişkin raporları ve kararları, kabul sürecinde demokrasi ve hukukun üstünlüğünün dikkate alındığını göstermektedir. Parlamenter Meclisin, Bakanlar Komitesine üye olmayan bir devleti katılmaya davet etmesini tavsiye etmesi için, bu devletin katılımdan sonra mümkün olan en kısa sürede Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamayı ve onaylamayı taahhüt etmesi gerekir ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na (şimdi Avrupa Mahkemesi) bireysel başvuru hakkını ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin zorunlu yargı yetkisini kabul eder. Hükümetlerin hakkı ve ayrıca herhangi bir bireyin, hükümet dışı kuruluşun veya bir grup kişinin ihlal şikayetlerini veya Mahkemeye başvuruda bulunma hakkı, Protokol 11 ile revize edildiği şekliyle Sözleşmeye dahil edilmiştir. bazen başvuran Devletin belirli Protokollere resmen

katılmasında ısrar etmiştir. Meclis, Avrupa Konseyi'ne katıldıktan sonra Letonya, Moldova, Arnavutluk, Ukrayna ve Makedonya'nın yalnızca Avrupa Sözleşmesini değil, aynı zamanda 1, 2, 4, 6, 7 ve 11. Protokolleri de imzalamasını ve onaylamasını zorunlu kıldı. başvuran devletlerden Ulusal Azınlıkların Korunmasına İlişkin Çerçeve Sözleşmeyi bir yıl içinde imzalayıp onaylama sözü vermelerini talep etmiştir (Dixon, 2013).

1994 yılında Çeçenya'daki olaylar ve seçkin hukukçular tarafından Rusya'nın hukuk sisteminin Avrupa Konseyi kriterlerini karşılamadığını tespit eden bir araştırma, Parlamenterler Meclisi'nin Rusya'nın katılım prosedürünü geçici olarak durdurmasına neden oldu. 1995 sonbaharında, kabuller yeniden açıldı. Bununla birlikte, PA'nın Hukuk İşleri ve İnsan Hakları Komitesi, Rusya Federasyonu'nun Statü'nün 3. ve 4. Maddelerinde belirtilen üyelik standartlarını karşılamadığı sonucuna varırken, Rusya'nın katılımını destekleyen gerekçeler ileri sürdü. Parlamenterler Meclisi, nihayetinde Rusya'nın dahil edilmesini, bunun ülkenin bu tür koşullara ulaşma şansını artıracığı gerekçesiyle destekledi.

Bazı uluslararası kuruluşlar, demokrasi veya insan hakları ihlalleri nedeniyle bir devletin sınır dışı edilmesi veya askıya alınması gerekip gerekmediğini tartışmışlardır. OAS, Avrupa Konseyi gibi, demokratik ilkelere değer verir. Temsili demokrasiyi teşvik etmek ve pekiştirmek, OAS Şartı'nın 2(b) Maddesinde OAS'nin birincil amaçlarından biri olarak listelenmiştir. OAS, tüzüğünü, demokratik olarak seçilmiş hükümeti zorla görevden alınan bir üye devletin OAS konferanslarına katılmasının yasaklanabileceği şekilde değiştirdi. 22 Nisan 2001'de Amerika Zirvesi, daha da ileri giden Quebec City Deklarasyonunu onayladı. Zirvede, bir Yarımküre Devletindeki herhangi bir anayasaya aykırı değişikliğin veya demokratik düzenin kesintiye uğramasının, OAS'nin taahhüdünün altını çizerek, o Devletin hükümetinin Amerika Kıtası Zirvesi sürecine katılımının önünde aşılmaz bir engel olacağı konusunda anlaşmaya varıldı. hukuk devleti ve demokrasi (Guzman, 2002).

Yunanistan, Albayların sert yönetimi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne eyaletler arası yaptığı şikayet ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun olumsuz raporu nedeniyle 1967'de Avrupa Konseyi'nden çekildi. Avrupa Topluluğu ve Avrupa Birliği, Yunanistan ile olan anlaşmalarını 1967'de (1974'e kadar) askıya aldı. 1974'te Karamanlis yönetiminin iktidara gelmesiyle Yunanistan yeniden Konsey'e döndü.

AGİK'e katılan Devletler tarafından, AGİK yükümlülüklerinin bariz, korkunç ve düzeltilmemiş ihlalleri nedeniyle eski Yugoslavya'da sürmekte olan çatışmaya yönelik karar alma sürecinden askıya alınmasına yönelik AGİK katılımcı Devletleri tarafından bir karar eksi bir benzeri görülmemiş bir mutabakat alındı. Yugoslavya'nın askıya alınması bu kararı takip etti. Bir Üye Devletin, Birliğin özgürlük, demokrasi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü ilkelerine dayandığını belirten Antlaşmanın 6(1). Üye Devletler için ortak olan, bu durumda söz konusu devlet, Amsterdam Antlaşması ile değiştirildiği şekliyle Avrupa Birliği Antlaşması kapsamındaki Antlaşmadan elde edilen belirli haklardan askıya alınabilir. Kendi azınlıklarına yönelik muamele söz konusu olduğunda, bazı AB ülkelerinin yıldızlardan daha az sicillerine rağmen, AB, Doğu Avrupa'da azınlık haklarını desteklemekle giderek daha fazla ilgilenmeye başladı (Buchanan, 2007).

2.2.2 Uluslararası Adalet Divanı

UAD, insan hakları ve insancıl hukuk alanında önemli bir rol olarak başlamamış olsa da, zaman geçtikçe kararları giderek daha önemli hale geldi. İnsan hakları sözleşmelerinde davaları Mahkemeye gönderen uzlaşma maddeleri nadirdir ve bu anlaşmaların ihlallerini ele almak için alternatif yöntemler mevcuttur. Devletler bunu nadiren kendi lehlerine kullansalar da, Mahkeme önceki anlaşmalar nedeniyle insan hakları meselelerinde yargı yetkisine sahiptir. Açıkçası, yalnızca eyaletler Yüksek Mahkemeye dava açabilir. Yargıç Jennings'e göre bu görüş, Uluslararası Daimi Adalet Divanı Tüzüğü'nün taslağı hazırlandığı 1922'deki uluslararası hukukun durumuyla tutarlıdır ve uluslararası hukuk, öncelikle egemen devletler arasındaki ilişkileri düzenleyen bir hukuk bütünü olarak görülür. özel şirketler gibi Devlet dışı teşekküllerin kanuna göre "kişi" olarak tanınabileceği ihtimalini bile dikkate almadı. Bu madde, bu noktada birçok açıdan yasal bir kalıntı olmasına rağmen, o zamandan beri değiştirilmedi (Koskenniemi, 2001).

Mahkeme'nin etkisi ilk bakışta önemsiz gibi görünse de, insan hakları ve uluslararası hukukun kesişimine ilişkin bazı önemli sorulara gerçekten ışık tutmuştur. Azınlık hakları, yabancıların hakları ve diplomatik koruma, kendi kaderini tayin etme, uluslararası ilgi konusu olarak insan hakları ve yerel yargı yetkisinin kapsamı, uluslararası kişilik, insanlığın temel mülhazaları ve erga omnes yükümlülükleri alanlarındaki önemli gelişmeler, Uluslararası Adalet Divanı ve selefi Daimi Uluslararası Adalet Divanı (PCIJ) tarafından mümkün kılınmıştır.

O zamanlar etkili bir şekilde alışılmadık bir ifade olan bir bulgu, uluslararası bir anlaşmanın parçası olarak bireysel hakları ve sorumlulukları tanımlayan belirli açık normların kabulü olabilir. Stephen Schwebel, Hersch Lauterpacht'a atıfta bulunarak, bu kararların "modern uluslararası insan hakları hukuku için temel teşkil ettiğini" çünkü Mahkeme "bireysel hukuk ile uluslararası hukuk arasında varsayılan aşılmaz engeli görmezden geldiğini" ve "bu kararlardan yararlananlar olarak Devletlerin münhasırlığını reddettiğini" söyledi. uluslararası haklar." UAD, 1949 gibi erken bir tarihte, Birleşmiş Milletler Hizmetinde Uğranan Yaralanmaların Tazminatına ilişkin istişari kararında, Devletler dışındaki kuruluşların uluslararası hukuk kapsamında hak ve sorumluluklara sahip olabileceği fikrini kabul etti. Uluslararası Adalet Divanı (UAD), Güney Batı Afrika'nın Uluslararası Statüsüne ilişkin istişari görüşünde, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 80. Maddesinin yalnızca Devletler, aynı zamanda manda altındaki topraklardaki halkların haklarını da, bu durumda dilekçe hakkını koruyor. Bu nedenle Mahkeme, kişilerin uluslararası bir anlaşma tarafından kendilerine tanınan bir hakka sahip olduğunu, bu davada bazı temel insan haklarının (kölelik ve zorla çalıştırma özgürlüğü gibi) usule ilişkin olarak korunma hakkı olduğunu görmüştür. Yargıç Higgins'in belirttiği gibi, Daimi Uluslararası Adalet Divanı, Birinci Dünya Savaşı'nın ardından yapılan Azınlık Anlaşmalarının yargılayıcı ve yorumlayıcısı olarak çağdaş insan hakları mevzuatının bazı öncülerini oluşturdu. 1923'te PCIJ, görünüşte tarafsız görünen ancak gerçekten ayrımcı olan bir düzenleme nedeniyle Polonya'daki Alman yerleşimcilerin Azınlıklar Anlaşması kapsamındaki haklarının reddedildiğini tespit etti. Bu Antlaşma, ırksal, dinsel veya dilsel azınlıklara mensup Polonya vatandaşlarının, doğum yerleri, milliyetleri, dilleri, ırkları veya dinleri ne olursa olsun, hukuken ve uygulamada diğer Polonya vatandaşlarıyla aynı saygı ve güvenliğe sahip olmaları gerektiğini belirtiyordu. Stephen Schwebel'e göre Mahkeme'nin kararı, hukuktaki ayrımcılığın aksine uygulamada ayrımcılığı vurguladı, ikincisinin anlaşma gerekliliklerini ihlal ettiğini tespit etti ve medeni hakların mülkiyet haklarını kapsadığını belirledi (Schabas, 2000).

Arnavutluk'taki Azınlık Okulları hakkında 1935'te yayınlanan istişari görüşte, ayrımcılık ve eşit olmayan muamele arasındaki bağlantı ve fiilen eşit muamele nosyonu daha da geliştirildi. Azınlık kendi kurumlarından yoksun bırakılırsa ve azınlık olarak varlığının özünü oluşturan şeylerden vazgeçmeye zorlanırsa, çoğunluk

ile azınlık arasında gerçek bir eşitlik olamayacağından, Mahkeme eşitlik ve azınlık için uygun araçlar olduğunu belirtmiştir. kültürel özelliklerin korunması gerçekten de i içe geçmiştir.

Yasal eşitlik her türlü ayırmacılığı yasaklarken, pratik eşitlik çatışan çıkarlar arasında bir denge sağlamak için farklılaştırılmış muameleyi gerektirebilir. Çoğunluğa ve azınlığa eşit davranmanın, Arnavutluk'un uluslararası sorumluluklarını ihlal edecek şekilde gerçekten eşitsizliğe yol açacağı senaryoları öngörmek basit (Meron, 2000).

Bu sonuçlar, günümüzde pozitif ayırmacılık programları tartışmalarından kabul edilen, gerçek eşitliği garanti etmek için değişen derecelerde muamelenin gerekli olabileceği fikriyle tutarlıdır. Bu nedenle İnsan Hakları Komitesi, eşit muamelenin hak ve özgürlüklerden eşit yararlanma ile eşanlımlı olmadığını vurgulamıştır. Bir azınlığın kimliğini ve üyelerinin kendi kültürlerini ve dillerini kullanma ve geliştirme ve grubun geri kalanıyla birlikte topluluk içinde dini uygulama haklarını korumak, Devletlerin olumlu adımlar atmasını da gerektirebilir. Bu bağlamda, uygulanan herhangi bir pozitif ayırmacılığın, farklı azınlıklara nasıl davrandığı ve genel nüfusa kıyasla bu azınlıkların üyelerine nasıl davrandığı açısından Sözleşme'nin 2.1. maddesine ve 26. maddesine uygun olması gerektiğini belirtmek önemlidir. Ancak, nlemler makul ve nesnel kriterlere dayanıyorsa ve 27. madde kapsamında tanınan hakların kullanılmasını yasaklayan veya engelleyen durumları düzeltmeyi amaçlıyorsa, Sözleşme kapsamında yasal ayrımlar olabilir (Chesterman, 2002).

UAD, iç hukuk yollarının tüketilmesi kavramı ve diplomatik korumanın niteliği konusunda daha fazla ilerleme kaydetmiştir. La Grand Case (Almanya - Amerika Birleşik Devletleri), diplomatik koruma yasası ve yerel hukuk yollarının tüketilmesini düzenleyen kurallar (1991) için dönüm noktası teşkil eden bir emsaldir. Tutuklu vatandaşlar için konsolosluga erişim ve bildirim konusunda Mahkeme, Almanya ile, Konsolosluk İlişkileri Hakkındaki Viyana Sözleşmesi'nin 36(1) maddesinin, bu Mahkemede tutuklu kişinin ulusal Devleti tarafından Madde uyarınca ileri sürülebilecek bireysel haklar yarattığı konusunda hemfikirdir. İsteğe Bağlı Protokolün I. Bunu yaparken, Amerika Birleşik Devletleri'nin, Viyana Sözleşmesi'nin konsolosluk bildirim ve erişimini gerektiren hükümlerinin bireylerden ziyade Devletlere ait olduğu iddiasını reddetmiştir; halbuki bireyler,

Devletlerin kendilerine konsolosluk yardımı sağlamasına izin verdiği için bu hükümlerden faydalanabilir. Almanya'nın bu kişisel özgürlüklerin insan hakları niteliği kazandığı yönündeki ileri iddiası Mahkeme tarafından reddedilmiştir (Foschi, 2000).

Mahkeme'nin Sığınma Davasında açıkladığı gibi, sığınmanın adaletin yerine getirilmesiyle çelişmesinin tek yolu, adalet kisvesi altında keyfi davranışın hukukun üstünlüğünün yerine geçmesidir. Bir hükümet, siyasi muhaliflerine karşı kanunun açıkça dışında olan bir eylemde bulunduğunda, bir sığınmacı bu eylemden korunur. Mahkeme, Sözleşme'nin temelini oluşturan ilkelerin, Soykırım Sözleşmesi'ne Çekinceler hakkındaki tavsiye niteliğindeki kararında, herhangi bir geleneksel görev olmamasına rağmen, medeni ülkeler tarafından Devletler üzerinde bağlayıcı olarak kabul edilen normlar olduğuna karar vermiştir. Bu, bugün bizim bakış açımızdan özellikle çığır açıcı görünmese de, görüşün Sözleşme'nin kabul edilmesinden sadece iki buçuk yıl sonra yayınlandığını ve Sözleşme'nin Nürnberg Tüzüğü ve Hüküm modelinden silahlı çatışmayla herhangi bir bağlantıyı ihmal etmek. Mahkeme'nin görüşü, yerel yargı yetkisi ilkesinin ilk açık ihlaliydi.

Mahkeme, Soykırım Sözleşmesi'nde Devletlerin kendilerine ait herhangi bir çıkarlarının olmadığını belirttiğinde, bazı antlaşma türlerinin normatif veya nesnel karakterini kabul etmiştir; hepsinin ortak bir çıkarı vardır. Barcelona Traction Davasında Mahkeme, bir devletin genel olarak uluslararası topluluğa karşı sorumlulukları ile diplomatik koruma bağlamında başka bir devlete karşı ortaya çıkan sorumlulukları arasında ayırım yapmış ve böylece erga omnes yükümlülüklerin varlığını kabul etmiştir. İlki, tanımı gereği, her ulusu ilgilendirmelidir. Devletlerin, ne kadar önemli olduklarından dolayı bu hakları korumakta çıkarları vardır; onlar erga omnes sorumluluklardır. Erga omnes yükümlülükleri kavramının, Devletlerin münhasır yargı yetkisinin kapsamı için de sonuçları vardır. Örneğin, bir Devlet başka bir Devletin kendi vatandaşlarının insan haklarını ihlal ettiğinden şikayet ederse, birinci Devlet ikinci Devletin iç işlerine karışmıyor demektir; bunun yerine kendisi ve diğer tüm Devletler için geçerli olan uluslararası yükümlülükleri yerine getirmeye çalışmaktadır (Aust, 2010).

Mahkeme, Nükleer Silahların Kullanımına İlişkin İstisari Görüşünde, bazı Devletlerin bu tür bir kullanımın soykırım teşkil edeceğine ilişkin iddialarına cevaben soykırım konusuna kısaca değinmiştir. Yargıçlar Weeramantry ve Koroma,

amacın nükleer silah kullanımının bariz etkilerinden çıkarılabileceğini yazarak karşı çıktılar. Daha yakın tarihli bir davada Mahkeme, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'de yer alan hak ve sorumlulukların erga omnes haklar ve yükümlülükler olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla, Mahkeme'nin yargı yetkisine sahip olduğu süre, hem Bosna'nın hem de FRY'nin Sözleşme ile bağlı olduğu süreyi aşmıştır. Ancak Mahkeme, bu davada insan hakları anlaşmalarının otomatik olarak başarılı olup olmadığı konusunda bir karar vermemiştir. Bunun yerine, yargı yetkisi maddesinden ve Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nin Yugoslavya Eski Sosyalist Cumhuriyeti haline geldiği gerçeğinden yararlandı (Slaughter, 2009).

2.3 Uluslararası Hukuk ve İkili Yükümlülükler

2.3.1 Soykırım yasağı ikili karakteri

Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme, soykırım yasağının ikili doğasını (Soykırım Sözleşmesi veya CPPCG) açıkça ifade etmekte başarısız olmaktadır. Görünüşte, belge hukuka aykırı bir eylemi belirtmekte ve çoğunlukla yalnızca devletlerin iç hukukun uygulanması yoluyla hukuka aykırı eylemin bastırılmasına katılmalarına yönelik sorumluluklardan oluşmaktadır. Devletlerin, soykırımı ve yardımcı faaliyetleri iç hukuk kapsamında suç sayması ve cezalandırması, kendi topraklarında işleniyorsa ilgili eylemleri takip etmesi ve yürürlükteki anlaşmalar ve yasalar uyarınca zanlıların iadesini sağlaması bekleniyor. Bu açıdan bakıldığında araç, iç hukuk ile uluslararası hukuk arasında uluslararası hukukta oldukça standart olan simbiyotik bir ilişki oluşturmaktadır. Devlet soykırımı etkin bir şekilde takip etmez veya engellemezse, işlenen mezalimlerin sorumluluğunu üstlenir. Devletin bir bireyin eylemleri için sorumluluk taşıyıp taşımadığı hâlâ bir iç hukuk meselesidir. İlk olarak, Soykırım Sözleşmesi'nin uluslara yüklediği görevlerin, Sözleşme'nin bireylere yüklediği yükümlülüklerden farklı olduğu sonucu çıkar (Koskenniemi, 2006).

Soykırım Sözleşmesi çağırıcıdır çünkü küresel ölçekte bireysel ve hükümet hesap verebilirliği getirir. Sözleşme, soykırımın tüm insanlara karşı uluslararası bir suç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle insanlar, kamu görevlisi statüsüne bakılmaksızın uluslararası hukuka göre cezaya tabidir. Genel bir kural olarak, suçun işlendiği sırada yerel yasalarca açıkça yasaklanmış olsun ya da olmasın, soykırım her

zaman yanlıştır. Madde I ayrıca, Sözleşme'nin Genel Kurul ve sözleşme yapan ülkeler tarafından kapsamının evrensel olması anlamına geldiğini ima eder. Soykırım için bireysel hesap verme sorumluluğu, uluslararası teamül hukukunda da yer almaktadır.

Soykırım Sözleşmesi, soykırımcıların ilgili Sözleşme Tarafları üzerinde yargı yetkisine sahip olduğu kabul edilen uluslararası bir ceza mahkemesi tarafından yargılanacağını belirtmektedir. Sözleşme'nin bu yönü, hükmün böyle bir uluslararası yargı yetkisinin yokluğunda onlarca yıldır atıl kalmasına rağmen, soykırıma ilişkin birincil yasakların insanlar üzerinde doğrudan empoze edilmesini desteklemektedir. Madde III CPPCG kapsamındaki eylemlerle ilgili olarak yetkili olan potansiyel olarak evrensel kapsamlı tüm uluslararası ceza mahkemeleri, ilgili taraf veya taraflarla ilgili olarak yargı yetkilerinin kabulünün tesis edilebildiği ölçüde, Madde VI CPPCG'nin kapsamına girecek şekilde yorumlanmıştır (Carozza, 2003).

Soykırım Sözleşmesi'nin altta yatan görevleri evcilleştirmiş gibi görünmesi, bireyin uluslararası ceza mahkemesinin yargı yetkisine sunulması için devletin onayının gerekliliğinde görülebilir. Bu suçların kovuşturulmasında devletin mutabakatının zaruri olduğu ölçüde, görevin kaynağının uluslararası hukuktan ziyade devletin rızası olduğu söylenebilir. Ancak bu anlam yaygın kullanımla desteklenmemektedir. İlk olarak, emsal, Sözleşme'nin bir iç hukuk meselesi olarak insanlar açısından ilgili olup olmadığının uluslararası ceza mahkemesi ile ilgili olmadığını ima eder. Ruanda'nın Soykırım Sözleşmesini kendi iç hukuku kapsamında yürürlüğe koymamasına rağmen, ICTR sözleşmeyi, içinde öngörülen örf ve adet kurallarıyla birbirinin yerine geçecek şekilde uygulamaya devam etti. İkincisi, bir taraf devlet veya taraflar uluslararası ceza mahkemesinin yargı yetkisini kabul etmeden önce meydana gelen fiiller, Soykırım Sözleşmesi'nde belirtilen ana yasaklara tabi olmuştur. Roma Statüsü'ne taraf olmayan Sudan'ın Darfur kentindeki durum, Güvenlik Konseyi tarafından UCM'ye havale edildi ve UCM, sevk öncesi işlenen soykırım nedeniyle tutuklama emri çıkardı. Bu ünlü vakalar, Soykırım Sözleşmesi veya uluslararası teamül hukuku gibi uluslararası hukukun, suçlanan kişinin görevinin kaynağı olduğunu göstermektedir. Bireysel sorumluluğun yerine getirilmesi amacıyla, ilgili devletin uluslararası ceza mahkemesinin yargı yetkisini - Güvenlik Konseyi Kararı şeklinde doğrudan veya dolaylı olarak- onaylaması önemsizdir. Uluslararası hukuk bu sorumluluğu gerektirir (Molenaar, 2007).

Bosna Soykırımı davasının en tartışmalı yönlerinden biri de hükümetlere yüklenen görevlerin kapsamıydı. Soykırım Sözleşmesi, hükümetlerin soykırımı karşı harekete geçmesini ve soykırımı önlemek için birlikte çalışmasını gerektiren ilk uluslararası anlaşma gibi görünüyor. Taraf devletlerin soykırımı önlemeyi ve cezalandırmayı üstlendikleri uluslararası hukuka göre bir suç olarak ilan ettikleri I. Madde, Sözleşme'nin baskı antlaşması paradigmasını aşan tek hükmü gibi görünmektedir. Mahkeme'nin bu paragrafla ilgili yorumuna göre, soykırımı önlemek, yalnızca Soykırım Sözleşmesi'nde belirtilen bastırma önlemlerinden daha fazlasını gerektirir. Ayrıca, bir devletin soykırımı önlemeye yardımcı olabilecek soykırımı önlemek için gücü dahilindeki tüm adımları açıkça atmadığı zaman da ihlal edilmiş olur. Bunun bir ihlal olabilmesi için soykırım veya en azından soykırımla bağlantılı bazı gelişmemiş suçların işlenmiş olması gerekir. Ancak bu görev, başarıdan çok davranış veya en iyi çabalardan biridir; devletin soykırımı önlemesi gerekmez. Devlet, yapmış olabileceği ancak soykırımı engellemeyen eylemlerin yetersiz olduğunu gösterse bile bu sorumluluktan muaf olmayacaktır. Mahkeme, bu tür geniş bir yorumun diğer önleyici sorumluluklara potansiyel olarak uygulanmasıyla ilgili endişelerini dile getirdi.

Ancak Mahkeme, suça karşı yasaları uygulamaktan, sorumluları adalete teslim etmekten ve onları iade etmekten fazlasını yaptı. Bulgularına göre, imza sahibi ülkeler, kurumları veya faaliyetleri kendilerine kadar izlenebilecek kişi veya kuruluşlar tarafından işlenen soykırımı önleme taahhüdüne sahiptir. Soykırım yasağı, şüphesiz, genel uluslararası hukukun mutlak bir normudur ve ulusların uluslararası hukuka göre soykırımdan sorumlu tutulabileceği yaygın olarak kabul edilmektedir. Bazıları, ulusların soykırımı önleme görevi olup olmadığını ve varsa, tam olarak neyin yasak olduğunu sorguladı. Mahkeme kararını iki ayrı gerekçeyle vermiştir (Cole, 2010).

İlk vardığı sonuç, soykırımı önleme görevi nedeniyle gerçekten soykırım yapmanın yasa dışı olduğuydu. Bu düşünce tarzının bir ilke beyanı olarak alınması amaçlanmamıştır. Devletin belirli bir davranışın ortaya çıkmasını önleme taahhüdünün, bireyler açısından bu tür faaliyetlerde bulunmaktan kaçınma konusunda mutlak bir yükümlülük anlamına gelmesi, ne yasal ne de mantıksal olarak aksiyomatik değildir. Önleme yükümlülükleri farklı biçimlerde olabileceğinden ve değişen derecelerle sınırlı olabileceğinden, önleme sorumlulukları ile koşulsuz

taahhüt etmeme yükümlülüklerini karşılaştırmak mantıklı değildir. Bir anlaşmanın, korsanlık gibi tamamen özel bir eylem olarak nitelendirilen bir eylemi öngörmesi veya taraf devletlere ilgili davranışın belirli kısımlarını kendi iç hukuklarında tanımlamaları için bir miktar alan tanınması mümkündür. Terörizmi veya en azından bazı terör suçlarını yasaklayanlar gibi bazı terörle mücadele anlaşmaları, hem devletlere hem de halka görevler yükleyecek şekilde yorumlanmıştır. Bununla birlikte, geçerli yasakların geniş çapta kabul görmüş bir uluslararası tanımı olmayan kişilere yerel yasadan bağımsız olarak uygulanabilmeleri pek olası değildir. Ayrıca, düzenlenmiş davranışın, yalnızca özel nitelikte olabileceğinden, hükümetin hesap verme sorumluluğunu tetikleyemeyeceği tartışılabilir. Bununla birlikte Mahkeme, soykırımdan kaçınma taahhüdünün I. Maddede şartsız olduğu göz önüne alındığında, soykırım işlememe şartının veya KVKK Madde III kapsamında öngörülen fiillerin olmamasında bir çelişki bulmuştur. anlaşma sorumlulukları Bu nedenle, Mahkeme'nin kararı, soykırım yapmama şartı ve bağlantılı eylemlerin CPPCG Madde III'ünü önleme görevine dayanıyordu (Steiner vd., 2008).

İkinci olarak, Mahkeme, KVKK Madde 1 hükmünün nasıl uygulanacağına karar verirken, söz konusu davranışın niteliğini dikkate almıştır. Sözleşme soykırımı uluslararası hukuka göre cezalandırılabilir bir suç olarak tesis ettiğinden, imzacı devletler zımnen soykırım yapmama sözü verdiler. Ayrıca, Soykırım Sözleşmesi, hükümet aktörlerinin soykırım işleyebileceğini açıkça belirtmektedir. Mahkeme'nin gerekçesi, "uluslararası hukuka göre suç" ifadesinin her şeyden önce bir bireyin uluslararası hukuka göre cezai sorumluluğa yol açan uluslararası görevlerinin ihlali anlamına geldiği gerekçesiyle eleştirilmiştir. Çağdaş uluslararası hukuka göre devletler cezai sonuçlara maruz kalamayacakları için, Sözleşme'de uluslararası hukuka göre suç olarak nitelendirilen faaliyetlerin devlet görevleriyle bir tutulamayacağı iddia edilmiştir. Ayrıca, devletin suçla ilgili hesap verebilirliğinin, söz konusu davranışın suçluluk kriterlerini karşılayıp karşılamadığına dayanması gerekmediğine dair bir ön öneri de var (Hathaway, 2001).

Bu değerlendirmeler, soykırımın uluslararası hukuk kapsamında bir suç olarak sınıflandırılmasının geniş kapsamlı sonuçlarını tam olarak yakalamakta yetersiz kalmaktadır. Bu kelimenin kullanılması, belirli eylemlerin küresel ölçekte yasa dışı olduğunu düşündürür. Devlete orantılı bir gereklilik yüklenmeden, aynı belgenin devletin sorumluluğunu taşıyabilecek bir eylemi hukuka aykırı hale

getirmesi mantıksız ve hukuka aykırı olacaktır. Başka bir deyişle, uluslararası hukukun prototipik aktörü olan devletin, uluslararası hukukun suç olarak nitelendirdiği kesin eylemleri her koşulda yerine getirmekten muaf tutulması garip olurdu. Aynı eylemin farklı zamanlarda farklı hukuki sonuçları varsa, hukukta çelişki yoktur. Kişi, aslında, ceza hukuku kapsamında sorumludur (her ne kadar münhasıran olmasa da). Yerel hukuki veya cezai sorumluluk kavramlarının aksine, uluslararası hukuk, devletin hesap verme sorumluluğunu içeren davaları yönetir. Bu nedenle, yükümlülük ihlali olarak en ağır kusurlar, suç teşkil etse bile, devletin sorumluluğuna girebilir. Devletin Sorumluluğuna İlişkin Maddeler, böyle bir etiketin herhangi bir ek yasal ağırlığı olup olmadığını belirtmez, ancak bu, altta yatan uluslararası yükümlülüğün geçersiz olduğu anlamına gelmez. ILC bu yaklaşımı benimsedi ve Mahkeme o zamandan beri birkaç başka kararda da bunu onayladı.

Mahkeme'nin analizi, devletin yükümlülüklerinin Soykırım Sözleşmesi'nden kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirleme kararında ikili sorumlulukların tanımlanmasını nasıl daha geniş bir şekilde ele aldığına ışık tutmaktadır. Soykırım uluslararası hukuka göre bir suç ve devlet yetkilileri tarafından işlenebilir bir suç olarak kabul edildiğinde, devletin bu tür eylemlerde bulunmama yükümlülüğü gerekli görülmüştür. Aynı öze sahip devlet görevlerinin bu bireysel uluslararası taahhütleri tamamlamaması paradoksal olurdu. Bu değerlendirme, Soykırım Sözleşmesi'nin, yetkili konumu ne olursa olsun, herkesi soykırım suçundan sorumlu tuttuğunu ve cezai yaptırıma tabi tuttuğunu ortaya koymaktadır. Aynı Konvansiyon ayrıca ülkeleri, ajanları veya vatandaşları tarafından işlenen soykırımdan sorumlu tutar. Madde III CPPCG ayrıca ulusların soykırıma karışmasını, soykırımı doğrudan veya alenen kışkırtmasını, soykırım yapmaya teşebbüs etmesini veya soykırım işlemek için komplo kurmasını yasaklar. UAD, bu sorumlulukların içeriğinin hem hükümetler hem de bireyler için aynı olduğuna hükmetmiştir (Lew vd., 2003).

2. Soykırıma benzer şekilde, uluslararası insancıl hukukun ciddi ihlallerinin ikili doğası okuyucular tarafından hemen anlaşılabilir. 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerinin (GC'ler) hükümlerine saygı gösterilmesini sürdürme ve uygulama taahhüdü çok önemlidir. Sonuç olarak, Sözleşme tarafından zorunlu kılınan görevlerine ek olarak, Taraflar ayrıca üçüncü tarafların Sözleşmelere uyumunu teşvik etmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmayı kabul ettiler (yukarıda bahsedilen 1. Madde CPPCG yükümlülüğüne benzer bir şekilde). Özel vatandaşlarla ilgili olarak

taraf, GK'lerin her türlü ihlalini suç saymak için gerekli yasaları oluşturmayı kabul eder. Ayrıca taraflar, kendi topraklarında sözde ağır ihlalleri işlediğinden veya işlenmesi emrini verdiğinden şüphelenilen herkesi, milliyetine bakılmaksızın suçlu ilan etmeli, aramalı ve kovuşturmalı. Soykırım Sözleşmesine benzer şekilde, KR'ler nasıl uygulanacağına dair, uluslararası hukuk ile ulusal sorumluluk sistemleri arasındaki köklü bağlantıyı genişleten bir plan hazırlar (Bostrom, 2005).

GC'ler ve ilk Ek Protokol arasındaki etkileşim, burada belirtilen görevlerin ikili doğasını açıkça ortaya koymaktadır (AP-I). GC'lerin veya AP-I'in ciddi şekilde ihlal edilmesi, Madde 85(5) AP-I'de belirtildiği gibi savaş suçları olarak değerlendirilecektir. AP-I'de açıkça tanımlanmamakla birlikte, "savaş suçları", kişilerin sorumlu tutulduğu savaş kural ve geleneklerinin ihlali olarak kabul edilmektedir. AP hazırlığı'nın çalışmaları, bu görevin küresel doğasının kanıtını sunar. Madde 85(5) AP, I'in amacının bir yandan Sözleşmeler ve Protokol ile diğer yandan Nürnberg ilkeleri arasında açık bir bağlantı kurmak olduğunu belirtti. Savaş suçları, GC'lerin ve bunlarla ilişkili AP-I'in IMT Tüzüğünde yer alan savaş suçları listesine ek olduğunu belirtmek için kullanıldı. Bu nedenle, yerel kanunun geçerli olup olmadığına bakılmaksızın, birey yine de bu tür ihlallerden uluslararası hukuka göre sorumludur. GC'lerin ve daha az ölçüde AP-I'in ağır ihlalleri, hem GC'ler hem de uluslararası teamül hukuku uyarınca cezalandırılır.

Bir devletin silahlı kuvvetleri tarafından işlenen tüm silahlı çatışma hukuku ihlallerinden sorumlu olduğu ve tazminat ödemekle yükümlü olduğu şeklindeki geleneksel norm, IV. Lahey Sözleşmesi'nin 3. maddesinde ve AP-I'in 91. maddesinde kodlanmıştır. 51, 52, 131 ve 148. Maddeler, tarafların birbirini ağır ihlaller rejiminden kaynaklanan yükümlülüklerden kurtarmasını yasaklayan KT I-IV maddeleri, devletin bu alandaki sorumluluklarını açıkça ortaya koymaktadır. Bu aklanmama maddesi, AP-I Madde 85(1) uyarınca Ek Protokolün ciddi ihlalleri için de geçerlidir. Bu aklanmama hükmünün hizmet ettiği iki amaç vardır. İlk olarak, bir taraf devlet, kendisini veya diğer herhangi bir tarafı bireyleri cezalandırma yükümlülüğünden kurtaran bir anlaşma imzalayamaz. İkincisi, kural, yenilen muharip tarafın rakiplerini ciddi ihlaller nedeniyle devletin sorumluluğundan muaf tuttuğu anlaşmaları yasaklamak için tasarlandı. Arzın orantılılığı, devletin hesap verebilirliği ile devletin faaliyet gösterdiği insani sorumluluğun karşılıklı bağımlılığına dayanmaktadır. Ortak Komite, bir Devletin sorumlu tutulmayacağına

dair bir güvence alması durumunda, bir Devletin direktifleri altında çalışan bireysel bir ajanı cezalandırmanın çok zor olacağı konusunda hemfikirdir. Bu, devletin eylemde bulunduğu bireysel eylemin yanlışlığı ile eylemin devlet için yanlışlığının soykırım örneğinde olduğu gibi ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğunu göstermektedir (Sjursen, 2006).

Silahlı Faaliyetler davasında UAD, bir devletin uluslararası insancıl hukuku ciddi şekilde ihlal ettiğini tespit etti. Mahkeme, bu kararın gerekçesinde, GC'lerin veya AP-I'nin ağır ihlaller rejimine veya uluslararası insancıl hukuku ihlal eden kişilerin kovuşturulmasına ilişkin devlet görevlerine doğrudan atıfta bulunmadı. Bosna Soykırımı kararına karşı argümanlara benzer şekilde, bu, rejimin ağır ihlallerini hükümetler için geçerli olmadığını iddia etmek için kullanılabilir. Ancak, iki nedenden dolayı bu hatalı bir argümandır. İlk olarak, Mahkeme'nin açıkça dayandığı GC'lerin veya AP-I'in ek maddeleri, ciddi ihlaller rejiminin temelini oluşturan yasakları önemli ölçüde yansıtmaktadır. Bu nedenle, örneğin, 32 GC-IV Maddesindeki adam öldürme yasağı, 147 GC-IV Maddesi kapsamında ciddi ihlaller olarak kabul edilen kasten öldürmeleri içerir. Ayrıca, bir eylemin AP-I'in ağır ihlali sayılabilmesi için Protokol'ün diğer bölümlerini de ihlal etmesi gerekir. Aslında, silahlı çatışma hukukunun bazı normlarının hükümetlere ve kişilere özünde eşdeğer sorumluluklar yüklediği teorisine güven vermektedir. İkinci olarak, UÇK, esasa ilişkin yargılamalarda, bireysel suçluları adalete teslim etme görevi gibi, eylemlerin GC'ler ve AP-I kapsamında ağır ihlaller olarak sınıflandırılmasından kaynaklanan görevlere ilişkin herhangi bir iddia ileri sürmemiştir. Mahkeme, muhtemelen tarafların brifinglerinde gündeme gelmeyen konulara ağırlık vermesini yasaklayan usuli bir ilkeye bağlı olduğu için onlar hakkında bir karara varmadı. Uluslararası insancıl hukukun ağır ihlallerinden sorumlu kişilerin aranması ve kovuşturulması gerekliliğinin ihlal edildiğine dair bir iddia, çok daha az kanıt olmaksızın, Mahkeme'nin bu gerekçelerle karar vermesi oldukça sıra dışı olurdu. Ancak, Yargıç Tomka'nın muhalefet kararında belirttiği gibi, bu görevlerin bu davanın olguları altında uygulandığı fazlasıyla açıktır. Uluslararası insancıl hukukun ağır ihlallerini tanımlayan temel yasakların ikili sorumluluk olduğu fikri, Mahkeme'nin Silahlı Faaliyetler davasındaki kararları tarafından desteklenmektedir (Brunée, 2009).

Silahlı çatışma hukukunun çeşitli suçlarına ilişkin bireysel sorumluluk, ICTY Temyiz Dairesi tarafından, GC'ler ve AP-I'deki ifadelerin ötesinde belirlenmiştir.

Temyiz Dairesi, bir ihlalin bir uluslararası insancıl hukuk kuralının ihlali sayılabilmesi için aşağıdaki kriterlerin karşılanması gerektiğini belirtmektedir: Kural, uluslararası insancıl hukuk kuralı olmalıdır; (ii) kural doğası gereği geleneksel olmalı veya antlaşma hukukuna aitse, söz konusu antlaşma ilgili taraflar üzerinde bağlayıcı olmalıdır; (iii) önemli değerleri koruyan bir kuralın ihlali teşkil etmesi bakımından ihlalin ciddi olması ve ihlalin aşağıdakiler için ciddi sonuçlar içermesi gerekir: belirli bir ihlalin bireysel cezai sorumluluk içerip içermediğini belirlemek için kriterler. Ancak, bu mevcut tartışma ile ilgisizdir. Can alıcı nokta, savaş suçlarının mantığının bir görev ikiliği içermesidir. Bir eylemin uluslararası hukuku ihlal edip etmediğini belirlemek, bir savaş suçunu tanımlamanın ve ardından böyle bir ihlal için bir kişiye cezai sorumluluk yüklenip getirilmediğinin belirlenmesinin ilk adımıdır. Başka bir deyişle, başlangıçta hükümetler için de zorunlu olan bir normun ihlali, örf ve adet hukuku veya sözleşme hukuku kapsamında kişisel sorumluluk taşır. Başka bir deyişle, bir devlet uluslararası insancıl hukukun ihlalinden sorumlu tutuluyorsa, o devlet uluslararası bir suç işlemiş demektir.

Bu açıklamadan, uluslararası teamül hukukuna ek olarak, kişilerin uluslararası görevlerinin GK'lar ve AP-I tarafından belirlendiği açıktır. Aynı zamanda, aynı eylemler her zaman bir devletin uluslararası taahhüdünün ihlali anlamına gelir. Uluslararası Adalet Divanı'nın (UAD) kabul ettiği gibi, bu çifte sorumluluk yükü, savaş suçlarının büyümesinin özünde var. Sonuç olarak, insancıl hukukun birçok ilkesi uyarınca, hem devlet hem de devlet adına hareket eden bireyin uluslararası hukuki sorumlulukları bulunmaktadır (Chomsky, 2007).

2.3.2 Saldırganlık yasağı ikili karakter

Mutlak statüye sahip benzer bir geleneksel gereklilik, ihlali devletin ve bireysel sorumluluğun aynı anda devreye girmesiyle sonuçlanabilecek saldırı yasağıdır. Bunun nedeni, saldırı suçundan bireysel olarak sorumlu tutulabilmenin, bir devletin güç kullanmasına ilişkin yasanın ihlalini gerektirmesidir. Bununla birlikte, bu tür eş zamanlı faaliyetlerin kesin sınırları her zaman net değildir. Bu bölümde, saldırı yasağının hem devletler hem de insanlar için eşit şekilde geçerli olan ikili bir taahhüt olduğu tartışılmaktadır (Fischer-Lescano & Teubner, 2003).

Hukuki bir bakış açısıyla, saldırganlığın kişisel sorumluluğunun kaynağı uzun zamandır bir tartışma konusu olmuştur, ancak Roma Statüsü'nün uygulanabilir

bölemleri yürürlüğe girdiğine göre, bunun artık daha az ağırlığı olabilir. Saldırganlığın yasaklanması, Birleşmiş Milletler Şartı'nın ve uluslararası teamül hukukunun temel veya önemli bir ilkesidir ve hükümetler bunu sürdürmekle yükümlüdür. Saldırganlık kavramına ilişkin UNGA Kararı 3314, saldırganlığa ilişkin hem hükümet hem de bireysel sorumluluğu ele alan ilk ve bildiğim kadarıyla tek araçtır. Bu kararda incelemeniz için hem "şiddet" hem de "saldırganlık eylemi" tanımlanmıştır. Uygulama amacıyla, sorumluluğu devlete yükleyen saldırganlık ile uluslararası barışı ihlal eden saldırı savaşı arasında da bir ayırım yapar. Roma Statüsü, şiddet suçunu tüm ayrıntılarıyla tanımlayan yasal olarak bağlayıcı tek belgedir. Suçun iki temel yapısal unsuru vardır.

Bir devletin başka bir devlete karşı, bir bireyin bilerek katıldığı (bireysel davranış unsuru) (devlet fiili unsuru) eylemi olarak tanımlanmaktadır. Devletin siyasi veya askeri eylemlerini etkili bir şekilde kontrol etme veya yönetme konumunda bulunan bir kişi tarafından bir saldırı eyleminin planlanması, hazırlanması, başlatılması veya uygulanması, Roma Statüsü'nün 8bis(1) maddesindeki bireysel eylem unsurudur. . Devletin eylemi, BM Şartı ve UNGA 3314 Kararı tarafından tanımlandığı şekliyle, karakter, ciddiyet ve kapsam bakımından BM Şartını ihlal eden bir saldırı eylemi olmalıdır. Daha yakından incelendiğinde, bir bireyin davranışının bileşeni, öncelikle, uluslararası ceza hukuku kapsamında bir örgüt, bu durumda devlet, aracılığıyla dolaylı suç veya işbirliği olarak bilinen duruma karşılık gelir. Devletin yalnızca bireyin düşmanlığının bir aracı olduğunu düşünürseniz, saldırganlık kavramı mantıklıdır. Bu nedenle, yalnızca hükümetler için zorunlu olan BM Şartı kapsamındaki saldırganlık yasağı, bireyin davranışının yasa dışı olup olmadığını belirlemek için çok önemlidir (Koskenniemi, 2001).

Roma Statüsü'nün lafzı, devlet ve bireysel sorumluluk ilişkisi açısından iki şekilde yorumlanabilir. Bir yorum, "saldırı eylemi" kelimesinin niteliklerine, saldırı eyleminin doğası, ciddiyeti ve ölçüğü gereği Birleşmiş Milletler Şartı'nın alenen ihlalini teşkil etmesi gerektiği koşulunu ekleyecektir. Açık niteleyici, kamusal eylemden ziyade özel alana aittir. ICC Suç Unsurları, bu yaklaşım için bazı teorik destek sağlar. Aynı zamanda, bir düşmanlık eylemini tanımlama kriterlerinden birini oluşturduğu da anlaşılabilir. Bir devletin saldırganlığı, türü veya büyüklüğü ne olursa olsun, her zaman bariz bir ihlaldir. Bu, hükümet sorumluluğunun ve kişisel yükümlülüğün kapsamının eşdeğer olduğunu göstermektedir. Tanım, üslup

tartışmaları boyunca dile getirilen taban tabana zıt bakış açılarını etkili bir şekilde gizlediğinden, belirsizliğin kasıtlı olduğunu varsaymak güvenlidir. Bu bakış açıları, fiilin suç sayılması için daha düşük bir eşiğin savunucuları ve UNGA'nın 3314 sayılı Kararında herhangi bir eşik olmaksızın saldırganlık kavramına atıfta bulunulmasını savunanlar olarak özetlenebilir. Son ifade, saldırı eylemi terimini içerir ve BM Şartı'nın 2(4) Maddesine ve RSICC Madde 8bis(2)'deki 3314 sayılı Kararın 3. Maddesine açık atıflar yapar, ancak RSICC Madde 8bis(1)'de şu terimi kullanır: Kararda yer almayan açık ihlal. Bu nedenle, önemli ayrımlar nedeniyle ulusların ve insanların farklı uluslararası görevlerinin olduğu iddia edilebilir (Meron, 2000).

Hükümetlerin ve kişilerin uluslararası taahhütleri altında farklı eşikler olduğu iddiasının başlangıcından itibaren temelde farklı normların olduğu varsayımı var gibi görünüyor. Ulusların saldırının yasaklanması için BM Şartı ve uluslararası teamül hukuku kapsamında sorumlu tutulmasına karşın, bireylerin bir saldırı savaşı suçundan dolayı uluslararası teamül hukuku kapsamında sorumlu tutulabilecekleri ileri sürülmektedir. Bununla birlikte, "saldırganlık savaşı" terimi çok özel bir bağlamda kullanılmaktadır. Nürnberg Duruşmalarına göre, bir savaşın tanımlayıcı özelliği, siyasi bir amaca ulaşmak için güç kullanılmasıdır. Savaşın suç niteliği, planlamasının, hazırlanmasının, başlatılmasının ve savaşmasının ardındaki güdüler tarafından belirlendi. Saldırgan savaş kavramına dayanan saldırganlık suçunu işlemek için kişinin aktif olarak saldırgan bir ajanda izlemesi gerekir. Saldırgan hedef o kadar hayatiydi ki, IMT ve IMTFE Şartları, henüz gelişmemiş bir suç olsa bile, esasen yalnızca saldırgan bir politikanın oluşturulmasında yer almak olan bir saldırı savaşı suçunun işlenmesine rıza göstermeyi yasadışı hale getirdi. Saldırganlık değişikliği görüşmelerinin başlarında, bu saldırı suçu anlayışı şiddetle reddedildi. Ne Tüzük, ne Unsurlar ne de Mutabakatlar, saldırı savaşından veya gerekli özel bir amaçtan bahsetmez. BM Şartı'nın, sınırlı istisnalar dışında güç kullanımını kategorik olarak reddetmesi, bu düşmanca tutumun sorumlusu olabilir. Açık gereklilik, genel olarak herhangi bir amaçtan bağımsız, nesnel bir kriter olarak kabul edilir.

Daha incelikli bir şekilde, bariz kriterin yalnızca Roma Statüsü bağlamındaki kişiler için geçerli olduğu, çünkü bu belgedeki "şiddet eylemi" kelimesinin nesnel bir niteleyicisi olduğu iddia edilebilir. Sonuç olarak, BM Şartı'nın 39. Maddesi ve BM Genel Kurulu'nun 3314 sayılı Kararı, saldırı eylemi kelimesini yorumlamak için kullanılmamalıdır. UAD, BM Şartı'nın 51. Maddesi kapsamındaki meşru müdafaa

hakkına başvurmak için geleneksel olarak, BM Genel Kurulu'nun 3314 sayılı Kararı kapsamındaki saldırı eylemi tanımını silahlı saldırı ile eşanlamlı olarak uygulamıştır. BM Şartı'nın eşit derecede yetkili Fransızca versiyonu, 39. ve 51. Maddelerde aynı ifadeleri içerir ve bu da iki belge arasında bir ilişki olduğunu düşündürür. Mahkeme, bir davranışı hiçbir zaman düşmanlık eylemi olarak etiketlememiş olsa da, kaçınılmaz olarak bu benzerliğe güvenmiştir. Sonuç olarak, saldırganlık her zaman bir devletin güç kullanması anlamına gelir ve bu nedenle her zaman bir ağırlık eşiğinin karşılanmasına ihtiyaç duyarken, bu eşik devletin ve bireysel sorumluluğun amaçları açısından farklı olabilir. Gerçekte, devlet sorumluluğu nedeniyle de değişebilir. Devletin ağırlaştırılmış hesap verme sorumluluğu rejimi amaçları doğrultusunda emredici bir kuralın önemli ölçüde ihlal edilmesi için eşik, BM Şartı'nın amaçları doğrultusunda silahlı saldırı veya saldırı eylemi çubuğundan farklı olabilir. Benzer şekilde, bu hükümet sorumlulukları eşiğinin ve bireysel cezai sorumluluğun aynı olduğuna dair bir garanti yoktur (Foschi, 2000).

Bununla birlikte, saldırganlık üzerindeki kısıtlama, bir takım değişkenler nedeniyle yerleşik bir muğlaklığa sahiptir. Saldırganlık suçunun devlet eylemi bileşeni için, Statü açıkça Birleşmiş Milletler Şartı'na atıfta bulunmaktadır. Bu terimin tanımına temel teşkil eden "saldırı eylemi" teriminin ilk kez yer aldığı BM Şartı'nın 39. maddesinden ayrılmak için zorlayıcı bir neden yoktur. Birleşmiş Milletler Şartı, Güvenlik Konseyi'ne bu konuda son sözü verdiğinden, 39. Madde'nin nasıl yorumlanacağı konusunda bir rehber olarak Konsey'in geçmişteki eylemlerine bakmak mantıklıdır. Güvenlik Konseyi'nin bir olayı saldırı eylemi olarak etiketleyebilmesi için, yalnızca nadiren gerçekleşen bir durum veya Birleşmiş Milletler Şartı'nın alenen ihlali gereklidir. Roma Statüsü'ndeki eşik unsurunun orijinal teklifinde "alelade" terimi kullanılmıştır. BM Şartı'nın geniş çapta kabul gören yorumuyla çelişecek olan savaşa atıfta bulunup bulunmadığına dair herhangi bir belirsizliği ortadan kaldırmak için muhtemelen son taslakta "açık" kelimesi "açık" ifadesinin yerine kullanıldı. Sonuç olarak, hiçbir kanıt, Roma Statüsü'nü hazırlayanların, bir saldırı eyleminin öznel gereklilikleri ile ilgili olarak BM Şartı'nın 39. Maddesinden sapma niyetinde olduğunu göstermez. Bunun yerine, Roma Statüsü'nün 8bis(1) maddesinde "saldırı eylemi" teriminin kullanılması, Statü'yü hazırlayanların bu terimle ilgili anlayışlarını BM Şartı'nın 39. maddesinin Güvenlik Konseyi ve Altta yatan yasağın ikiliği, bu şekilde yorumlanan saldırı eylemi

kavramının BM Şartı'nın 51. Maddesindeki silahlı saldırı kavramıyla eş kapsamlı veya daha dar olmasına bakılmaksızın geçerlidir (Slaughter, 2009).

Ne de olsa, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 39. ve 51. Maddelerinin amaçları farklıdır. Benzer şekilde, bu tanım kapsamındaki bir saldırı eyleminin uluslararası hukukun bağlayıcı bir normunu da ihlal edip etmeyeceği fark etmez. ARSIWA'ya yönelik ILC Yorumunda tanımlandığı şekliyle saldırganlık, zorunlu olarak ciddi, önceden tasarlanmış bir ihlali içerir. Yine de neyin ciddi bir ihlal teşkil ettiği, ihlalin özelliklerine bağlıdır ve yalnızca devletin sorumluluğu dikkate alındığında söz konusu ihlalin etkileriyle ilgilidir.

Özetle saldırganlık, inşa edilme biçimi nedeniyle hem devlet suçu hem de kişisel bir suçtur. Uluslararası kamu hukuku, iki rakip saldırganlık tanımının ortaya çıkmasına ve nihayetinde jus ad bellum tanımının yerini almasına izin verseydi, tuhaf davranmış olurdu. Gerçekten de, belirli bir karakter, ağırlık ve ölçekteki bir devlet eylemini, bu eylemin sorumluluğunu yüklemek amacıyla bireye atfetmek, saldırganlık mantığının temelidir. İkna edici kanıtlar, karakter, ağırlık ve ölçek kavramlarının bireysel sorumluluk ve devlet sorumluluğu amaçlarına göre (ağırlaştırılmış haliyle bile) farklılık gösterme olasılığına meydan okur. Her şey söylendiğinde ve yapıldığında, Roma Statüsü, Birleşmiş Milletler Şartı anlamında bir saldırı eylemi gerçekleştirmeyi yasa dışı kılar. Bu nedenle, uluslararası hukuka göre, hem devletlerin hem de bireylerin, Birleşmiş Milletler Şartı tarafından tanımlandığı şekilde, saldırıda bulunmaları yasaktır (Carozza, 2003).

2.3.3 İnsanlığa karşı suçlar yasadışı karakter

Bu yazının yazıldığı tarihte, insanlığa karşı işlenen suçları bu şekilde yasaklamaya yönelik hükümet taahhütlerini kapsayan yasal olarak zorunlu bir belge bulunmamaktadır. İnsanlığa karşı suçlar konusunda yasal olarak zorunlu bir araç oluşturmaya yönelik iki rakip çaba, görevlerin ikiliği konusunda önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Bir yanda Uluslararası Hukuk Komisyonu'nun (DACA) tamamlamaya çalıştığı İnsanlığa Karşı Suçlara Dair Taslak Maddeler var. Bu hükümlerde insanlığa karşı suçların temel yasaklarının insanlar için olduğu kadar milletler için de zorunlu görüldüğü gösterilecektir. Öte yandan, insanlığa karşı suçlarla ilgili olarak, bu eylemlerin uluslararası hukuka göre kimin sorumlu olduğunu umursamayan ve bunun yerine bu suçların ülke içinde kovuşturulması için işbirliğini

geliştirmeye odaklanan ayrı bir girişim var. İnsanlığa karşı suçların yasaklanmasının *ius cogens* olarak yaygın kabulü nedeniyle, uygulanabilir sorumlulukların uluslararası teamül hukuku kapsamında ikili olduğu tartışılmaktadır. Bununla birlikte, yasal netlik ve verimlilik adına, bu ikiliğin açıkça ifade edilmesi ve işlevsel hale getirilmesi çok önemlidir. Böyle bir aracın oluşturulması gerekip gerekmediğine bakılmaksızın, DACAH'ın insanlığa karşı suçların yasaklanmasının doğasında var olan çelişkileri nasıl kavramsallaştırdığını anlamak çok önemlidir (Cole, 2010).

DACAH, Soykırım Sözleşmesi'nden farklı olarak, hiçbir ülkenin insanlığa karşı suç işlemekten kaçınma sorumluluğundan muaf olmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Önerilen maddeler, Roma Statüsü'nün 7. Maddesinde bulunanla aynı olan "insanlığa karşı suçlar" tanımını içermektedir. Bununla birlikte, mevcut ILC taslağı, Bosna ve Hırvatistan'daki Soykırım davalarının merkezinde yer alan kilit bir konu hakkında net değil: suç ortaklığı ve ilgili suçlar. Bununla birlikte, DACAH'ın 6. Maddesi, hükümetleri yalnızca iç hukuk uyarınca davranış, teşebbüs, emir veya tahrik, yardım ve yataklık ve amirin insanlığa karşı suçları önleme ve cezalandırmadaki başarısızlığını suç saymaya yükümlü kılıyor gibi görünmektedir. Açıklamada bu tür eylemler için devletlerin sorumluluğu tartışılmamaktadır. Bununla birlikte, Yorum, gerçek kişilerin suç ortaklığı ve bağlantılı eylemler yoluyla bu tür suçları işleyebileceğini öne sürmekte ve bu tür uygunsuz davranışların DACAH 3. Madde anlamında insanlığa karşı suç teşkil ettiğini öne sürmektedir. ICJ'nin Bosna ve Hırvatistan Soykırım davalarında, Madde III CPPCG kapsamındaki tüm eylemlerin yapılmaması gerekliliğini içeren temel hukuki sonuçlarına gelince, taslakta Komisyonun bu bulgulardan ayrılma niyetinde olduğuna dair hiçbir işaret yoktur. Madde III CPPCG, cezalandırılması gereken eylemleri belirterek davranış suç sayma görevi açısından benzer şekilde ifade edilmiştir. Dolayısıyla insanlığa karşı suç teşkil eden fiillere yardım etmemek, yataklık etmemek, yardım etmemek, katkıda bulunmamak ve hatta belki de bu tür fiillere girişmemek de zorunludur (Hathaway, 2001).

İnsanlığa karşı suç olarak nitelendirilen eylemler, bir devlet tarafından anlaşmalar veya uluslararası teamül hukuku kapsamındaki insan hakları görevlerini ihlal ederek işlendiğinde zaten yasa dışı olduğundan, bu tür gerekliliklerin gereksiz olacağı tartışılabilir. Soykırım da dahil olmak üzere insanlığa karşı suçların kökleri, insan haklarını koruyan uluslararası hukuktur. İnsanlığa karşı suç işlememeye

yönelik ikili taahhüt, insan hakları anlaşmalarından kaynaklanan devlet sorumluluklarından iki önemli şekilde farklıdır. Başlangıç olarak, bazı insan haklarının genel uygulamasında istisnalar olsa da, insanlığa karşı suçların yasaklanması evrenseldir. İkincisi, bir devletin insan hakları sorumlulukları yalnızca sınırları içindekileri kapsar. Eyalet yargı yetkisinin bölgesel kapsamı burada çok önemlidir. Özellikle, uluslararası insan hakları hukukunun yargı yetkisi gerekliliği karakter olarak yalnızca bölgesel değildir, yine de mekansal kaygılarla tamamen sınırsız değildir. Öte yandan, insanlığa karşı suç işleme yasağı, doğası gereği bölgesel değildir. UAD'nin deyimiyile atıf ilkeleri, insanlığa karşı suçların ve 6. madde taslağında belirtilen diğer eylemlerin işlenmemesi şartıyla ilgili en önemli koşulu sunar. Dolayısıyla, ne zaman ve ne zaman insanlığa karşı suçlar veya bunlarla bağlantılı eylemler işlenirse davranışı devlete atfedilebilen bir kişi tarafından, devlet suçu doğar (Bostrom, 2005).

İkili sorumlulukların insan hakları mevzuatıyla nasıl uyum içinde çalıştığını görmek istiyorsanız, DCAH'tan öteye gitmeyin. Buna ek olarak, DCAH kapsamında, bir devletin, eylemleri doğrudan devlete atfedilemeyen kişiler tarafından denizaşırı ülkelerde işlenen insanlığa karşı suçlara yardım etmesi veya kolaylaştırması yasa dışıdır. Bir ulusun devlet kurumu, bu kaynakların üçüncü bir ülkede insanlığa karşı suçlar işlemek için kullanılması niyetiyle başka bir ulusun veya devlet dışı aktörün bir temsilcisini bilerek silahlandırır, eğitir veya onunla istihbarat paylaşır, o devlet kurumunun eylemleri uluslararası hukuka göre yasa dışı kabul edilir. Standart görüşe göre, hükümetin bu tür davranışları onaylaması ve kolaylaştırması, insan hakları sözleşmelerinin ihlalini oluşturmaz. Sonuç olarak, insanlığa karşı suçları suç saymanın çifte etkisi, temel insan haklarının savunulmasındaki ciddi eksikliklerin giderilmesine yardımcı olur (veya yardımcı olma potansiyeline sahiptir).

Sonuç olarak, DCAH, Soykırım Sözleşmesi modelini izleyerek, soykırım ve diğer insanlığa karşı suçları yasaklayan ikili görevler belirlemektedir. DCAH'ın insanlığa karşı suçları yasaklamasının, bir dizi önemli alanda uluslararası insan hakları hukukunun mevcut çerçevesinden farklı olduğu da kanıtlanmıştır. Mutlak karaktere sahip bu uluslararası teamül hukuku standartları, esasen DCAH'ın bu bölümlerinin kodladığı şeydir (Brunée, 2009).

2.3.4 Çoklu resmi yükümlülük kaynakları ikiliği

Bir uluslararası hukuk belgesinin paralel yükümlülükler yaratması gerçeği, aynı belgenin her zaman belirli bir devlet sorumluluğuna başvurma veya bireysel yasal işlem için temel teşkil edeceğini garanti etmez. Örneğin, Soykırım Sözleşmesi ve uluslararası teamül hukuku, hükümetleri soykırımı yasaklamakla yükümlü kılar. Şartları aynı olsa da, antlaşma ve uluslararası teamül hukukuna dayalı yükümlülükler ayrı tüzel kişilikler olarak var olmaya devam eder. Bu nedenle, devletin hesap verebilirliği her iki norm temelinde de ileri sürülebilir. Soykırım Sözleşmesi'nin insanlara uygulanması amaçlandığı açık olsa da, gerçekte, uluslararası hukuk kapsamında kişilerin kusurluluğunun doğrudan bu Sözleşme'den kaynaklanması gerekmemektedir. Ad Hoc Mahkemelerin Tüzüklerinin birincil odak noktası yargı yetkisinin kullanılmasıdır. Uluslararası teamül hukuku ve ilgili anlaşmaların hükümleri Mahkemeler tarafından resmi olarak uygulanır. Her şeyden önce, ICC kendi araçları tarafından oluşturulan kurallara uymalıdır. ICC'nin yargı yetkisi altındaki suçları tanımlayan Roma Statüsü hükümleri, doğası gereği yalnızca yargı yetkisine ilişkin değildir; bunun yerine, doğrudan uygulama bulurlar ve bu nedenle, doğaları gereği aslîdirler. Bireylerin uluslararası teamül hukuku, Roma Statüsü veya diğer anlaşmalardan doğan uluslararası görevleri birbirinden bağımsız olarak varlığını sürdürür. Bu araştırmanın ikili olarak tanımladığı tüm sorumluluklar bu faktörlerden etkilenmektedir. Soykırım Konvansiyonu veya Kıbrıslı Rumlar veya BM Şartı veya uluslararası teamül hukuku kapsamında devletlere uygulanan standartlar ile Roma Statüsü veya uluslararası teamül hukuku kapsamında kişilere yönelik kurallar arasında resmi bir ayırım devam etmektedir (Fischer-Lescano & Teubner, 2003).

Bu bölümün amacı, devletler ve bireyler için geçerli olan ilgili kuralların resmi olarak ayrılmasının bir sonucu olarak, devletlere yönelik kurallar ile kişilere yönelik kurallar arasında bir eşitsizlik olup olmadığını ve ne ölçüde olduğunu belirlemektir. İster geleneksel ister geleneksel olsun, hiçbir uluslararası hukuk kuralının, kendisini çevreleyen olaylardan veya bir parçası olduğu daha geniş hukuk bütününden ayrı düşünülmemeyeceğini söylemeye gerek yoktur. Bu ana normların tanımlanmasını ve yorumlanmasını kontrol edebilecek herhangi bir genel ilkenin uyumluluğu, iki özdeş standardın anlaşılıp anlaşılmayacağını veya karşılaştırılabilir bir şekilde uygulanıp uygulanmayacağını belirlemede rol oynar.

Belirlendiği gibi, nullum suçsuz ilkesi, uluslararası teamül hukuku temelinde kişilerin cezai sorumluluğunu engellemez. Bununla birlikte, teamül hukuku usulünün yönlerinin doğrudan uluslararası ceza hukukuna aktarılamayacağı iddia edilmiştir. Uluslararası teamül hukuku bağlamında cezai düzenlemenin özgüllüğü (lege certa) kriteri bulunmadığından veya vurgulanmadığından, nullum suç sine lege kavramı uygulanamaz. Ancak bu yersiz bir eleştiridir. ICTY, uluslararası teamül hukuku kapsamında bu suçun net bir tanımı yoksa, bir suçu Tüzüğü uyarınca kovuşturmamayı seçebilir. Ancak ICTY, uluslararası teamül hukuku kurallarının nasıl belirleneceğini belirlemek için başka herhangi bir kriter oluşturmadı. Uluslararası Hukuk Komisyonu (ILC), uluslararası teamül hukukunun mevcudiyetini belirlerken, aynı devlet uygulaması ve opinio iuris kriterlerinin uluslararası ceza hukuku da dahil olmak üzere uluslararası hukukun tüm alanlarında geçerli olduğunu kabul etti. Ayrıca, bir uluslararası teamül hukuku kuralının içeriğiyle ilgili hususlar, kuralın kişilerin uluslararası sorumluluğunu oluşturup oluşturmadığını ve kuralın özgüllük kriteriyle tutarlı olup olmadığını içerir. Bir kuralın, özellikle de bir uluslararası teamül hukuku kuralının tanımlanması, söz konusu içerik kuralın hedef kitlesini veya kapsamını ilgilendirsin, kuralın içeriğinin daha fazla analiz edilmesi için bir ön koşuldur (Schabas, 2000).

Ayrıca, aynı kriterler, altta yatan görevlerin niteliğine bakılmaksızın anlaşma düzenlemelerinin yorumlanması için de geçerlidir. Teorik olarak özel bir uluslararası hukuk kuralı, aksi takdirde geçerli olacak genel yorum kurallarının yerini alabilir. Bazıları, Roma Statüsü'nün yasallığa yaptığı vurgunun, uluslararası anlaşmaları yorumlamaya yönelik geleneksel yönergelerin yerini aldığını iddia etti. Bununla birlikte, yasallık kavramının olağan yorumlama standartlarıyla nasıl çeliştiği tam olarak açık değildir. Roma Statüsü bir antlaşma olduğu için, Antlaşmalar Hukukuna İlişkin Viyana Sözleşmesi'nin (VCLT), bir antlaşma hükmünün anlamını açık bir şekilde belirlemek için güvenilebilecek tek uluslararası normlar dizisi olması mantıklıdır. Beklenebileceği gibi, ICC hem VCLT 31. ve 32. Maddelerinde yansıtılan antlaşma yorumunun geleneksel ilkelerinin evrenselliğini hem de Viyana Sözleşmesi tarafından açıklanan genel yorumlama kuralının benzersizliğini onaylamıştır. Bu, Roma Statüsü'nün yorumlanması için önerilen tüm yolların tek bir operasyonun parçası olarak bir arada değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Belirsizlik, hiç şüphesiz, ortak yorumlama kuralına göre yorumlama alıştırmalarına izin verilen sınırların yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Her sorumluluk hukuku sistemi, bir eylemin, bir yükümlülüğün ihlali teşkil etmediğini kabul eder, ancak bu eylemin gerçekleştirildiği sırada yükümlülük, yükümlülük ile bağlı değildir. Bu kavramın sonuçları, titiz yorumlama doktrinlerini ve analogi yasağını içerir. Yine de, bu tür teoriler hiçbir zaman yasal bir normun anlamını belirlemek için kullanılamaz; tanım gereği, diğer, daha olumlu yorumlama biçimleri tükendikten sonra bir geri dönüş pozisyonudurlar. Bir hükmün tam anlamının, Genel Kural veya diğer yorum araçlarıyla açıklığa kavuşturulamayan muğlak bir dil kullanılması nedeniyle belirsiz olduğu durumlarda, yargı dairesi, belirsizliğin konu lehine çözülmesi gerektiğine doğru bir şekilde karar vermiştir. hazırlayan değil. Bu katı yorum kavramı, genel uluslararası hukukta ek bir yorum biçimi olarak da kabul edilmektedir (Chesterman, 2002).

Aynı ölçüde, RSICC Madde 22(2)'de belirtilen yasallık kriteri, Statü'nün bazı unsurlarını yararsız kılacağından, suç tanımlarının yorumlanmasında analoginin kullanılmasını engellemez. Yürürlükte olan bir uluslararası görevi ihlal etmediği için gerçekleştiği sırada suç teşkil etmeyen bir davranışa hukuki sonuçlar atfedilmesini imkansız kılarak kıyasın kullanımını kısıtlamaktadır. Bir devletin taahhütlerinin kapsamı ve özü kıyas yoluyla genişletilemeyeceği için, bu durum devletler için geçerli olan normdan önemli bir sapma teşkil etmez. VCLT olağan yorumlama normuna dayandığından, Roma Statüsü'nde yer alan yasallık kavramının bununla nasıl çeliştiğini anlamak zordur.

Özetlemek gerekirse, uluslararası hukukun ilkelerini devletlere ve insanlara uygulandıkları şekliyle tanımlama ve yorumlamaya yönelik temel çerçeve nedeniyle, bazı görevlerin ikili doğası konusunda herhangi bir anlaşmazlık yoktur. Bu bulgu, normatif bir bakış açısıyla beklenmeyen bir bulgu değildir. Hukuku belirlemek için şeffaf kriterlere duyulan ihtiyaç, birbiriyle ilgisiz gibi görünen bir dizi faktörden kaynaklanmaktadır. İnsanlar için hukukun üstünlüğü en önemli endişedir. Devletlerin kendi işlerinde mutlak otoriteye sahip olduğu fikridir. Kanıtların ağırlığı, uluslararası hukuk normlarının tanımlanmasında ve yorumlanmasında hükümetler ve insanlar için bir ayırım olmadığını göstermektedir. Farklı yorum sonuçları varsa, bunun nedeni ilgili ilkelerin uyumsuz olması değil, aynı ilkelerin farklı araçlara uygulanmasıdır.

Bu soru için en önemli belgeler, kuralın uygulayıcı mahkemelerini oluşturan belgelerdir (Aust, 2010).

2.4 Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Tüzüğü ve Yükümlülükler İkiliği

Aynı belgenin, sırf bu belgenin uluslararası hukuka göre ikili yükümlülükler getirmesi nedeniyle, belirli bir devlet görevine başvurmanın veya bir kişiye karşı açılan yasal işlemin yasal arka planı olarak her zaman hizmet edeceği garanti edilmez. Soykırım Sözleşmesi ve uluslararası teamül hukuku, soykırımı yasaklayan hükümetler için geçerlidir. Antlaşma ve uluslararası teamül hukuku yükümlülükleri, öz bakımından benzerliklerine rağmen birbirinden farklıdır. Bu nedenle, herhangi bir norm, devletin hesap verebilirliğine başvurmak için bir temel sağlayabilir. Soykırım Sözleşmesi açıkça insanlara hitap etme amacıyla yazılmış olsa da, uluslararası hukuk kapsamında kişilerin hesap verebilirliği bu Sözleşmeden hemen kaynaklanmayacaktır. Ad hoc mahkeme tüzükleri çoğunlukla doğası gereği yargı yetkisine sahiptir. Konvansiyonel uluslararası hukuk ve burada atıfta bulunulan özel anlaşma maddeleri, Mahkemeler tarafından resmi olarak uygulanır. Ayrıca, ICC her şeyden önce kendisinin hazırladığı belgeleri uygulamalıdır. ICC'nin yargı yetkisi altındaki suçları tanımlayan Roma Statüsü hükümleri, doğası gereği yalnızca yargı yetkisine ilişkin değildir; bunun yerine, doğrudan uygulama bulurlar ve bu nedenle, doğaları gereği aslıdır. İster gelenekten ister Roma Statüsünden veya başka bir antlaşmadan türetilmiş olsun, bireylerin uluslararası hukuk kapsamındaki görevleri birbirinden bağımsız olarak var olmaya devam eder. Burada ikili olarak sınıflandırılan tüm sorumluluklar bu faktörlerden etkilenmektedir. Soykırım Sözleşmesi veya Büyük Britanya Anlaşması veya BM Şartı veya uluslararası teamül hukuku kapsamında hükümetler için geçerli olan kurallar ile Roma Statüsü veya uluslararası teamül hukuku kapsamında kişilere uygulanan kurallar arasında yasal bir ayrım vardır (Koskeniemi, 2006).

Bu bölümün amacı, devletlere yönelik kurallar ile kişilere yönelik kurallar arasında, bu düzenlemelerin biçimsel ayrımı nedeniyle önemli bir fark olup olmadığını belirlemektir. İster geleneksel ister geleneksel olsun, bir uluslararası hukuk kuralının, bir bileşeni olduğu koşullardan veya daha geniş hukuk bütününden bağımsız olarak işlemediğini söylemeye gerek yoktur. Bu ana normların tanımlanmasını ve yorumlanmasını düzenleyebilecek herhangi bir genel ilkenin

uyumluluğu, iki özdeş standardın anlaşılıp anlaşılmayacağını veya karşılaştırılabilir bir şekilde uygulanıp uygulanmayacağını belirlemede işlev görür.

Artık, uluslararası teamül hukuku kapsamında, kişilerin, nullum crimm sine lege kavramına bakılmaksızın cezai olarak sorumlu tutulabilecekleri iyice yerleşmiştir. Bununla birlikte, ileri sürüldüğü gibi, teamül hukuku usulünün yönleri doğrudan uluslararası ceza hukukuna aktarılamaz. Bunun nedeni, uluslararası teamül hukukunun aksine, nullum suç sine lege kavramı aynı zamanda ceza düzenlemesinin özgüllüğünün (lege certa) gerekliliğini de ima etmesidir. Yine de bu şekilde eleştirmek haksızlık olur. ICTY, Tüzüğünde yer alan bir suç söz konusu olduğunda, bu suçun uluslararası teamül hukukundaki anlamı çok muğlaksa, elini taşın altına koyabileceğini söyledi. Ancak ICTY, uluslararası teamül hukuku kurallarının nasıl belirleneceğini belirlemek için artık herhangi bir standart oluşturmadı. ILC'nin görüşüne göre, aynı devlet uygulaması ve opinio iuris kriterleri, uluslararası ceza hukuku da dahil olmak üzere uluslararası hukukun tüm alanları için geçerlidir ve dolayısıyla uluslararası teamül hukukunu tanımlamanın gerekçeleri evrenseldir. Ayrıca, bir uluslararası teamül hukuku kuralının kişiler için uluslararası bir sorumluluk oluşturup oluşturmadığı veya özgüllük kriteriyle tutarlı olup olmadığı kuralın içeriği meselesidir. Bu bağlamda, bir uluslararası teamül hukuku kuralı da dahil olmak üzere bir kuralın tanımlanması, onun özünü, hedef kitlesi veya özelliği açısından anlamaya veya değerlendirmeye çalışmadan önce gelir (Molenaar, 2007).

Altta yatan görevlerin niteliğinin, anlaşma düzenlemelerinin yorumlanmasını yöneten ilkeler üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını belirtmek de önemlidir. Teorik olarak, genel uluslararası hukuk kapsamındaki herhangi bir yorum kuralının yerini, belirli bir uluslararası hukuk kuralı sayesinde benzersiz yorum ilkeleri alabilir. Bu doğrultuda, Roma Statüsü'nün yasallığa yaptığı vurgunun, anlaşmaları yorumlamak için geleneksel yönergeleri gölgede bıraktığı ileri sürülmüştür. Bununla birlikte, yasallık fikri ile geleneksel yorumlama standartları arasındaki çelişki tamamen açık değildir. Roma Statüsü bir antlaşmadır, bu nedenle VCLT, bir antlaşma maddesinin anlamını kesin olarak belirlemek için kullanılabilir tek uluslararası normlar dizisi gibi görünmektedir. Beklenebileceği gibi, ICC hem Viyana Sözleşmesi'nin genel yorumlama kuralının benzersizliğini hem de VCLT'nin 31. ve 32. Maddelerinde yer alan geleneksel antlaşma yorumlama ilkelerinin geçerliliğini yeniden teyit etmiştir.

Bu, Roma Statüsü'nün, listelenen farklı yorumlama biçimlerine gereken ağırlık verilerek bir bütün olarak yorumlandığı anlamına gelir.

Karmaşanın, olağan yorumlama kuralı altında izin verilen yorumlama alıştırmalarının kapsamına aşına olunmamasından kaynaklandığına şüphe yok. Tüm sorumluluk hukuku sistemlerinde, bir fiil, fiilin yapıldığı sırada ödevin öznesi söz konusu borca bağlı olmadıkça, bir borca aykırılık teşkil etmez. Analoji kullanmanın imkansızlığı veya katı yorum doktrini bu temel kavramdan kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, bu tür teoriler, tanımları gereği, diğer, daha olumlu yorum biçimleri başarısız olduğunda son çare olduklarından, bir hukuk normunun anlamını belirlemek için kullanılamazlar. Genel Kural veya diğer yorumlama tekniklerinin, bir hükmün asıl anlamına ilişkin muğlak bir terim veya ibarenin yarattığı belirsizliği çözmeye yetersiz kaldığı durumlarda, belirsizlik konu lehine çözülmelidir... belirsiz olan taslak. Bu katı yorum ilkesi, genel uluslararası hukuk tarafından da kabul edilen ikincil bir yorum biçimidir (Steiner vd., 2008).

Aynı şekilde, RSICC Madde 22(2)'de belirtilen yasallık kriteri, suç tanımlarının yorumlanmasında tüm analoji uygulamalarını engellemez çünkü bu, Statü'nün bazı unsurlarını işe yaramaz hale getirecektir. Yalnızca, komisyon sırasında suç sayılmayan (yani, yürürlükteki bir uluslararası taahhüdü bozmayan) bir davranışa yasal sonuçların eklenmesini önleyerek analoji kullanımını kısıtlar. Analojilerin, bir devletin üstlendiği yükümlülüklerin kapsamını ve özünü genişletmek için kullanılamayacağı göz önüne alındığında, bu, devletler için geçerli olan standarttan önemli bir sapma teşkil etmez. Bu nedenle, Roma Statüsündeki yasallık normunun, VCLT'nin alışlagelmiş yorumlamaya ilişkin yansımasıyla nasıl çeliştiği açık değildir.

Sonuç olarak, uluslararası hukukun devletlere ve halka farklı görevler yüklemesi, hukuk normlarının belirlenmesinde ikili bir çerçevenin varlığını sorgulamaz. Bu bulgu beklentilerden sapmadığı için şaşırtıcı değil. İlişkisiz faktörlerin tümü, hukukun ne olduğunu belirlemek için iyi tanımlanmış kriterlerin önemine işaret etmektedir. Kişilerle ilişkilerde yasallık her şeyin üzerinde tutulmalıdır. Devletler bağlamında egemenlik kavramıdır. Kanıtın ağırlığı, aslında, bir uluslararası hukuk normunun bir devlete mi yoksa bir kişiye mi uygulanacağını belirleme standartlarının aynı olduğunu ima eder. Farklı yorum sonuçlarına yol açan ilgili ilkelerin uyumsuzluğu değil, aynı ilkelerin çeşitli araçlara uygulanmasıdır. Bu

soru için incelenmesi gereken birincil kaynaklar, mahkemeler tarafından kullanılan kuralların bileşen belgeleridir (Lew vd., 2003).

3. ULUSLARARASI HAKSIZ FİİL İKİLİĞİ

Sorumluluklar ikiliğinin püf noktası, aktör ister devlet ister birey olsun, bir bağlamda yanlış yapmanın başka bir bağlamda yanlış yapmasıdır. Bununla birlikte, uluslararası hukuk kapsamında hem devletler hem de bireyler için sorumluluğun yaratılması, sorumluluğun mantıklı olmasını tetikleyecek eylemin herhangi bir şekilde nitelendirilmesi için birlikte uygulanması gereken bir dizi genel norm tarafından yönetilir. Bunlar, ihlal edildiği iddia edilen uluslararası görevin niteliği ne olursa olsun, bir devletin veya bir kişinin uluslararası suçlardan sorumlu tutulabileceği kapsayıcı çerçeveyi tanımlayan uluslararası hukuk normlarıdır. Basitçe söylemek gerekirse, bu yönergeler, bir devletin veya bir kişinin sorumluluk sahibi olduğu geniş koşulları özetlemektedir (Sjursen, 2006).

Farklı resmi ve önemli ölçüde maddi normlar, devletin ve bireysel hesap verebilirliğin gelişimini kontrol eder. Resmi olarak, uluslararası teamül hukuku ve uygulanabilir anlaşmalar, özellikle de Roma Statüsü'nün 3. Kısımındaki geniş gereklilikler, bireysel sorumluluğun tesis edilmesi için genel önkoşulları tanımlar. Cezai sorumluluğun parametreleri bu düzenlemelerle belirlenir. ARSIWA'nın Birinci Bölümü, çoğunlukla, devlet sorumluluğunu tesis etmek için genel gereklilikleri sağlayan uluslararası teamül hukukunu yansıtır. Nelerin bir devlet eylemi oluşturduğuna ve bu tür bir eylemin hangi koşullar altında yasadışı sayılacağına dair üst düzey bir açıklama sunarlar.

Uluslararası hukuk kapsamındaki devlet sorumlulukları ve yetkileri arasındaki büyük farklılık ve bunların aradıkları çeşitli hedefler nedeniyle, devletin ve bireysel sorumluluğun dahil edilmesine ilişkin kurallar da önemli ölçüde değişmektedir. Başlangıç olarak, bireysel sorumluluğa ilişkin kurullarla desteklenen yalnızca az sayıda gereklilik vardır ve bu düzenlemeler cezai sonuçların uygulanmasına odaklanmıştır. Devletin hesap verebilirliği standartları, devletlerin sahip olabileceği tüm potansiyel yükümlülükleri kapsamayı amaçlamaktadır, bu nedenle yükümlülüğün veya görevi kötüye kullanmanın ayrıntıları konusunda tarafsızdırlar. Bu nedenle, iki hesap verebilirlik rejimi, farklı bir soyutlama

düzeyinde işlev görür. Kişisel hesap verebilirlik, küresel düzeyde bile hataya bağlı olsa da, hükümetin hesap verebilirliği, suç olmamasına rağmen sıklıkla ortaya çıkar. Dolayısıyla kusurun varlığı, devlet sorumluluğunun tesisi için ön koşul değildir. Bu nedenle, bazı ilkeler bireysel sorumluluğun oluşması için yeterince evrensel olabilirken, hükümetin hesap verebilirliğinin tesis edilmesi için yeterince genel olmayabilirler. İkincisi, teorik olarak, insanların herhangi bir devletle bağları olmasa bile dünya çapında görevleri vardır. Aşağıda, devlet sorumluluğunun üstlenilmesini yöneten bazı kuralların, kişisel sorumluluk peşinde koşmak için geçerli veya uygun olmayabileceği gösterilecektir. Sonuç olarak, aynı anda iki sorumluluğa tabi olmak, her biri kendi düzenlemelerine tabi olan iki farklı sorumluluk biçimiyle sonuçlanır. Hem devlet hem de kişi, kendi uluslararası hukuk ihlallerinden eşit sorumluluğa sahiptir (Chomsky, 2007).

Bu nedenle, devlet hukukunun temel standartlarının veya bireysel sorumluluğun, altta yatan ihlalin ikiliğini kabul etme ve hatta talep etme eğiliminde olup olmadığı sorusu ortaya çıkar. Çoğu durumda, görevlerin ayrıntıları, içinde buldukları daha geniş çerçeveye iç içe geçmiştir. İki rejim ayrı ayrı işlese de, bir kuruluşun her ikisinden de sorumlu olduğu durumlar olabilir. Bazı koşulların özünde birbirine bağlı olması, onları daha basit ilişkilere ayırmayı zorlaştırır. Bir devlet organı, bir devlet organının tanımının tamamen veya kısmen bir varlığın devletin yasa veya uygulamalarına göre statüsüne veya görevlerinin niteliğine bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, bir insandan veya bir grup insandan başka bir şey değildir. yürütür. Bireysel hesap verebilirlik ve devlet bağlılığının kurucu kavramları temelinde devlet sorumluluğunu geliştirmek için, bireyci bir yaklaşım şiddetle tavsiye edilir. Hem devlet hesap verebilirliği yasası hem de bireysel sorumluluk yasası, doğal insanların davranışlarının ampirik temeline dayandığından, davranış unsuru bu iki hukuk organı arasında bir bağlantı noktası görevi görür. Bu nedenle, devlete hesap verebilirlik getirebilecek bir kişinin yaptığı herhangi bir eylem, hem devlete hem de bireye zarar verdiği için ikili uluslararası hukuka aykırı bir eylem olarak kabul edilir. Bu taahhütlerin bu özel niteliği, genel normlar tarafından çarpıtılmak yerine etki ettirilmelidir (Raustiala & Slaughter, 2002).

Uluslararası hukukta devlet ve bireysel sorumlulukta çeşitli genel kuralların uygulanmasına rağmen bu ikiliğin korunup korunmadığını belirlemek için öncelikle bu genel kuralların amacının temelde farklı olup olmadığını belirlemek gerekir.

Başka bir deyişle, bu iki sorumluluğu yöneten yasaların birbiriyle çelişip çelişmediğini öğrenmemiz gerekiyor. Her şeyden önce, bu bölümdeki dili düzeltelim. Bir eylemden veya eylemsizlikten kimin sorumlu olduğunu belirlemeye "davranışın atfedilmesi" denir ve bu yasal veya mantıksal bir süreçtir. Yasadışı bir davranıştan kimin sorumlu tutulacağını belirlemek için "suçluluk isnadı" olarak bilinen yasal süreç kullanılır. Sorumluluğun, doğrudan yanlışı yapan aynı tarafın yanlışından kaynaklanması durumunda "orijinal" veya "doğrudan" olduğu söylenir. Bu nedenle, mantık ve hukuktan, bir varlığın ancak eylemleri kendisine uygun bir şekilde atfedildiğinde sorumlu tutulabileceği sonucu çıkar. Buna karşılık, belirli bir duruma iki farklı varlık (aktör ve aktörün amaçlanan hedefi) dahil olduğunda sorumluluk isnadı otomatik olarak gerçekleşir. Hatanın kendisi o kuruluşla doğrudan bağlantılı olamasa bile, bir kuruluş başka bir kuruluşun yaptığı yanlışlık için dolaylı veya dolaylı olarak sorumluluk taşır.

Egemenliğin devlet adına sorumluluk gerektirdiği uzun zamandır kabul edilmektedir. Devlet, sınırları içinde veya ötesinde uluslararası hukukun diğer kişilerine zarar veren olaylardan sorumludur, çünkü bu alanlar üzerinde münhasır denetime sahiptir. Devlet, zarardan sorumlu olanları önlemek ve cezalandırmak için önlemler almazsa, bu tür zararlardan dolayı vekaleten veya müştereken sorumlu tutulabilir. Bu Devlet her yerde mevcudiyet efsanesi, yeni devlet sorumluluğu sistemi altında terk edildi. Diğer uluslara veya onların vatandaşlarına verilen zararın sorumluluğu, devletin kendisine atfedilebilecek bir eylemle uluslararası bir taahhüdün fiili ihlaline göre ikincildir. Devletin yasal sorumluluğu, davranışa atfedilmeyi gerektirir. Başkalarının yol açtığı zararlar için Devletin sorumluluğu, eğer devletin uluslararası taahhüdünü ihlal ederek zararı önlemek veya cezalandırmak için önlem almamasından kaynaklanıyorsa, yine doğrudan veya orijinaldir. Devlet sorumluluğu yasasının birinci ilkesine göre, bir devlet uluslararası bir suç işlediğinde bu suçun sonuçlarına katlanmak zorundadır. Bu nedenle, devlet yalnızca kendi eylemlerinden sorumludur (Merry, 2009).

Bu öncül, kişisel sorumluluğa ilişkin standart ilkelerin amacı ile çelişiyor gibi görünebilir. X Devletinin istihbarat servisleri müdürünün, yardımcısını Y Devletinden bağımsızlık için savaşıyan paramiliter bir örgüte gerilla savaşı eğitimi vermesi için gönderdiği varsayımsal durumu düşünün. uygun olmayan zamanlarda pazar yerleri ve okullar ve işçi sınıfı üyelerini ve dini liderleri kaçırma veya öldürme.

Bundan sonra örgüt yerel halka karşı büyük suçlar işlemeye başlar. Müdür ve yardımcısı, bir ceza mahkemesinde savaş suçları ve insanlığa karşı suçlardan suçlu bulunabilir. Ancak, devlet sorumluluğu normları kapsamında yalnızca müdürün ve yardımcısının davranışları X devletine karşı sorumludur. Sivil nüfusa karşı işlenen suçlar X Devletine yüklenemez. X Devleti, ancak bu tür eylemlerin devletin uluslararası taahhütlerini ihlal etmesi durumunda kendi organlarının eylemlerinden sorumlu tutulacaktır. Bu vaka, devletin ve bireysel sorumluluğun tesis edilmesine yönelik geniş normların nasıl farklı amaçlara hizmet edebileceğini göstermektedir. Başkalarının suçları için bile suç isnat etme gerekliliklerinin bireysel cezai sorumluluğu tesis etme şartlarından kaynaklandığı iddia edilebilir. Buna karşılık özerk sorumluluk kavramı, devlet sorumluluğu yasasının temelini oluşturur (Goldsmith & Posner, 2005).

3.1 Eyalet Hukuku Atıf Davranışı

Bu bölümün amacı, bireysel sorumluluk ilkelerinin, davranışa atfedilen devlet sorumluluğu yasası ilkeleriyle ortak bulunup bulunmadığını belirlemektir. Kurumsal örgütler olarak devletler, fiziksel eylemleri veya ihmalleri yalnızca gerçek kişiler aracılığıyla gerçekleştirebildiğinden, devletin sorumluluğu yasası kapsamında, davranışa atfedilen normlar, gerçek bir kişinin eylemini bir devlet eylemi olarak belirlemeye yardımcı olur. Bireysel eylemi neyin oluşturduğunu belirleme süreci, genel terimlerle devlet faaliyetini neyin oluşturduğunu tanımlama meselesinden çok farklıdır. Bunun nedeni, ilk bakışta bir gerçek kişinin veya bireyler grubunun bir devlet organı statüsüne veya işlevine sahip olduğunun gösterilmesinin, davranışın atfedilmesi süreci ile eşdeğer görünmesidir. En istisnai durumlar dışında, devletler, devletle kurumsal veya biyolojik bir ilişkisi olan bazı kişileri içermeyen eylemlerden sorumlu tutulamaz. Bu kavramların yanı sıra ex post facto kabul veya davranışın benimsenmesi veya sorumluluğa geçiş biçimleri bireysel sorumluluk amaçlarıyla ilgili değildir. Bununla birlikte, uluslararası teamül hukuku kapsamında bazı davranış atıf normları, devlet (veya devlet kurumları) ile gerçek kişiler veya gerçek kişi grupları arasında gerçek bir bağlantı veya olgusal ilişki gerektirir. Bireysel sorumluluk mevzuatı bu düzenlemelere benzer fikirler içerebilir. Bu bölüm, devlet sorumluluğu yasasının davranışa atıf normları için bağlam sağlar ve durum, işlev ve gerçek bağlantı testi arasındaki farkları açıklığa kavuşturur. Daha sonra, devletin

hesap verebilirliği çerçevesinde davranışın atfedilmesiyle ilgili olarak gerçek bir bağlantının ek ihtiyacı tartışılmaktadır (Simmons, 2000).

Uluslararası hukuk eylemler için sorumluluk atayabilirken, bireysel hükümetler uygun gördükleri şekilde kendilerini yapılandırmak için bağımsızlıklarını korurlar. Sonuç olarak, bir devletin iç hukukunda devlet organı olarak tanınan veya bir devletin iç hukukunda kendilerine verilen devlet yetkisini kullanan kişilerin eylemlerinin uluslararası hukukta devletin eylemi olduğu kabul edilmektedir. Karşılık olarak, iki köklü kavram, uluslararası hukukun bağımsızlığını inceliğini koruyor. Başlamak için, devlet, yetkisi dışında veya emirlere karşı hareket etmiş olsa bile, bu rolde faaliyet gösteren herhangi bir devlet organının eylemlerinden sorumludur. Kalan veya tamamlayıcı örneklerde uluslararası hesap verebilirlik amacıyla, ikincisi, insanların devlet kurumları statüsüne sahip olmadan veya iç hukuka göre hükümet yetkisi uygulamadan davranışları uluslararası hukuka göre bir devlet eylemi olarak kabul edilebilir. Bir devlet organının iç hukuk tanımını, devlet organı tanımlarından hiçbirini karşılamayan bireylerin eylemlerinin henüz benzersiz bir şekilde devlete kadar izlenebildiği uç durumları kapsayan bu davranış atfı normları ile desteklenmektedir (Raustiala, 2002).

Teorik olarak, bu tamamlayıcı veya kalıntı durumlarda davranış atfını destekleyen kuralları ifade etmek zordur. İlişkilendirme, bu durumlarda yapılan eylemin türüne bağlı olarak düşünülebilir. Uluslararası hukuku ihlal eden bir eylem veya ihmalden kimin sorumlu olacağı, yerine getirilen görevin veya görevin niteliğine bağlıdır. Bununla birlikte, uluslararası hesap verebilirliği tesis etmek için bu strateji, yerel yasadaki farklı, geleneksel bir devlet veya kamu faaliyetleri anlayışını varsayar. Ancak, kamu ve özel alan ayrımı, kökleri ulusal hukuka dayanan bir kavramdır. Standartlaştırılmış kullanımın olmaması, bu kavramlar için kesin bir tanım bulmayı zorlaştırır. Genel bir kural olarak, devlet yalnızca kendini özgürce örgütlenme yeteneğine sahip değildir, aynı zamanda gücü ve buna bağlı olarak uluslararası görevlerinin doğası ve kapsamı ve uluslararası sorumluluğa maruz kalma potansiyeli sınırsızdır. Devlet sorumluluğu yasası, bu rekabet halindeki değerler arasında bir orta yol bulmaya çalışır. Bir yandan, isnat kanunu, hem bariz durumlarda atfı için bir temel olarak hem de atfın reddedilmesi için gizli bir sebep olarak iç hukuktan farklı bir işlevsellik testi kullanır. Bununla birlikte, faaliyetin kamusal veya

devlete ait niteliği, iç hukuk bağlamı dışında davranış atfedilmesi için kullanılabilir tek işlevsel kriter değildir (Malanczuk, 2002).

Bu yönergelere ek olarak, aynı olgusal kriterlere dayanan başka davranış atfetme ilkeleri de vardır. Uluslararası Adalet Divanı, bir devletin yetkili bir organı tarafından belirli bir faaliyeti yürütme yetkisi verilen kişilerin eylemlerinden bir devletin sorumlu olduğuna hükmetmiştir. Nikaragua örneği bu stratejinin daha da geliştirilmesini sağlamıştır. Bu davadaki sanıklar, Nikaragua'nın komünist hükümetine karşı ABD ile birlikte savaşan paramiliter bir örgüt olan kontraların üyeleri idi. Diğerlerinin yanı sıra Nikaragua, ABD'yi paramiliter operasyonları sırasında kontralar tarafından uluslararası insancıl hukuk ihlallerinden sorumlu olmakla suçladı. UAD, Kontraların ABD hükümetinin bir uzantısı olarak görülmesi gerektiğini gösterecek kadar sıkı ABD kontrolü altında olduklarını kanıtlayamadı. Ayrıca, ABD'nin iddia edilen ihlalleri emredip uygulamadığını veya ihlallerin ABD'nin etkin gözetimi altındaki faaliyetler sırasında meydana gelip gelmediğini araştırdı ve bunların hiçbirinin meydana gelmediği sonucuna vardı (Koskeniemi, 2007).

Devlet organının eylemlerinin bireyi devletin bir aracı haline getirmesi veya eşitlemesi gerekmediği göz önüne alındığında, bu kontrol gerekliliği başlangıçta dolaylı hesap verebilirlik kurgusuna bir gönderme gibi görünüyor. Diğer bir deyişle, uluslararası hukukun muhtemelen tek bir öznesi vardır: devlet; Devlet organı fikrinin yerine denetim kavramının geçmesi, iki hukuk öznesinin, üst ve alt ya da asil ve vekilin varlığını akla getirebilir. Böyle bir yorum, atıf kurallarını totolojik hale getirecek veya davranış atfını uluslararası hukukun temel normlarına çok yaklaştıracaktır ki bu uygunsuz olacaktır. Örnek olarak, ARSIWA'nın mevcut versiyonununun 8. Maddesi, fiilen eylemleri o devletin emri, yönlendirmesi veya kontrolü altında gerçekleştiren kişi veya kuruluşların eylemlerinin bir devlete atfedildiğini belirtir. Bu formülasyondaki mantık kusurludur. Açıkça, devletin (bir soyutlama olarak) bir kişi veya grubu fiilen öğretip yönetmediğini veya yönetip yönetmediğini belirlemek, ARSIWA'nın 8. Maddesini uygulamak için bir ön koşuldur. Durum fiziksel dünyada işlediğinde apaçık olsaydı, davranışa atıf kuralları gereksiz olurdu (Franck, 2004).

Bununla birlikte, davranışın atfedilmesinin normatif doğası, teoride, eğer hükümetler bu kadar ileri giderse, her insanın eylemlerinin ... suçun devlete

yüklenebileceği anlamına gelir. Devletin emir veren veya kontrol eden kendi organlarının eylemleri, devleti uluslararası sorumlu kılacağından, herhangi bir tutarsızlık sadece görünür. Nitelendirme normu, birine devlet adına hareket etme yetkisi vermeyi içermez. ARSIWA'nın 8. maddesine göre, geçerli davranışın devlet destekli bir faaliyet veya devlet otoritesinin bir uygulaması olması fark etmez. Bunun yerine, aktör ile bir devlet organı arasında iç hukuka göre gerçek bir ilişki varsa, uluslararası hukuk, iç hukuka göre bir devlet organı statüsüne veya işlevine sahip olmasalar bile, eylemlerini devlet eylemi olarak kabul edecektir. Bu, nihayetinde iki veya daha fazla insanın gerçekte ne kadar yakından bağlantılı olduğunun bir testidir.

Artık tamamlayıcı testin ne için olduğunu bildiğimize göre, genişliğini ve derinliğini araştırabiliriz. ARSIWA Madde 8 kapsamında bir kişinin eylemini devlete atfetmek için, bireyin eylemine veya bundan kaynaklanan zarara bir devlet organının neden olduğunu göstermek yeterli değildir. Kontrolün kapsamı tarihsel olarak tartışmalı bir konu olmasına rağmen, onun yerine kontrol kavramı tanımlayıcı test olarak kabul edilmeye başlandı. Tadi AC'nin Nikaragua etkili kontrol testinden farklı olmasının bir yolu, daha akıcı bir kontrol konsepti getirmesidir. İlk olarak, askeri ve paramiliter oluşumların, eğer devlet sadece maddi ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda askeri faaliyetlerini organize etmelerine yardımcı olmak ve koordine etmek de dahil olmak üzere onlar üzerinde tam bir kontrol uyguluyorsa, devletin fiili organları olarak görülmesi gerektiği sonucuna varmıştır. İkincisi, Temyiz Dairesi bu davayı, bireyleri veya gevşek bir şekilde örgütlenmiş çeteleri içeren davalardan ayırdı. Söz konusu kişi veya gruplara, devlet tarafından açıkça emir verilmedikçe, bu eylemlerin bir devlete isnad edilmesi mümkün değildir. Ayrıca üçüncü bir kontrol kriteri de buldu, bu da bir kişinin devlet çerçevesindeki gerçek davranışının, talimatlar olmasa bile onları devlet organlarına asimile etmek için kullanılıp kullanılmayacağıdır (Klabbers vd., 2011).

Ancak UAD, Tadi yaklaşımını kesin bir şekilde reddederken ilgili ilkeleri genişletti. Özel kişi veya kuruluşlar, bir devletin emirleri, yönlendirmesi veya kontrolü altında bir eylemde bulunuyorlarsa, ARSIWA Madde 8'in amaçları doğrultusunda o devletin ajanları olarak kabul edilirler. Bir eylemin devlete atfedilmesi, yasal devlet kurumları tarafından etkin kontrol veya yönlendirme uygulanmasını veya iddia edilen ihlallerin meydana geldiği her operasyonla ilgili kesin emirlerin verilmesini gerektirir. Buna karşılık, "fiili organ" terimi geleneksel

olarak, eylemleri ya devlet tarafından sıkı bir şekilde düzenlenen ya da tamamen devlete bağı olan ve yalnızca devletin bir aracı olarak hizmet eden kişiler için ayrılmıştır. 4. Maddede belirtilen biyolojik veya fonksiyonel testler ile 8. Madde ARSIWA'nın testi arasında bir yerde, her ikisinden de benzersiz olmasına rağmen, bu fiili organ kavramı gelişir. Yönetmelik, 8. Madde'ye çok benzer şekilde, devlet organı statüsündeki bir kişi veya kuruluş ile bu statüye sahip olmayan bir kişi veya grup arasındaki fiili bağlantıyı tanımlama veya en azından içerme iddiasındadır. Devlet hukukuna göre davranış atfetme kuralları Aynı zamanda totolojiler olsalardı sorumluluk anlamsız olurdu. Ancak 8. Madde'den farklı olarak, bu kontrol düzeyi, bireyin veya grubun yaptığı her şeyden devletin sorumlu olduğu anlamına gelir. Aksi takdirde, devletin tapuya daha fazla bağlanması gerekmez (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Sonuç olarak, davranışa atıf normları, devletin eylemlerinin hesabını verme görevi açısından çok önemlidir. Uluslararası hukukun yerel yasal rejimlerden bağımsızlığı ile devletin iç hukuk yoluyla örgütlenme özgürlüğü arasındaki çelişkili bağlantı, eylemin atfedilmesi normlarını doğurur. Bu bağlamda, uluslararası hukuk, devlet organı ve hükümet gücü gibi önemli kavramların tanımları için büyük ölçüde iç hukuka bakar. Ek veya artık bir davada bir fiilin devlete atfedilmesi, iç hukukta devlet kurumu statüsündeki aktörler ile bu statüye sahip olmayan aktörler arasında bir bağlantının kanıtlanmasını gerektirir. Bu gerçek bağlantı nihayetinde iki kişi arasındadır. Bu nedenle, bu fikir ile kişisel sorumluluğa ilişkin kanunda bulunanlar arasında paralellikler olabilir (Roberts, 2001).

3.2 Bileşik İhlaller ve İhlal Dualitesi

ARSIWA'nın mevcut kısaltılmış versiyonunda, uluslararası bir sorumluluğun ihlali kavramını geniş terimlerle tanımlayan ve iki farklı uluslararası suç kategorisiyle ilgili iki bölüm vardır. ARSIWA'nın 14. Maddesi, bir yandan, bir devletin sürekli olmayan veya devam eden davranışının veya bir olaydan kaçınmadaki başarısızlığının uluslararası bir taahhüdün ihlali (basit ihlaller) oluşturduğu durumları ele alır. Bununla birlikte, uluslararası bir taahhüdün toplu olarak yanlış olarak tanımlanan bir dizi eylem veya ihmal nedeniyle bozulması gibi bileşik bir eylemden oluşan ihlaller, ARSIWA'nın 15. Maddesinde ele alınmaktadır.

Bu bölüm, bu ayırımın doğasını ve ikili sorumluluklar çerçevesi tartışmamızı nasıl şekillendirdiğini ayrıntılı olarak ele almaktadır (Charlesworth & Chinkin, 2022).

Açıklama, iki hükmün temel görevin nasıl yapılandırıldığına göre farklılık gösterdiğini açıklar. Hemen veya devam eden her münferit eylem veya eylemsizlik, ayrı bir ihlal teşkil eder ve bu nedenle ARSIWA Madde 14'te belirtilen koşullarda uluslararası hukuka aykırı bir davranış teşkil eder. Bu nedenle ihlal, bir eylemin işlendiği veya devletin tepkisini gerektiren bir olayın meydana geldiği anda başlar ve davranış veya olay devam ettiği sürece devam eder. Bu nedenle, öfkeli kalabalıklar başka bir devletin konsolosluklarını işgal edip işgal ederse ve polis hiçbir şey yapmazsa, ev sahibi devlet işgal anından itibaren ve işgal devam ettiği sürece bu binalara koruma sağlamaya yönelik uluslararası yükümlülüğünü ihlal etmiş olacaktır. onları durdurmak için. Devlet organları daha sonra bu binaları işgal eden kitleye katılır veya işgalin devamına izin verirse, o andan itibaren ve işgal devam ettiği müddetçe konsolosluk binalarının dokunulmazlığını ayrı ayrı ihlal etmiş olur. Teorik olarak, devlete atfedilebilen her bir ayrı eylem veya ihmal, uluslararası sorumluluğun açık bir şekilde ihlal edildiğini göstermeye yeterli olacaktır ve dolayısıyla, ayrı bir uluslararası suç oluşturacaktır (Pauwelyn, 2003).

15. madde, bir görevin, ilk eylem veya ihmal yapıldığında herhangi bir ihlalin ortaya çıkmayacağı kadar küçük parçalara bölünemeyeceği görüşündedir. Gerçekte, hiçbir eylem veya ihmal, tek başına bu yükümlülüğün ihlalini oluşturmaz. Bu nedenle, bir kişinin polis tarafından tutuklanması ve hapsedilmesi, insan hakları mevzuatını ihlal etse bile, zorla kaybetme teşkil etmez. Ancak, kayıp kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılması reddedilirse veya akıbeti veya nerede olduğu gizlenirse, kayıp zorla kaybetme düzeyine yükselir ve bu kişiyi yasal olarak dokunulmaz kılar. Öte yandan, bu reddetme veya gizleme, öncesinde özgürlüğün kısıtlanması gelmedikçe, zorla kaybetmenin bir unsuru olamaz. İlk tutuklamanın veya hapsedilmenin zorla kaybetmenin bir parçası olduğunu ortaya çıkarmak için reddetme koşulunun karşılanması gerekir. Dolayısıyla, hukuka aykırı zorla kaybetme fiili inkar veya gizleme anında ve örtülü tutukluluk devam ettiği sürece fiili olarak yapılacakken, hukuken ihlal, tutuklama anında başlar. Bir dizi ayrı eylem veya ihmal, parçalarının toplamından daha büyük bir bütün oluşturmak üzere bir araya getirildiğinde, uluslararası bir taahhüt bozulmuştur (Rajagopal, 2003).

Bileşik bir davranışın bir görev ihlali teşkil ettiği özel durumlar, gerekliliğin kendisine atıfta bulunularak belirlenmelidir. Bileşik veya sistematik gereklilikler oluşturan kurallar, ILC'ye göre ARSIWA Madde 15'in tek odak noktasıdır. Bu tür bir düzenleme muhtemelen nadirdir ve bileşik bir eylemle tek bir yükümlülüğün ihlalden farklı şekilde ele alınmalıdır. Gerçekten de, bir devletin uluslararası taahhütlerinin ihlali, değişen derecelerde birçok eylem veya ihmal içerebilir. Örneğin, bir sınır nehrinden su çekme kotasının aşılması, bu miktarı aşmama taahhüdünün ihlali olacaktır. Kotanın aşılmasından önceki davranış, başlangıç niteliğindedir ve haksız fiil sayılmaz, dolayısıyla devletin örneğin özel kullanıcılara gereğinden fazla lisans vererek görevini yerine getirip getirmediği, ihlal zamanı.

Ancak, belirli bir şartın birleşik bir eylemle ihlal edilip edilmediğini söylemek her zaman kolay değildir. Bileşik yükümlülükler, ARSIWA tarafından tanımlandığı şekliyle, parçalarının toplamından daha fazlasını oluşturan bir suçlar topluluğudur. Yani, birlikte ele alındığında karşılanması gereken bir takım somut gereksinimlere sahiptir. Ago'ya göre, çeşitli eylemler, her biri toplam ihlali oluşturandan farklı olan birden çok uluslararası hukuk ihlali oluşturduğundan, bileşik suç birbirinden ayrılmıştır. Madde 15 ARSIWA'nın ifadesine rağmen, Yorum, Ago'nun yorumuna sıkı sıkıya bağlıdır. Bu teoriye göre, tek bir maddi eylem, her biri yasal olarak diğerlerinden farklı olan birkaç suça yol açabilir. Örneğin, bir kimyasal silahın kullanılması, her biri analitik olarak benzersiz bir yasa dışı öldürme olan (örneğin, yaşam hakkının ihlali olarak) birkaç ölümlerle sonuçlanabilir, ancak bu tür cinayetlerin toplamı ayrı bir yanıştır (örneğin imha). insanlığa karşı suç olarak). Sonuç olarak, bileşik vergiler kavramı, hem birçok yönü olan maddi yükümlülükleri hem de çeşitli uluslararası taahhütlerin ihlallerini içerecek şekilde genişler. ARSIWA'nın 15. Maddesi, bir dizi yatırım mahkemesi tarafından, bir kişiyi mülkünden mahrum bırakmak için tasarlanmış ayrı eylemlerin birikmesi yoluyla (sürünen kamulaştırma) mülkün yasa dışı olarak alınmasının tarihini belirlemek için de itimat edilmektedir. İhlalin ayrıntıları burada belirleyici görünmektedir; bir mülkün alınmasının tek bir cebir veya kanunla gerçekleştirilebileceği açıktır. Öte yandan, sürünen kamulaştırma, ayrı bir görev olarak görülebilir ve hem tanımlanmış bir hedef hem de belirlenmiş bir fiili hasar veya kayıp düzeyi gerektirdiğinden tanımı gereği bileşiktir. Daha geniş anlamda, bir kuralın hem bireysel hem de ortak görevler yükleyebilmesi anlamında

doğuştan gelen üniter eğilimleri olabilir. Bu, her bir yönetmeliği nasıl okuduğunuza bağlıdır (Bowett, 2009).

Burada incelediğimiz iki parçalı taahhütlerin çoğu, ARSIWA hakkında konuşurken "bileşik sorumluluklar" ile ne kastettiğimizin mükemmel örnekleridir. ILC, ICTY ve ICTR Tüzükleri ve Roma Statüsüne atıfta bulunarak, soykırım yasağının sorumlu kurumdan bağımsız bileşik veya sistemik bir sorumluluk olduğunu kabul etmiştir. Soykırımın maddi yönleri çoğul olarak belirtilir, ancak soykırımın zihinsel unsuru, bir gruba karşı işlenen bir dizi suçla aklı getirir. Soykırım, ırksal veya etnik temizlik gibi münferit olaylardan karakter olarak farklı olduğu için, her eylemin gerekli amaçla işlenmesi gerektiği gerçeği, genel olarak anlaşıldığı üzere, soykırım için yeterli değildir. Bunun yerine, soykırım statüsü genellikle önceki veya sonraki suçların bağlamından çıkarılır. Benzer şekilde, insan hakları ihlalleri insanlığa karşı suçlardan farklıdır. Benzer şekilde, bir saldırganlık eylemi için gerekli olan nesnel eşik, bir saldırganlık eyleminin tipik olarak, her biri kendi başına gücün kötüye kullanılması olan bir olaylar zincirini içermesidir. Diğer bir ana örnek, AP-I'in ve AP-I'deki ilgili hükümlerin, saldırı kavramına dayanan veya başlı başına sivil nüfusa yönelik faaliyetleri yasaklayan ciddi ihlalleri olabilir. Sürünen kamulaştırmaya benzer şekilde, bireylere karşı eylemlerin de aynı şekilde yasaklanmış olması, yükümlülüğün bileşik karakterini azaltmaz. Bu davaların her birinde, farklı zamanlarda ve/veya farklı yerlerde meydana gelen birkaç eylem, yasaya göre tek bir varlık olarak ele alınır (Dixon, 2013).

Bileşik ihlal fikrini tek bir ihlal eyleminden ayırmak önemlidir. Başlangıç olarak, zihinsel bir bileşen olarak amaç fikri ihlalin bileşik yapısıyla doğrudan karşılaştırılmaz. Birkaç fiilin benzer bir amaç ve amaca ve kümülatif etkilere sahip olması, onları tek bir sübjektif yön veya niyet değil, bir birlik yapan şeydir. Bileşik bir ihlal, birbirinden bağımsız olayların bir koleksiyonunun aksine, bir model veya şema oluşturan, nesnel olarak tanımlanmış bağlantılı faaliyetler kümesidir. Bu objektif unsurun değerlendirilmesi için amaca yönelik bir araştırma veya niyet çıkarımına katkı gerekli olsa da, niyet ve bu unsur analitik olarak ayrı kalır. Bu nedenle, korunan bir grubun üyelerine yönelik görünüşte ilgisiz şiddet eylemlerinin soykırım teşkil ettiğini, bir devlet politikasının veya planının soykırım işleme niyetini ifade ettiğini göstererek kanıtlamak mümkündür (Drumbl, 2007).

İkinci olarak, sözde devlet amacı unsuru, bileşik bir davranıştan oluşan ihlallerden farklıdır. Schabas, bir suçun tesadüfi olmadığını kanıtlamak için devlet politikasına uygun olarak işlendiğini göstermenin yeterli olmadığını savunuyor. Schabas, Srebrenica'daki soykırımın, General Mladi ve en yakın astları tarafından 11-15 Temmuz 1995 tarihlerinde veya bu tarihlerde son dakikada planlanan "doğaçlama bir iş" olduğu için meydana gelmediği sonucuna varıyor. askeri liderlik komploya karışmadı, soykırım kanıtlanamadı. Devlet politikası gerekliliğinin bu kısmı, devlet birliği fikriyle açıkça çeliştiği için gerçekte reddedilmiştir. Devlet hiyerarşisinin ast-üst ilişkisine dayandığını söylemeye gerek yok. Çoğu durumda, tüm eylemlerin koordine edilmesini ve nihayetinde aynı amaca hizmet etmesini sağlamak için bir emir komuta zinciri gerekli olacaktır. Ancak bu, davranışı birleşik bir ihlal haline getiren şey değildir. Ayrı ayrı suçların toplamı olarak bir ihlal fikri, hükümette veya silahlı kuvvetlerde üst düzey yetkililerin (devletin birliği ilkesiyle çelişir) izin veya suç ortaklığı anlamına gelmesi veya dahil edilmesi gerekmez. Silahlı kuvvetlerin veya polisin çeşitli üyeleri arasında olduğu gibi, aynı hiyerarşik (hatta düşük) düzeydeki akranlar arasındaki işbirliği yoluyla birkaç eylemin sonuçlanması düşünülebilir. Bileşik bir eylem olarak ihlallerden bahsettiğimizde, eylemi yanlış yapan şeyin parçaların toplamı olduğunu kastediyoruz (Guzman, 2002).

Üçüncü bir nokta olarak, bu yapısal unsur, genel uluslararası hukukun emredici standartlarının büyük ihlalleri fikrinden ayırmak önemlidir. ARSIWA'nın 15. maddesi ile 40. maddesinin temelde aynı zemini kapsadığı iddia edilebilir. Uluslararası Hukuk Komisyonu haklı olarak birçok uluslararası suçun bileşik doğasının onları tanımlamada önemli olduğuna işaret etmiştir. Rastgele veya münferit eylemler, bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde esaslı veya sistematik bir başarısızlık oluşturamayacağından, genel uluslararası hukukun emredici bir normundan kaynaklanan bir yükümlülüğün önemli bir ihlali, genellikle bileşik bir eylemden oluşacaktır. İki kavram sadece kısmen örtüşüyor. Bileşik bir eylemden oluşan ihlal kavramı, önemli ihlaller veya mutlak standartları ihlal eden ihlallerle sınırlı değildir. Başka bir deyişle, bileşik bir eylemden oluşan ihlal fikri, yapısal bir unsur tanımlar, ancak bu tür ihlallerin diğerlerinden daha önemli olduğu anlamına gelmez. Ağırlaştırılmış devlet sorumluluğunun bir görevin ihlalden kaynaklanıp

kaynaklanmadığı sorusu, kusurluluğun tespit edilmesinden ziyade sonuçlardan biridir.

Sonuç olarak, devlet sorumluluğu yasası, tümü suçlamanın belirlenmesiyle ilgili olmayan bir dizi farklı norm ve ihlal kategorisini tanımlar veya ima eder. Bu işlev için, ARSIWA'nın 14. ve 15. Maddeleri uygulanabilir tek ayrımı sağlar. Bu kurallar, anlaşma taahhütlerinin iki potansiyel ihlalini özetlemektedir. Başlamak için, çoğu durumda, uluslararası bir yükümlülüğün ihlali, doğası gereği sürekli olan veya sürekli olmayan veya anlık veya sürekli harici bir olayın meydana gelmesine bağlı olan bir eylem veya ihmali içerecektir. İkincisi, nadir durumlarda, küresel bir taahhüdün ihlali, ayrı ayrı ihlale katkıda bulunan bir olaylar zincirini içerebilir. Bu ayrı eylemler veya ihmaller, altta yatan görevin doğası gereği yasal amaçlar için tek bir varlık olarak ele alınır. Bu, bu argümanda ele alınan taahhütlerin büyük çoğunluğu için geçerlidir. Bir sonraki bölüm, bu özelliğin bireysel sorumluluk mevzuatı alanında nasıl oynadığını araştırıyor (Buchanan, 2007).

Devlet sorumluluk yasasının bu iyi bilinen yapısal ögesinin bireysel sorumluluk yasası bağlamında yansıtılıp yansıtılmadığına bakmak da önemlidir. Yeniden ifade etmek gerekirse, soru, kişilere uygulandığında, bazı ikili sorumlulukların genellikle tek başına bir eylemle değil, yalnızca birbirini izleyen bağlantılı eylemler veya ihmallerle ihlal edilip edilemeyeceğidir. Bu tez, ikili olarak sınıflandırılan birçok görevde durumun böyle olduğunu gösterecektir. Bu alt bölüm, görevin bileşik doğasının bireysel sorumluluk hukukunda iki farklı tezahürü olduğunu savunmaktadır. Başlangıç olarak, ek bağlamsal yönler içermeleri veya önermeleri, birçok ikili sorumluluk setinin ortak bir özelliğidir. Bu nedenle, davranış, bağlantılı suçlardan oluşan daha geniş bir modelin parçası olmalıdır; münferit fiiller uluslararası hukuk kapsamına girmez veya ayrı yanlışlar olarak ele alınır. İkinci olarak, bireysel sorumluluk hukukunda, failin ve suç ortağının rolleri tersine çevrilmiştir ki bu, görevin bileşik doğasının doğal bir sonucudur. Herkesin eylemlerinin toplamı yanlış oluşturduğu için, her kişinin eylemleri bütünle olan bağlantısı ışığında değerlendirilir. Tüm bu faktörler, ihlalin ikili doğasına ve altta yatan sorumlulukların karmaşıklığına işaret etmektedir (Gray, 2018).

Soykırım bireysel ve toplumsal boyutları olduğu için bu konuda bir model teşkil etmektedir. Bir kişinin suç olarak soykırım kriterlerini karşılayan eylemleri, soykırım fikrinin temelini oluşturur. Aslında soykırım suçu, korunan grubun yok

edilmesini gerektirmekten ziyade, belirtilen fiillerin gerekli amaçla gerçekleştirilmesi ile tamamlanır. Ayrıca soykırıma karşı yasa sadece hükümetleri hedef almıyor. Genel olarak insanlara yönelik olmak yerine, herhangi bir ulus veya kuruluştan tamamen ayrılmış gibi görünüyor. Cinayetlerin boyutu, mens rea'nın (mens rea) incelenmesi için çok önemlidir, ancak bunların sanık tarafından geniş çapta işlenmesi gerekli değildir.

Öte yandan, soykırımın nesnel ve zihinsel bileşenlerini tek bir kişinin gerçekleştirmesi çok daha zordur. Hedef, belirli bir ırkı, milliyeti, etnik kökeni veya dini paylaşan tüm bir grup insandır. Örgüt içinde bireylere karşı şiddet kullanmak, grubun sonunu getirmek için yalnızca bir ilk adımdır. Tek bir kişinin bu kadar çok şeyi yok etmeye niyet etmesi, bunun olacağını veya en azından şeylerin doğal düzeninde gerçekleşebileceğini çok daha fazla tahmin etmesi imkansızdır. Bir kişi tarafından işlenen tek bir eylemden soykırım kastını kanıtlamak imkansızdır; bunun yerine, yanılığın kanıtı olacaktır. Soykırım kavramı, korunan grubun tamamen veya neredeyse tamamen ortadan kaldırılmasını gerektiriyorsa veya dehşetin kapsamı, yıkımı somut olarak tehdit edecek kadar büyükse, bu terim çok az pratik işleve sahip olacaktır. Öte yandan, amacı nesnel bir bakış açısıyla imkansız bir çabadan ayırmamız için bazı nesnel bağlamlar olmalıdır. Bu nedenle, birkaç kişinin bir soykırıma karışması daha olasıdır, ancak tek bir kişinin yine de inandırıcı bir kitle imha tehlikesi oluşturması mümkündür. Soykırım saiki, bireysel suçluların saiklerinden farklı olarak, kolektif eylemin kendisinde gözlemlenebilir olmalıdır. Sanığın hedeflenen grubu yok etme, hatta altta yatan suçları bilerek işleme amacını kesinlikle şiddet bağlamından çıkarılamaz. Bununla birlikte, başka bilgiler olmaksızın, sanığın soykırımcı düşüncelerle motive olduğu veya korunan grubu yok etme tehdidini tek başına elinde bulundurduğu sonucuna varmak zordur. Bu nedenle, sahneyi hazırlamak önemlidir, ancak nadiren soykırımı önlemek için yeterlidir. Gerçekte, ne içtihat hukuku ne de tarihsel kayıtlar, savunmasız bir nüfusa karşı daha büyük bir şiddet modeli olmaksızın gösterilen soykırım niyeti örneklerine sahip değildir (Buchanan, 2007).

Tarafsız bir ortam, soykırımın varlığı için gerekli ama yetersiz bir koşul olduğu için, soykırım kastı gibi, soykırımın zımni bir bileşenidir. Başka bir deyişle, nesnel bir arka planın varlığı, yalnızca soykırım niyetini göstermenin bir tekniği olamaz, çünkü nesnel bir arka plan olmadan grubun ölümüne neden olma arzusu

soykırım için yeterli olmayacaktır. ICC Suç Unsurları, eylemin hedeflenen topluluğa yönelik daha geniş bir şiddet modelinin parçası olması veya bu tür bir zarara neden olma potansiyeline sahip olması gerektiğini açıkça belirtir. Madde 31(3)(a) VCLT, ICC Suç Unsurlarının Soykırım Sözleşmesini yorumlamak için kullanılmayacağını, çünkü Soykırım Sözleşmesi ve Roma Statüsüne üyelik tamamen çakışmadığı için önermektedir. Bununla birlikte, fark önemli değildir, çünkü Soykırım Sözleşmesini imzalayanlar, Roma Statüsüne taraf olmamalarına rağmen ICC Suç Unsurlarının oluşturulmasına katılmıştır. Böyle bir durum gerçekten bağlamsal faktörü önerdi. Soykırım Sözleşmesinin uygulanmasındaki sonraki uygulamalar, Madde 31(3)(b) veya 32 VCLT uyarınca yorumlanması açısından önemli olabileceğinden, bağlamsal unsur bu tür uygulamaları yansıtabilir. Bu nedenle, ICC Suç Unsurları, Soykırım Sözleşmesi'nin tamamen biçimsel bir bakış açısıyla yorumlanmasında dikkate alınmalı veya en azından dikkate alınmalıdır (Kagan, 2002).

Soykırım failinin kimliğinin tespit edilmesi de bu suçun çok yönlülüğünün bir başka yansımasıdır. Ne de olsa, bir yükümlülüğü tanımlamak, borçlunun gerçekleştirmesi gereken kesin eylemleri belirtmektir. Bir ICTY TC, belirli türden bir insan grubunu belirli araçlarla kısmen veya tamamen yok etmeye çalışan herhangi bir suç örgütünün soykırım teşkil ettiğini ilan etti. Diğer suçlar için ICC Elements of Crimes'in dilini kullanmak açısından, soykırım karmaşıktır, çünkü birkaç aktörün tek bir yasadışı hedefe yönelik uyum içinde hareket etmesini içerir. Soykırım gibi suçlar bağlamında, onu gerçekleştirmekten sorumlu olan kişi, suçun asıl faili olarak kabul edilmek için yeterli eylemde bulunmamış veya yeterli bilgiye sahip olmayabilir. Tüm suçun infazını yöneten kişi, suç ortağı veya sorumlu amir olarak kabul edilemez çünkü bu etiketler, asıl kişinin soykırımdan suçlu olduğunu ima eder. Dolayısıyla soykırım, kavramın fiziki ve zihinsel yönüne aykırı olacağı için hiçbir zaman hukuken gerçekleştirilemez. Bu nedenle, soykırımın maddi unsurlarını fiziksel olarak işleyen kişi, tüm uluslararası ceza mahkemeleri ve mahkemeleri için her zaman ve hatta genellikle suçlu değildir (Koskeniemi, 2001).

Srebrenica ile ilgili örnekler, bu iddiayı desteklemek için yeterli kanıt sağlıyor. İlk nokta olarak, Branjevo'daki bir çiftlikte Müslüman erkekleri öldüren bir asker, ICTY Savcılığı (Pilica) tarafından soykırımla veya soykırıma karışmakla suçlanmadı. İkincisi, Bosnalı Sırp birliklerinden bir ikinci teğmenin Srebrenica bölgesinde cinayet planından haberdarken cinayet işlediğini gösteren kanıtlara

rağmen, başka bir TC soykırımından suçsuz bulundu. TC'nin sanığın burada ele alınan operasyondaki rolünün ve katılımının belirleyici olmadığını belirlemesi üzerine soykırıma yardım ve yataklıktan mahkûmiyet kararı verildi. Aynı şekilde, Kravica Ambarında Bosnalı Müslümanlara ateş açan Bosnalı Sırp'ların polis memurları ve piyadeleri de soykırımı kendileri işlemekten çok onlara yardım ve yataklık etmekten suçlu bulundular. Nihayetinde, sanıkların durumun genel hatları dışında hiçbir şey bilmedikleri ve müdahil olmalarının önemli olmakla birlikte soykırım niyetine işaret etmediği belirlendi.

Ulusal hukuk sistemlerinde, bir suçun işlenmesi, esasen onun temel bileşenlerinin üretilmesiyle aynıdır. Bununla birlikte, soykırımın karmaşık doğası, sıklıkla fail ve suç ortağı kavramlarının tersine çevrilmesini gerektirir. Bu, liderlerin soykırım suçları işleyebileceğini kanıtlamaz. Aksine, fikir, soykırımın bileşik doğası nedeniyle, suçluluğun tanımlanması için basit bir bireyci teknikten geçişin gerekli olduğudur. Bağlantı ne kadar zayıf veya yapmacık olursa olsun, korunan gruba karşı şiddet eylemleri gerçekleştiren kişi soykırımın faili değildir. Soykırımın çok yönlü doğası gereği, bu görevin ihlal edildiğini kanıtlamak, bireyin rolünün diğer aktörlerle bağlantılı olarak ve gerçekte bir grup çabası içinde incelenmesini gerektirir. Dolayısıyla soykırım teşkil eden fiiller, ihlalin ispatı için ayrıştırılamaz. Bunun yerine, ihlalin bileşik yapısından dolayı ihlal tespiti için ilişkisel bir yaklaşım gereklidir. 5. Bölümde daha derinlemesine inceleneceği üzere, bireysel sorumluluk yasasında eylemin karşılıklı olarak atfedilmesine ilişkin farklı teorilerin böyle bir ilişkisel yaklaşımı temsil etmesi amaçlanmaktadır (Schabas, 2000).

Bu tezde ikili olarak sınıflandırılan görevlerin çoğu, bu faktörler nedeniyle yapısal benzerlikler paylaşmaktadır. Saldırganlık, niteliği, şiddeti ve ölçeği bakımından Birleşmiş Milletler Şartı'nı ihlal eden bir eylem olarak tanımlanır. Soykırım, cinsel kölelik, zorla hamile bırakma, zorla kaybetme ve apartheid gibi Roma Statüsü'nün 7(1) Maddesi kapsamındaki insanlığa karşı suçların tümü, birden fazla şiddet eyleminin aynı anda gerçekleşmesini gerektirir. İnsanlığa karşı herhangi bir suçun çok yönlü doğasının, davranışın kendisinin tanımlayıcı bir özelliği olduğu iddia edilebilir. İnsanlığa karşı suç olarak nitelendirilebilmesi için, saldırının hem geniş hem de sistematik olması gerekir, yani birçok eylem "bir Devletin veya örgütün bu tür bir saldırıyı gerçekleştirme politikasını ilerletme doğrultusunda" işlenmiştir. Bir ICC PTC tarafından yapılan açıklamaya göre saldırı, Statü'nün 7(1)

maddesinde listelenen eylemlerin gerçekleştirilmesi olarak tanımlanır. Benzer şekilde, savaş suçu olarak kabul edilen birçok uluslararası insancıl hukuk ihlali, tek bir eylemden ziyade bir dizi koordineli eylemi gerektirir. AP-I'in sivil halka karşı amaçlanan saldırıları yasaklayan belirli maddeleri, savaş suçlarının esin kaynağı veya yapısıdır. Bu ifadeler, söz konusu yanlışların karmaşıklığının bir göstergesi olarak, ortak bir suç hedefi doğrultusunda çalışan birkaç suçlu olduğunu ima etmektedir. Bu, herhangi bir davranışın bir saldırı eylemi, insanlığa karşı suç veya uluslararası insancıl hukukun ağır ihlali olarak yasal olarak sınıflandırılmasının, ondan önce ve/veya sonra gelen eylemlerin bağlamına bağlı olduğu anlamına gelir. Bu nedenle, yasal açıdan birçok eylem bir olarak kabul edilir (Meron, 2000).

Doktriner açıdan bakıldığında, bu yapı, hukuk veya mantık meselesi olarak tüm ikili sorumluluk ihlallerinin gerekli bir unsuru değildir. Aslında bu, her kuralın nasıl yorumlandığına bağlıdır. Cinayet gibi bazı savaş suçları, başka herhangi bir suçla ilgisi olmayan tek bir eylemi içerebilir, ancak silahlı bir çatışma sırasında meydana geldiyse veya silahlı bir çatışmayla ilgiliyse yine de savaş suçları olarak sınıflandırılır. Bununla birlikte, yukarıdaki inceleme, bileşik yapının ikili sorumlulukların ihlalinin ortak bir yönü olduğunu ve hem devletleri hem de insanları ilgilendirdiğini göstermektedir. Devlet sorumluluğu hukukundaki bileşik haksız fiil kavramının iç ceza hukukundaki eşdeğerlerine atıfta bulunularak geliştiği göz önüne alındığında, bu mantıklıdır. Karmaşık suçlar kavramı ve diğer bağlamsal faktörler, bireysel sorumluluk hukukunda bu ilkeyi açıkça yansıtır ve görevi kötüye kullanmanın suçlanması için temel oluşturur.

Eyalet hukuku ve bireysel hesap verebilirlik üzerine araştırmaları sentezlemek, ikili taahhütlerin ihlallerinin nadiren münferit, münferit olayları içerdiğini ortaya koymaktadır. Savaş suçları, soykırım, saldırganlık, insanlığa karşı suçlar ve uluslararası insancıl hukukun diğer çeşitli ciddi ihlalleri gibi eylemlerin bir toplamı olduklarını düşündürecek şekilde tanımlanır. Bu nedenle, bir dizi bağlantılı eylem veya eylemsizlik tek bir bütün olarak ele alınmalıdır; birleşik bir ihlal. Bu nitelik hem uluslara hem de insanlara uygulanabilir (Chesterman, 2002).

3.3 Derivative Breaches and Obligations Duality

İkili yükümlülüklerin ihlalinin iki yönü - zihinsel bileşenler ve bileşik yapı - şimdiye kadar potansiyel uygulamaları açısından analiz edildi. Birçok yerde

detaylandırılmış olmasına rağmen, bölünmenin ikiliği, bu yönlerin kapsamlı bir şekilde keşfedilmesiyle değişmeden kalır. Bu bölüm, bireysel sorumluluk yasasındaki türev ihlallerin veya yanlışların devletlerin yükümlülükleriyle nasıl ilişkili olduğuna dair daha incelikli bir soruyu araştırıyor. Bireylerin, Bölüm 3'te gösterildiği gibi türev yanlışlardan oluşan uluslararası görevleri vardır. Bu sorumluluklar, bireyin evrensel hukuka göre sorumlu oldukları asli hukuka aykırılığında ayrı hukuka aykırılık eylemlerini içerir. Bu ihlaller, yasa dışılığı başka bir kişinin küresel ölçekte yanlış yapmasına dayanan eylemleri içerdiğinden türev olarak kabul edilir. Bu bölüm, uluslararası hukukun ikili yükümlülüklerinin, bu tür yanlış sorumlulukların ortaya çıktığı çerçeveyi nasıl sağladığını açıklamaktadır. Bu ikiliğin doğrudan bir sonucu olarak, bireylerin haksız fiillerine devletin katılımını yasaklayan kurallar geliştirilmeli ve devletin yükümlülükleri çerçevesinde uygulanmalıdır (Foschi, 2000).

Uluslararası hukuka karşı suçların işlenmesine başlamak, yardım etmek, yataklık etmek veya katkıda bulunmak kişisel sorumluluk hukuku tarafından yasaklanmıştır. Buna karşılık, yerel ceza hukukunun yapısı ve doğası, devletin sorumluluğu hukukunu birden çok özneyi tek bir suçun parçası olarak ele almaktan çekinir. Uluslararası hukuka göre, herkesin aynı standartlarla bağlı olduğunun varsayıldığı ceza hukukunun aksine, çeşitli aktörler farklı şeylerden sorumludur. Uluslararası hukukun doğası gereği öncelikle iki taraflı olduğu göz önüne alındığında, devletler arasındaki görevler farklılık gösterebilir (ve genellikle farklılık gösterir). Bu, suç ortaklığı, yetersizlik veya yardım gibi daha incelikli sorumluluk biçimlerine, devlet sorumluluğu tesis edilirken genellikle daha az ağırlık verildiği anlamına gelir. Örneğin Korfu Kanalı davası, Birleşik Krallık ve Arnavutluk'u ve Arnavut karasularına döşenen ve Birleşik Krallık savaş gemilerine zarar veren mayınları içeriyordu. Uluslararası Adalet Divanı, Arnavutluk'un mayın döşenmesine üçüncü şahısların müdahil olmasını talep ettiğini veya buna göz yumduğunu kanıtlayamadı. Arnavutluk, sularında bir mayın tarlası keşfettiğinde, bölgeden geçen İngiliz gemilerine yasal olarak uyarı vermek zorunda kaldı. Ana failin davranışının veya Arnavutluk ile olan ilişkisinin yasal değerlendirmesi, Arnavutluk'un kendi ihmalden bağımsız olarak sorumlu olduğu tespit edildiğinden, Arnavutluk'un sorumluluğunun tespiti açısından önemsizdir. Bu şekilde, karmaşık yasal konular basitleştirilebilir (Aust, 2010).

Halihazırda devlet sorumluluğu hukukunda, devletlerin başkalarının uluslararası hukuka aykırı eylemlerine yardım etmesini, yataklık etmesini veya başka bir şekilde yardım etmesini kategorik olarak yasaklayan bir kural yoktur. UAD'ye göre, uluslararası teamül hukuku, yalnızca uluslararası hukuka aykırı bir fiilin işlenmesinde bir devletin başka bir devlete yardım veya yardım sağlamasını yasaklayan ARSIWA'nın 16. Maddesinde yansıtılmaktadır. ARSIWA Madde 16'nın yasağı, devletlerin uluslararası yükümlülüklerini önemli ölçüde genişletse de, devletlerin doğasında bulunan hesap verebilirlik ilkesini göz ardı etmez. Devletin başka bir devletin uluslararası hukuka aykırı eylemine yardım etme veya yardım etme sorumluluğu, devletleri bağlı olmadıkları uluslararası yükümlülüklerle zorlamaktan ziyade, yalnızca söz konusu eylemin o devlet tarafından işlenmesi halinde uluslararası hukuka aykırı olacağı ortaya çıkar. Bu hüküm, hem asıl devleti hem de yardım eden devleti bağlayan uluslararası yükümlülüğün şekli veya kaynağıyla değil, içeriğiyle ilgilidir.

Bireylerin eylemlerine devletin katılımını yasaklayan kuralların uygulanabilirliği hakkında başlangıçtaki bazı şüpheler, uluslararası hukukun bu yapısal özelliklerinden kaynaklanmıştır. Tarihsel olarak, insanlar uluslararası hukukun öznesi olarak görülmediler, bu nedenle küresel ölçekte işlenen suçlardan sorumlu tutulamazlardı. Ancak, bireylerin başka bir ülkeye karşı hukuki sorumluluğunun bulunduğu durumlarda bu faktör önemsizdir. ILC'nin belirttiği gibi, dahil olan kuruluşların doğası ve karakterinin, bir kuruluşun uluslararası hukuka aykırı bir eylemin işlenmesinde başka bir kuruluşa yardım veya yardım etmek için uluslararası hukuk kapsamında maruz kalabileceği uluslararası sorumlulukla ilgisiz olduğu görülmektedir (Slaughter, 2009).

Bireylerin uluslararası yükümlülüklerle maruz kalabilmeleri nedeniyle, devletler ve bireyler arasında yardım veya yardıma yönelik kapsamlı bir yasaklama zorunlu olarak uygulanabilir değildir. Bağımsız sorumluluk ilkesine uygun olarak, yasağın normatif öncülü yalnızca bir kişinin uluslararası suçu aynı zamanda bir devletin uluslararası suçu olacağı zaman geçerlidir. Bir kuruluşun uluslararası hukuka göre başka bir varlığa yardım etmek ve yardımcı olmak için üstlendiği uluslararası sorumluluk, yardım ve yardımı sağlayan kuruluşun niteliği veya karakterine bakılmaksızın, bu kuruluşlara yüklenen yükümlülüklerin ikiliğine bağlıdır (Koskeniemi, 2006).

UAD, CPPCG Madde III(e) kapsamındaki soykırımı suç ortaklığı yasağının ikili karakterini onaylayarak, bu yaklaşımı zımnen doğrulamıştır. ILC ayrıca DACAH metodolojisini kullanmaya başlamıştır. Devletin insanlığa karşı suç işlemekten kaçınma yükümlülüğü, bu tür suçların işlenmesine veya işlenmesine teşebbüs edilmesine maddi destek sağlamaktan veya fiilen kolaylaştırmaktan kaçınma görevini de içerecek şekilde okunmalıdır. Altta yatan yasakların ikili doğası, bireylerin haksız eylemlerine katılmamak için devlet yükümlülükleri olarak eklemlenmelerine izin verir.

Görünüşe göre bu bakış açısı yepyeni değil, daha önceki UAD kararlarında zımni olarak yer alıyordu. Bir ön not olarak, hiçbir hüküm uluslararası insancıl hukuku ihlal eden diğer kişilere yardım etmeyi açıkça yasaklamaz. Mahkeme, Nikaragua davasında, devletlerin bireyleri veya kuruluşları dört Cenevre Sözleşmesinde de yer alan 3. Maddeyi çiğnemeye teşvik etmemesi gerektiğine karar verdi. Bu sorumluluk, Sözleşmeleri her zaman ve her koşulda desteklemeye yönelik Ortak 1. Madde GC'lerin kapsayıcı ilkesinden kaynaklanmaktadır. GK'ların ortak 3. Maddesi, hem devletlere hem de uluslararası olmayan bir silahlı çatışmaya giren diğer birimlere hitap eden ikili yükümlülükler ortaya koyar ki bu, bu bildirinin yapılması için gerekli ve yeterli bir koşuldur. Bir devlet, Mahkeme'nin Nikaragua'daki bulgularının da ortaya koyduğu gibi, bu statüye sahip olmayan diğer devletler veya kuruluşlar tarafından işlenen uluslararası insancıl hukuk ihlallerini yalnızca teşvik etmekten değil, aynı zamanda yardım veya yardım etmekten de kaçınmalıdır. Diğer uluslararası anlaşmalar, özel vatandaşlar tarafından işlenen insanlığa karşı suçlarda, savaş suçlarında ve soykırımında belirli devlet suç ortaklığı biçimlerini yasaklamaktadır (Carozza, 2003).

Yardım, yardım veya teşvik sağlamama yükümlülüğü, özü üzerinde etkileri olabilecek, görünüşte daha geniş bir kural bağlamında iç içe geçmiştir. Özellikle, devletler silahlı çatışma hukukuna yalnızca uymakla kalmamalı, aynı zamanda başkalarının da uymasını sağlamalıdır. Büyük bir ihlal tespiti gerekli olsa da, bu yükümlülüğün uygulanması için çita muhtemelen daha düşüktür. Uluslararası insancıl hukuka saygı gösterilmesini sağlamaya yönelik pozitif yükümlülük, ihlalleri teşvik etmekten, yardım etmekten veya ihlallere yardım etmekten kaçınmaya yönelik negatif yükümlülükten ayrılmıştır. Bu ayrımı korumayı haklı çıkarıcı pratik hususlar

vardır. Bir şeyden kaçınmak mutlak bir gerekliliktir, ancak pozitif yükümlülüğün niteliği ve kapsamı tartışmaya açıktır (Molenaar, 2007).

Yardım eden devletin sorumluluğunun sonuçları, Nikaragua tipi yardım yasaklarının tesis edilmesine yönelik daha katı gerekliliklerden de etkilenebilir. Başlangıç olarak, bu konu, ne tür ve ne kadar tazminatın garanti altına alınacağına karar vermekle ilgili olabilir. Mahkeme, Sırbistan'ın soykırımı ve Srebrenica soykırımını önlemeye yönelik benzer pozitif yükümlülüğünü yerine getirmemesine ilişkin yeterli kanıt bulunmadığından, Bosna Soykırımı kararında bir tazminat biçimi olarak tazminatın uygun olmadığına karar verdi. Buna karşılık Mahkeme, hem Nikaragua hem de Silahlı Faaliyetler kararlarında uluslararası insancıl hukuk ihlallerinin teşvik edilmesinden veya kısıktırılmasından kaynaklanan zararın tazmini hariç tutulmaksızın tazminat ödenmesi gerektiğine hükmetti. Tazminat sorununun cevabı her bir davanın kendine özgü olgularına bağlı olsa da, Nikaragua tipi yardım kuralının ihlal edildiğinin belirlenmesinin, çoğu durumda, tazminatın uygunluğunu tesis etmek için yeterli bir bağlantı anlamına geldiği tartışılabilir. mali olarak değerlendirilebilir zarar için tazminat. Bu, birincil ihlalin neden olduğu fiili zarar için, eğer varsa, ne kadar tazminatın uygun olacağını belirlemekten ayrı bir konudur. İkinci olarak, uluslararası bir suçun yol açtığı zararın ciddiyeti misilleme tedbirlerinin fizibilitesini ve yeterliliğini doğrudan etkiler. Sonuç olarak, bir devlete karşı potansiyel tepkilerin mevcudiyeti ve niteliği, o devletin temel uluslararası hukuka aykırı eyleme haksız yere katılıp katılmamasından veya sadece onu önlemede başarısız olmasından doğrudan etkilenir. Devletin uluslararası insancıl hukuk ihlallerini önleme veya durdurma yükümlülükleri ile silahlı çatışma hukukunun ihlaline yönelik yardım, teşvik veya yardımı yasaklayan silahlı çatışma hukuku kapsamındaki yükümlülükleri arasında yapılması gereken önemli ayrımlar vardır (Cole, 2010).

Sonuç olarak, uluslararası yükümlülüklerin ikili doğası, uluslararası hukuka aykırı bir fiilin işlenmesine yardım ve yataklık edenlerin uluslararası sorumluluk taşımalarını gerektirmektedir. Devletlerin ve bireylerin temelde aynı (resmi olarak farklı olsa da) uluslararası yükümlülüklerle tabi oldukları göz önüne alındığında, devlet yardımını ve bireylerin uluslararası hukuka aykırı eylemlerinde yardımı yasaklayan kurallar geliştirilmiştir. Bu en iyi ihtimalle uzak bir ihtimal değil. Bu değişim, ILC'nin insanlığa karşı suçlara yaklaşımına, soykırımı suç ortaklığının

yasaklanmasına ve uluslararası insancıl hukukun bireyler tarafından bile ihlal edilmesini teşvik etmekten ve bunlara yardım etmekten veya yardım etmekten kaçınma yükümlülüğünde yansıtılmaktadır.

Önceki bölümde gösterildiği gibi, devletlerin bireylerin uluslararası hukuka aykırı eylemlerine yardım etmeme veya yardım etmeme şeklindeki uluslararası yükümlülüklerinin varlığı, yükümlülüklerin dualitesinden dolayı mümkündür. Soykırım ve diğer uluslararası insancıl hukuk ihlalleri söz konusu olduğunda, bu tür yükümlülükler halihazırda mevcutken, insanlığa karşı suçlarla ilgili benzer bir yükümlülük henüz oluşum aşamasındadır. Ayrıca, ARSIWA'nın 16. Maddesi uyarınca, devletler başka bir devletin uluslararası hukuka aykırı bir eylemine yardım etmemek veya yardım etmemekle yükümlüdür. Benzer bir şekilde, bireysel sorumluluk hukuku, başka bir kişi tarafından uluslararası suçların işlenmesine yardım etmeye, yataklık etmeye veya yardım etmeye veya başka bir şekilde katkıda bulunmaya karşı geniş yasaklar içerir. Yalnızca soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçu, bireylerin uluslararası yükümlülükleri olarak özel olarak listelenir, ancak bu yanlışlar yine de uluslararası yükümlülükler şemsiyesi altına girer. Saldırı suçu söz konusu olduğunda, yalnızca devletin siyasi veya askeri eylemlerini etkin bir şekilde kontrol edebilen veya yönlendirebilen kişiler bu sorumluluğa sahiptir (Steiner vd., 2008).

Bu kuralların biçimlerinin aynı olmadığı ve uygulama alanlarının da önemli ölçüde değiştiği açıktır. Ayrıca, devlet sorumluluğu hukuku, bir devleti, o devletin organları komisyona dahil olduğunda, uluslararası suçlardan sorumlu tutar. Bu doğrudur, örneğin bazı organlar suç işleseler, bazı organlar yanlışta destek verseler, bazı organlar müdahale etmeseler bile. Bu gibi durumlarda, devletin birliği, devletin bölünmez bir birim olarak ele alınmasını gerektirir ve bu nedenle, ilgili organlar yalnızca bireyler olarak davranışlarından sorumlu olacak olsalar bile, devlet tek bir uluslararası hukuka aykırı fiil işlemekten sorumludur. Bununla birlikte, devletin eylemleri birincil suçun altında kaldığında bir tutarsızlık vardır. Bir devletin münferit bir organı, uluslararası hukuka aykırı eylemlerde yardım veya yardımı yasaklayan kurallar, bireylere olduğu gibi devletlere de uygulanıyorsa, devletin hukuka uygun olarak yerine getirebileceği davranıştan dolayı uluslararası olarak birey sıfatıyla sorumlu tutulabilir (Steiner vd., 2008).

3.4 Uluslararası Ceza Adaleti Seçiciliği

İlk araştırmamızdan çıkarabileceğimiz sonuç bu. Uluslararası ceza adaletinde siyasi yatay ve dikey seçicilik boldur ve gerçek bir evrensel uluslararası ceza adaleti yoktur. Nazi sanıklarının ve daha sonra tarihi revizyonistlerin iddialarına rağmen, II. Duruşmalar, uluslararası ceza hukuku için yeni standartlar oluşturmaları açısından çığır açıcı nitelikteydi (Lew vd., 2003).

Nazi suçlarının büyüklüğü ışığında, sanıklar tarafından Nürnberg mahkemelerinde ileri sürülen tu quoque savunması tamamen temelsizdi. Müttefiklere yöneltilebilecek bir eleştiri, sivil hedeflerin bombalanması ve nükleer silahların kullanılması gibi belirli savaş araç ve yöntemlerinin yasallığının belirlenmesine izin vermeleri ve gerekli yasal ve diğer önlemleri almaları gerektiği yönündedir. Yeterince zaman geçtikten ve Nazi suçlarından yeterince mesafe yaratıldıktan sonra. Batılı güçlerin ve Sovyetler Birliği'nin tüm savaş araçlarını ve yöntemlerini açık tutma arzusundan kaynaklanan tehlikeli sonuçlar; birçok yasadışı savaş biçimi, 1945'ten on yıllar sonra hala kullanılıyordu.

Birleşmiş Milletler, Soğuk Savaş sırasında siyasi eylemsizlik nedeniyle felç oldu ve bu, sömürge savaşları sırasında işlenen uluslararası suçların sorumlularının yargılanmasını imkansız hale getirdi. Ayrıca o dönemde faaliyet gösteren ve en azından bu vahşetleri rapor edebilecek ve bunlara dikkat çekebilecek hiçbir uluslararası insan hakları örgütü yoktu. My Lai katliamı örneğinin gösterdiği gibi, bu bakış açısı Soğuk Savaş boyunca değişti.

Eski Yugoslavya ve Ruanda mahkemeleri, yaratılmalarının arkasındaki itici gücün küresel adalet arayışından veya küresel bir ceza yargısı yaratmaktan çok siyasi çıkarlar olduğuna dair daha fazla kanıt sağladı. Sonuç olarak, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Türkiye ve Filipinler'deki insan hakları ihlallerinin yanı sıra daha önce Güney ve Orta Amerika'da işlenmiş ağır suçların hiçbir zaman mahkeme konusu olmaması şaşırtıcı gelmemelidir. ve çifte standart uygulandı (Bostrom, 2005).

Pek çok kişi, eski Yugoslavya ve Ruanda mahkemelerinin yanı sıra müteakip hibrit mahkemelerin bariz kayırmacılığında şikayet etti. Gerd Hankel'in, grup kimliklerinin sıklıkla mağdurların ve failerin kültürel hafızası etrafında döndüğü, failerin genellikle kendilerini kurban ve mevcut kurbanları da fail olarak gördüğü iddiası, Ruanda davası tarafından aydınlatıcı bir şekilde kanıtlanmıştır. Bu nedenle,

Ruanda mahkemesinin bir grubu kurban olarak ayırma uygulaması başarısız olmaya mahkumdur. Bunun yerine Hankel, egemen kültürün hatalarından ders alması ve geçmişteki yanlışları için özür dilemesi gerektiğini savunuyor. Ruanda'daki Tutsiler, Hutuların da korkunç zulümlerin kurbanları olduğunu kabul etmelidir. Ancak, her iki tarafta da yanlışlar görmenin, eşit yanlışlar bulmakla aynı şey olmadığını vurguluyor.

ICC Tüzüğü'nün 2002'de yürürlüğe girmesinden önce, mağdurlar ve insan hakları örgütleri, ulusal mahkemelerde adalet ve onarım aramak için evrensel yargı kavramını zaten kullanıyorlardı. Ancak insan hakları aktivistleri, uluslararası suçların diğer güçlü faillerine Pinochet emsalini uygulamada mahkemede ve siyasi düzeyde başarısız oldular.

Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), diğer aktif uluslararası ve hibrit mahkemeler ve ulusal mahkemeler, giderek daha fazla kendi evrensellik iddialarına karşı yargılanıyor, özellikle de bu örgütlerin uluslararası adaleti ilerletmeye çalışırken genellikle hayal kırıklığı yaratan deneyimlerinden kaynaklanan STK eleştirileri nedeniyle. . ICC ilk bakışta bu konuda yetersiz görünmektedir. Bununla birlikte, daha ayrıntılı bir inceleme yapıldığında, Mahkeme'nin evrensel olmamasından yalnızca Lahey Savcılığı'nın sorumlu tutulamayacağı ortaya çıkmaktadır. Savcılara yöneltilen çoğu eleştiri, belirli eylem fırsatlarını tespit etmekte başarısız oluyor. Ancak, savcılığın siyasi açıdan etkili zanlılara karşı soruşturma başlatmak için yetkilerini kullanmadığı durumlar olmuştur. Böyle bir örnek Kolombiya'dır (Sjursen, 2006).

Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (UCM) yaklaşık 13 yıldır faaliyet göstermesine, Avrupa'daki ulusal mahkemelerin bu konuda ciddi kararlar almasına rağmen, hem uluslararası ilişkiler hem de tek tek ulus devletler üzerinde etkisi olan bu karmaşık alan hakkında kesin sonuçlara varmak için henüz çok erken. 17 yıllık uygulama ve eski Yugoslavya mahkemesi 22 yıldır faaliyette. Bu, tarihsel olarak marjinalize edilmiş grupların işçi ve kadın hareketleri de dahil olmak üzere ulusal düzeyde eşitlik için yasal zaferler kazanmalarının ne kadar sürdüğünü düşündüğümüzde özellikle doğrudur.

Bazı suçluların, suçların ve hatta suç kategorilerinin şu anda cezasız kalması, sistemin bir bütün olarak bozulduğunun kanıtı değildir. Amerika Birleşik Devletleri ve Almanya'da beyaz yakalı suçla mücadele çabalarının evrimi bu eğilimin göstergesidir; örneğin bu ülkelerde kurumsal suçlular 1980'ler ve 1990'lardan önce

nadiren cezai kovuşturma konusu oluyordu. Daha iyi soruşturma araçlarının daha sonra kullanılabilir hale gelmesi, kovuşturma makamlarının daha fazla önlem alması ve yolsuzluğa karşı açılan bir dizi dava ve karar, kurumsal davranıştaki çarpıcı bir değişimin sonucudur. Bu, uluslararası ceza hukuku değerlendirmesinin sadece mevcut olgunluğunu değil, aynı zamanda daha fazla gelişme potansiyelini de dikkate alması gerektiği anlamına gelir (Fischer-Lescano & Teubner, 2003).

3.5 Olası Bir Çözüm Olarak Evrensel Adalet

Uluslararası suçlar için uluslararası ve ulusötesi ceza adaleti için sürmekte olan mücadelede çok çeşitli çıkarlar söz konusudur. Bu, 1998'de Roma Konferansı'nda uluslararası bir ceza mahkemesi kurmak için bir araya gelen, Küresel Kuzey ve Güney'den benzer düşüncelere sahip devletler, Birleşmiş Milletler ve diğer küresel kurumlar dahil olmak üzere farklı gruplardan açıkça görülmektedir; kuzeyden hukuk uzmanları, akademik kuruluşlar ve insan hakları örgütleri; ve Güney'den sosyal hareketler. On buçuk yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen, orijinal içerik oluşturuculardan bazılarının harekete geçirdikleri şeyi hala tam olarak takdir etmediklerine inanmak güvenlidir. Özellikle insan haklarını savunmak için mücadele edenlerin geçtiğimiz on yılın ortalarına kadar yaptığı umut verici açıklamalar kulağa oldukça naif geliyordu. Amerikalı sosyolog Kathryn Sikkink'e göre, birçok hükümet, ICC'nin kendi çıkarlarını önemli ölçüde etkilemeyeceği veya kendi eylemlerine karşı cezai prosedürler başlatmayacağına dair yanlış bir fikirle hareket etti (Brunée, 2009).

Ancak ortak temel hedef aynı kalmalıdır: Küresel sorunların giderek artan bir şekilde yalnızca işbirliği yoluyla çözülebildiği bir dünyada, insanlığa karşı suçların işlenmemesini ve bu tür suçların işlenmesi halinde uygun yasal işlemlerin yapılmasını sağlamak. Batılı güçler, en azından 11 Eylül 2001'den beri var olan çifte standartları göz ardı ederek kendi evrensellik tanımlarında ısrar ederse bu imkansızdır. Batı, kendileri için uygun olduğunda uluslararası yasal standartlara uymayı öğrenmede başı çekiyor.

Bununla birlikte, çeşitli Batı ulusları arasında ayırım yapmak önemlidir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki siyasi iklim son yıllarda kötüleşti. Başkan Obama, Usame bin Ladin'in hukuka aykırı bir şekilde öldürülmesi emrini verse ve ardından alenen adaletin yerini bulduğunu ilan etse, Nürnberg öncesi zihniyetlere bakıyor

olurduk. Ne II. Dünya Savaşı sırasında ne de sonrasında Nazi yetkililerine işkence yapılmadı ve milyonlarca ölümden sorumlu oldukları suçlamasıyla idam edilmediler. Ancak Guantanamo'daki işkence programını çevreleyen sürekli cezasızlık, belki de bu kusurlu yasa anlayışından daha rahatsız edici. Birleşik Krallık da mahkumlarına kötü muamele etmekle suçlanıyor, ancak daha az ölçüde. Kısmen işkence yoluyla istihbarat toplayan Avrupalı olmayan gizli teşkilatlarla düşünmeden yaptıkları işbirliğinin bir sonucu olarak, diğer Avrupa ülkeleri haklı olarak olaya karışmakla suçlanabilir. Bu uluslararası suçların birçoğu, Avrupa genelinde, özellikle Polonya, İtalya, İspanya ve Almanya'da hâlâ aktif cezai soruşturma ve kovuşturmaların konusudur. Küresel ceza adaleti çabasının başarılı olduğunu görmek isteyenler bu duruşmaları sabote etmeye çalışmamalı, bunun yerine tam destek vermelidir (Chomsky, 2007).

Batılı güçler, insani operasyonlar ve teröre karşı yürütülen savaşlar sırasında, kendilerini savaş suçu işledikleri iddialarından da korumaya çalışıyorlar. Bu, bir dizi hükümet ve yasal cephede ortaya çıkıyor. İlk olarak, uluslararası hukuka aykırı olarak gerçekleştirilse bile, asil amaçlarla motive edilen birçok eylem, saldırı savaşları olarak kabul edilmez.

İkincisi, görünüşte insani girişimlerde bile askeri hareketin yasal sınırları, uluslararası insancıl hukuk kapsamında sivil halkın güvenliğini garanti altına alacak kadar açık bir şekilde tanımlanmamıştır. Bu nedenle, Gerd Hankel'in özellikle hava saldırıları sırasında sivil nüfusu korumaya yönelik önlem önerisi haklıdır.

Üçüncüsü, misket bombaları, parça tesirli bombalar ve uranyumla zenginleştirilmiş silahlar gibi silahlar özellikle yasaklanmalıdır. Bu silahlar çok yıkıcı olduğundan ve genellikle yasa dışı olarak görüldüğünden, kesinlikle yasaklanmaları gerekir (Raustiala & Slaughter, 2002).

Dördüncüsü, Batılı güçler, sanki Batı devletleri hiçbir zaman savaş suçları işlememiş gibi, uluslararası cezai kovuşturmanın yalnızca soykırım ve katliam durumlarında, pala kullanan Hutular ve makineli tüfek kullanan Sırplar için saklanmasını istiyor. Kunduz'daki mezalimlerin sorumlularının, askeri güç kullanımı çok büyük tali hasarla sonuçlansa bile, sivilleri hedef almayı amaçladığına dair hiçbir kanıt yok. Savaş suçları, ICC Tüzüğü'nün 8. Maddesinin gerektirdiği gibi, ICC'nin müdahale etmesinden önce bir planın veya politikanın parçası olarak veya büyük ölçekli bir suç komisyonunun parçası olarak değil, daha çok yüksek savaşların

istenmeyen ancak yaygın yan etkileri olarak işlendi. ICC Tüzüğüne taraf Batılı tarafların tercih ettiği teknoloji hassas savaş. Ek olarak, daha önce belirtilen sorumluluk, gerektiği şekilde kapsamlı soruşturmalar yürütmek için doğrudan bireysel hükümetlerin omuzlarına aittir. Beşinci ve son konu ise, bazen siyasi nedenlerle gerekli ulusal süreçlerin başlatılmadığı veya hızla sonuçlandırıldığıdır.

3.6 İnsan Hakları Örgütü Büyüyen Rolü

Toplumsal hareketler, mağdur grupları ve onlarla birlikte çalışan avukatlar ve insan hakları aktivistleri olmasaydı, bu kitapta anlatılan olumlu gelişmelerin çoğu gerçekleşmezdi. Fikir mahkemeleri ve savaş karşıtı hareket aracılığıyla ABD'nin Vietnam'daki savaş suçlarına dikkat çekmek için yapılan çalışmalar, Şili ve Arjantin insan hakları hareketlerinin çığır açan başarıları ve insan hakları ihlalleri için mevcut küresel adalet arayışı. Bu kuruluşlar, diğer uzmanlarla birlikte, ulusal, ulusötesi ve uluslararası forumlarda yasaların oluşturulması ve yorumlanması üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. 1945'te, 1960'ta ve hatta 1980'lerde olmayan, hem yerel hem de küresel, profesyonel ve farklılaşmış yapılar şimdi ortaya çıktı. Sivil toplum etiketinin mutlaka erdemi garanti etmediğini söylemeye gerek yok. Finansman, siyasi yönelim, devletler ve sponsorlar tarafından araçsallaştırma ve bu girişimcilerin uluslararası ceza hukuku meşruiyetine ilişkin sorular elbette akılda tutulmalı ve takip edilmelidir (Merry, 2009).

Tartışılan cezai kovuşturmalara özel aktörlerin katılımı 1980'lerden bu yana istikrarlı bir şekilde arttı ve birçok şekilde gerçekleşti. İnsan hakları örgütlerinin düzenli olarak yürüttüğü işlevlerden bazıları arasında, katliamlarla ilgili erken raporların hazırlanması, yerel makamlara şikayette bulunulması, çeşitli mahkemeler aracılığıyla yasal işlemlerin yürütülmesi, münferit olaylara ilişkin soruşturmaların yürütülmesi ve insan hakları raporlarının hazırlanması yer almaktadır. hak ihlalleri. Ayrıca üniversiteler, hukuk çevreleri, insan hakları örgütleri ve BM gibi kurumlardan oluşan bir uzman havuzu oluştu. Profesyonel müfettişler, özellikle antropoloji ve adli tıpta çalışanlar, ceza muhakemesi gerekliliklerine dayanacak kanıtların hazırlanmasında önemli çalışmalar yaparlar. Avukatlar, şikayette bulunmanın yasal dayanaklarını belirler ve kamu yararına çalışan bir grubun üyeleri veya mağdurların ve topluluklarının temsilcileri olarak davaları ele alır (Goldsmith & Posner, 2005).

Son yirmi yılda, uluslararası ceza hukuku, insan hakları örgütleri ve toplum kesimlerinden yüksek düzeyde ilgi görmüştür. İnsan hakları aktivistleri genellikle hükümetlere ve uluslararası kurumlara hitap etmek için ahlaki argümanlara dayanarak ahlak siyaseti pazarlamakla suçlanırlar. İnsan hakları ihlalleriyle suçlanan kişilerin ceza davaları da devlet dışı aktörlerin hayal gücünü yakalama eğilimindedir. Başarılması zor olabilecek daha iyi bir toplum için daha karmaşık bir vizyonu savunmak yerine, kurbanlar için ve kötü adamlara karşı bariz bir şekilde iyinin yanında yer aldıkları için toplumsal olarak daha fazla takdir görüyorlar. Devlet gücünün kullanımına katılabilir, hatta bazen onun gidişatını yönlendirebilir ve bir failin mahkûmiyetini memnuniyetle karşılayanların korosuna katılabilirler. Politik olarak bilinçli bir şekilde yürütüldüğü varsayılırsa, bu yaklaşım, marjinalleştirilmiş olanların çıkarına daha kapsamlı bazı amaçların peşinden gitmek için yasal işlemlere başvurulması gerekiyorsa, ütopyik potansiyeli göz önünde bulundurarak pragmatik bir yaklaşım olabilir. en sık Küresel Güney'de bulunur. Öte yandan, güçlü devletleri ve hükümetleri, yargılamalar yalnızca gücünün çıkarlarına hizmet ettiği takdirde ve ölçüde yürütülürse, cezai takibat başlatmaya ve bunları desteklemeye çağırmanın özünde bir tehlike unsuru vardır (Malanczuk, 2002).

İnsan hakları örgütlerinin çeşitli çabaları bireysel yasal işlemler için ne kadar değerliyse ve etkilenenler için psikolojik ve maddi destek kadar önemliyse, dikkate alınması gereken önemli bir nokta daha vardır. Tüm bu faaliyetler, eldeki durumda değişiklik yaratmaya gerçekten uygun olup olmadıkları ve bunu yaparken uzun vadeli stratejilere ve hedeflere hizmet edip etmedikleri açısından değerlendirilmelidir. Bu nedenle, uluslararası ceza hukuku alanında sosyal ve politik değişimi amaçlayan daha ileriye dönük bir insan hakları politikasına ihtiyaç vardır.

Mevcut küresel ceza adaleti uygulamasının evrenselleştirilmesi, mevcut siyasi gerçeklikle ilişki kurulmadan gerçekleştirilemez. Bu gerçeklik, veto güçleri, devletler ve bölgesel seçkinler gibi güçlü aktörlerin kendi siyasi çıkarlarını gözettileri siyasi çerçeve tarafından belirlenir. Yine de, bu politik alandaki güç ilişkileri taştan yapılmaya değildir; devlet dışı aktörler ve toplumsal hareketler, hukuk ve siyasi nüfuz mücadelesinde önemli bir role sahiptir. En önemlisi, birçok savunucu tarafından savunulan hukuk ve siyaset alanları arasında hayali aşırı katı bir ayırım, siyasi çıkarların ortaya koyduğu sorunu çözmeyecektir.

Bunun yerine, uluslararası ceza adaletinin artıları ve eksileri ve bunun yansımaları hakkındaki tartışma, odağını etkilenen topluluklara çevirmelidir. Bu bağlamda, diğer disiplinlerle ve özellikle insan hakları ihlallerinin mağdurları ve onların topluluklarıyla birlikte çalışmak önemlidir. Geçmişteki suçlar için hüküm süren cezasızlığın sonuçları açısından somut durumları değerlendirerek, geçmiş olaylarla uzlaşmak için bir sürecin gerekliliği ortaya çıkar. Ancak, bu tür süreçlerin mutlaka ceza yargılamalarını içermesi gerekmez. Ceza yargılamalarını dahil ettikleri durumlarda, bu yargılamaların yansımalarının etraflıca incelenmesi gerekir. Bu itibarla, suçlamaların, yargılamaların ve mahkûmiyetlerin varlığını veya yokluğunu basitçe kataloglamak yeterli değildir. Bunun yerine, bu işlemlerin etkilenen toplulukların farklı söylemleri içindeki etkisine daha yakından bakılması gerekiyor (Franck, 2004).

Bu nedenle ihtiyacımız olan, insan hakları içerikli bir uluslararası ceza adaleti politikasıdır. Bu politika, hukuk ve ceza hukuku çabalarının sınırlarını tanıırken hukuk dili ve mantığına başvurmalıdır. Siyasi söylemi etkilemeyi amaçlamalı ve ayrıca siyasi mücadele araçlarına başvurmaya izin vermelidir. Uluslararası ceza hukukunun oluşum yıllarında, Yargıç Garzón gibi önde gelen şahsiyetler, geleneksel fikirlere ve süreçlere meydan okumada yardımcı oldular ve gerçekten de hayati öneme sahiptiler. Çalışmaları, Avrupa yargısının, Arjantin askeri diktatörlüğünün 1970'lerdeki suçları veya Srebrenica katliamı gibi davalara karışabilecekleri fikrine alışmasına yardımcı oldu. Bu önemli kişiler, mağdurların çıkarlarını göz önünde bulundurarak, bu tür davaların uygulanabilirliği konusunda sağduyu göstermişlerdir. Saflığın güçlü bir bileşimi, mevcut siyasi koşullara yönelik kasıtlı cehalet ve gerçek bir evrensel adalet vizyonu, bu figürler, şimdi olabildiğince mantıklı bir şekilde kullanılması gereken ilerleme için bir alan oluşturmayı başardılar. Uluslararası suçların tüm kurbanları için yasal veya başka türlü desteğe ihtiyaç duyulduğuna dair hiçbir şüphe yoktur. Ancak dikkat çekici moda sözcüklerin ve sembolizmin kullanımı son 20 yılda işe yaradığı olsa da, artık tüm taraflar bu araçların kullanımına uyum sağlamayı öğrendi ve bunun sonucunda etkilerinin çoğu kayboldu. Hâlâ sınırlı yasal yolların mevcut olması nedeniyle, insan hakları davalarını takip etmek için her davanın koşullarının ışığında stratejik olarak bir yol seçilmesi şiddetle tavsiye edilir. İlgili yerel aktörlerle istişareler, etkilenen topluluklarda olumlu bir etki yaratma

olasılığı en yüksek olan yaklaşımı belirlemek için çok önemlidir (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Sonuç olarak ve uluslararası kovuşturmaların ve özellikle UCM'nin önemli sınırlarının ışığında, gelecekte ulusal mahkemeler nezdindeki yargılamalara daha fazla önem verilmelidir. Mağdurlar ve insan hakları örgütleri açısından bakıldığında, ulusal hukuk sistemleri, Lahey'deki davaların sağladığı belirgin platformu sunmamaktadır. Yine de ulusal çerçeve sıklıkla daha olası müdahale noktaları ve ağır insan hakları ihlalleri için adım adım kapsamlı hesap verebilirlik hedefini ilerletme şansı sunar. Bu önlemlerle, Şili ve Arjantin suçlarına ilişkin Avrupa ceza yargılamaları, hem ulusal yargı organları hem de toplumlar üzerindeki etkilerinden dolayı başarılı olmuştur. Bununla birlikte, bu davaları taklit etme girişimleri bir takım aksiliklere yol açmıştır – artık evrensel yargı yargılamalarının önünde sadece birkaç yıl önce var olmayan bir dizi yeni engel bulunmaktadır. Aynısı, daha önce bahsedilen ABD'deki hukuk davaları için de geçerlidir; bunlar genellikle daha çok Amerikan halkına veya Amerikan adalet sistemine yöneliktir ve bu nedenle gerçek amacı gözden kaçırmaktadır. Bu tür münferit - veya en iyi ihtimalle gevşek bir şekilde bağlantılı - faaliyetler, davalıların ve siyasi müttefiklerinin kendilerini mahkemede sorumlu tutma girişimlerini savuşturmasını çok kolaylaştırdı. Bunu göz önünde bulundurarak, uluslararası suçları ele almak isteyen akademik kurumlar kadar insan hakları ve kalkınma kuruluşları da şimdi, seçilen yaklaşımın potansiyel etkisinin ışığında, her durumda başvurulacak aracı dikkatli bir şekilde seçmek için stratejik bir çaba sarf ediyor. bireysel vakanın ötesinde.

Ulusötesi ceza adaletinin başarısı, yalnızca resmi soruşturmanın başlatılması veya resmi iddianamelerin ve verilen mahkumiyetlerin sayısı gibi bugüne kadarki (geçici) sonuçlara atıfta bulunularak ölçülmemelidir. İnsan hakları ihlallerinin kurbanları ve aile üyeleri genellikle farklı düşünceler bile, bir cezanın uzunluğu hiçbir şekilde bir başarı ölçüsü olarak görülmemelidir. Dava sonuçlarını değerlendirirken, yasal işlemlerin resmi olarak başlatılması, bir davaya ilişkin olayların açıklığa kavuşturulması, bir mahkeme veya mahkeme gibi başka bir organ tarafından verilen bir hükmün veya kararın kabul edilmesi gibi ilgili farklı boyutları birbirinden ayırmak çok önemlidir. hakikat komisyonu ve bir cezanın verilmesi ve infazı. Bazı durumlarda, belirli sonuçlara en iyi şekilde, tazminat talepleri veya bölgesel mahkemeler veya BM organları nezdinde eyaletlere karşı şikayetler gibi

ceza hukuku dışındaki yasal araçların kullanılması yoluyla ulaşılabilir. Mahkemedeki yenilgiler bile nihayetinde orta ve uzun vadede bir davaya fayda sağlayabilir (Charlesworth & Chinkin, 2022).

Tüm bu değerlendirmelerin ve faaliyetlerin sonunda, asgari bir hedef kalmalıdır: kazananların asla savaş suçlarından yargılanmadığını iddia eden bu kitabın başında alıntılanan Sri Lankalı diplomatın ve Sri Lanka'daki savaş suçlarından sorumlu herkesin yargılanmamasını sağlamak. Lanka, Arjantin askeri cuntasıyla aynı kaderi paylaşıyor. Arjantinli eski ordu komutanı, şimdi merhum General Roberto Viola, 1981'de ABD'ye yaptığı açılış ziyareti sırasında muzaffer bir ordunun soruşturulmadığını açıkladı. Bugün, Viola'nın hayatta kalan askeri meslektaşları her hafta kendilerini Arjantin mahkemeleri önünde rıhtımda buluyorlar.

Ancak Guantanamo'nun ve Çeçenya'daki diğer mezalimlerin azmettiricileri ve düzenleyicileri eylemlerinden sorumlu tutulmadıkça, herkesin eşit haklara ve adalete erişimine sahip evrensel bir ceza adaleti sisteminden bahsetmek mümkün olmayacaktır. Cezai kovuşturmalar öncelikle bireylerden hesap sormakla ilgili olsa da, doğru şekilde kullanılırsa, geçmişteki suçlarla barışın yeniden sağlanmasını kolaylaştıracak şekilde kapsamlı bir hesaplaşma sürecinin ilk adımını da temsil edebilir. etkilenen topluluklar Geçmişteki suçların nedenlerini ortaya çıkarmak, daha sonra anlayışımızı derinleştirmeye hizmet edebilir ve nihayetinde gelecekte vahşetlerin meydana gelmesini önlemek için bizi daha donanımlı hale getirebilir (Rajagopal, 2003).

4. ULUSLARARASI HUKUKTA SEÇİCİLİK VE ÇİFTE STANDART: VAKA ÇALIŞMALARI

Yasanın söylediği ile gerçekte nasıl uygulandığı arasında her zaman bir tutarsızlık vardır. Ancak uluslararası ceza uygulamasında yasa o kadar tutarsız bir şekilde yönetiliyor ki, yasaların kendi geçerliliğini ve evrensel uygulanabilirlik iddialarını baltalıyor. Bu çalışma, ciddi insan hakları ihlalleri için suçlamaların takibinde çifte standart olduğu kavramına dayanmaktadır. Uluslararası hukuk ihlalleri için suç duyurusunda bulunup bulunmamak, neredeyse her zaman bağlama dayalı ve önemli yatay ve dikey seçicilik içeren siyasi bir karardır (Dixon, 2013).

Belirli bir zaman diliminde birkaç karşılaştırılabilir olay meydana geldiğinde, ancak bu eylemlerden yalnızca belirli bir kısmı uluslararası hukuka karşı suç olarak yargılandığında, yatay bir seçicilik durumumuz olur. Göreceğimiz gibi, bu konuyu gündeme getirmek genellikle güçlü bir ilk dirençle sonuçlanır.

Holokost'u önemsizleştirebilecek herhangi bir analogiden kaçınmak için, örneğin Batı Almanya'daki Nazi zulmüne ilişkin tartışmada, Avrupa'daki Yahudi halkının imhasını tarihsel bir tekillik olayı olarak tasvir etmek çok önemliydi. Bütün bir etnik, ırksal, dinsel veya diğer grubun amaçlı ve devlet destekli olarak öldürülmesi, soykırım çalışmalarının birincil odak noktasıdır. Bununla birlikte, tarihçi Christian Gerlach, devlet ve devlet dışı aktörlerin katılımını ve diğer şiddet türlerini düzgün bir şekilde ele almak için aşırı ve şiddetli toplumlar kavramını öneriyor. İlerleyen sayfalarda akademik tartışma bağlamında her zaman yararlı olmayan yasal terminoloji kullanılmalıdır, ancak söz konusu suçların tarihsel olarak sınıflandırılması konusunda süregelen anlaşmazlıkları akılda tutmak önemlidir.

Bir senaryoda yer alan kişilerden hangisinin kovuşturma için seçilmesi gerektiği, uluslararası hukuka karşı suçların kovuşturulmasında ortaya çıkabilecek dikey seçiciliğe bir örnektir. İktidar konumundayken uluslararası suçlar işleyenler genellikle adaletten kaçarlar. Bunun yerine, tipik olarak daha düşük rütbeli birliklerden veya diğer daha az güçlü kişilerden oluşan günah keçileri genellikle suçlanmak üzere seçilir. Önde gelen suçlulara karşı siyasi olarak riskli eylemlerden

kaçınırken ulusal ve uluslararası eylem çağrılarını yatıştırmak için kullanılan yaygın bir taktik, bu tür mahkumiyetler almaktır (Guzman, 2002).

Uluslararası ve ulusal mahkemeler tarafından kullanılan yöntemleri karşılaştırırken dikkate alınması gereken birkaç faktör vardır. Bir savaşın galibi veya mağlup tarafında olmak böyle bir faktördür, ancak devlet ve devlet dışı aktörler, sömürgeci güçler ve sömürgeler, büyük güçler ve daha az güçlü uluslar ve Kuzey ve Güney ikilemleri de yasal çatışmaların çözümünde rol oynar. . Sosyoekonomik durum, cinsiyet ve ırka dayalı olanlar da dahil olmak üzere ulusal düzeyde örtüşen çeşitli ayrımcılık biçimleri görmeye alışkınsınız. Kamerunlu tarihçi Kuma Ndumbe III, teknik olarak II. Daha sonra Afrika, Asya, Latin Amerika ve Pasifik bölgesindeki yüz milyonlarca güçsüz insanın -teorik olarak kazananların tarafında olanlar- aslında kaybedenler olduğunu savunuyor.

Dünya Savaşı sırasında Japon ordusu tarafından tecavüze uğrayan, köleleştirilen ve fuhuşa zorlanan yaklaşık 200.000 Koreli ve diğer Doğu Asyalı kadın bunun özellikle korkunç bir örneğidir. Kore, Tokyo Savaş Suçları Mahkemesi'nin dışında kalmayı seçtiği için hiçbir zaman soruşturulmadı. Hızla siyasi ve ekonomik hakimiyete yükselen Kore ve Japonya, bu kadınların vakalarını onlarca yıl görmezden geldi. İşkence ve cinayetle birlikte uluslararası ceza hukuku tarafından ele alınan insanlığa karşı suçların hemen hemen tüm tarihsel örneklerinin bir özelliği olmasına rağmen, savcılar cinselleştirilmiş şiddeti çoğunlukla göz ardı ettiler (Buchanan, 2007).

Burada özetlenen tüm senaryolar multidisipliner araştırma gerektirir. İnsan hakları ihlallerinin toplumun her kademesinde ve sıklıkla uluslararası toplumun genelinde geniş kapsamlı etkileri vardır. Yasal girişimlerin etkilerine ilişkin derinlemesine araştırmalar eksiktir. Bu, kitabın eksiksiz olma vaadinde bulunmamasının birçok nedeninden yalnızca biridir. 1945'ten bu yana meydana gelen savaşların hacmi ve ciddi insan hakları ihlalleri, böyle kapsamlı bir incelemeyi imkansız kılıyor. Bunun yerine, Nürnberg Mahkemesi'nin kurulmasına ve uluslararası ceza hukukunun mevcut çerçevesine nihai olarak bu devletler yol açtığından, Batılı Müttefik güçlerin suçları bu kitabın vurgusu olacak. Batılı devletler bağlamında böyle bir analiz yapmak, gizli diktatörlükler bağlamında olduğundan daha kolaydır, çünkü eski devletler demokrasi ve hukukun üstünlüğünü takip etme iddiasındadırlar, genellikle daha fazla şeffaflıkla çalışırlar. ve yerleşik sivil toplum

gruplarına ev sahipliği yapmaktadır. Sonuç olarak, bireylerin uluslararası ceza hukuku ekseninde dönen bir tartışmaya girme olasılıkları daha yüksektir. Burada soruşturulan suçlar birkaç on yılı kapsıyor. Suç analizinin ikili bir amacı vardır. Sömürgeci tarihin ardından kalan şüpheliği ve sözde Küresel Güney'deki daha yakın tarihli müdahaleleri anlamak, uluslararası ceza hukukunun ne kadar ilerlediğini takdir etmemize yardımcı olurken, aynı zamanda modern uluslararası ceza hukuku uygulamasını çevreleyen ciddi çekinceleri anlamamıza yardımcı olur. o bölgede birçok kişi tarafından tutuluyor (Koskeniemi, 2001).

Eldeki cezai süreçlerin uzunluğu ve karmaşıklığı göz önüne alındığında, bunların nihai sonuçlarına ilişkin güvenilir bir tahminde bulunmak için çok erken. Bunun yerine, bu kitap, uygulamadaki eğilimlerin ve tehlikelerin belirlenmesi ve alternatiflerin geliştirilmesi dahil olmak üzere mevcut uluslararası ceza hukuku sistemine yönelik zorluklarla ilgilidir.

4.1 Irak'ta İşkence

Mahkemenin, Irak Savaşı sırasında (2003'te başlayan) işlendiği iddia edilen savaş suçlarıyla ilgili olarak Tony Blair ve diğer İngiliz vatandaşlarına yöneltilen cezai suçlamalara yaklaşımı geniş çapta eleştirildi. Dünya çapında bir profesör grubu, İngiliz askerlerinin tutuklulara işkence yaptığını (Şekil 4.1), parça tesirli bombalar (Şekil 4.2) yerleştirdiğini ve Basra ve çevresinde başka savaş suçları işlediğini iddia ederek Başsavcılığa şikayette bulundu. Parça tesirli bombalar özel olarak yasaklanmasa da, bazıları orantısız bir şekilde sivilleri öldürdükleri için kentsel alanlarda konuşlandırılmalarının savaş suçları oluşturduğunu iddia ediyor.

Şekil 4.1: Irak Hapishanesinde İşkence

Şekil 4.2: Irak'ta Parça Tesirli Bombalar

Savcı Moreno Ocampo, 2006 yılında konuyla ilgili başvuruda bulunan kişilere bir mektup yazarak, ortaya çıkan suçların UCM'nin yargı yetkisi eşiğini karşılamaması nedeniyle herhangi bir suçlamanın başlatılmadığını açıkladı. İddia makamı, mahkumlara kötü muamelede bulunduğu iddia edilenlerin yalnızca 12-14 kurbanı olduğunu varsayıdıktan ve olayların Darfur, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Ruanda'da devam eden suçlarla ilgili soruşturmalar kadar ciddi olmadığını ileri sürdükten sonra başka soruşturma yürütmedi. Mektupta ayrıca, UCM Tüzüğü'nün 8(1) (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Moreno Ocampo, Irak'taki İngiliz savaş suçları hakkında daha fazla araştırma yapmayı ihmal ettiği için cezalandırılmalı, bu da onların kapsamının çok daha doğru bir şekilde değerlendirilmesine yol açacaktı. İngiliz güçleri de dahil olmak üzere Irak'ta tutuklulara yönelik kötü muamelenin, İngiliz Baha Mousa iç soruşturması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin İngiltere aleyhine verdiği daha yakın tarihli kararlar sayesinde, resmi olarak ifşa edilenden çok daha geniş bir ölçekte gerçekleştiğine artık hiç şüphe kalmamalıdır. İngiltere'nin bu tür davaları soruşturma yükümlülüklerini ihlal ettiğini tespit eden Haklar (Charlesworth & Chinkin, 2022).

2003 ile 2008 yılları arasında İngilizler Irak'ı işgal etti ve bu süre zarfında, hukuk firması Kamu Çıkarı Avukatları (PIL) ve Avrupa Anayasal ve İnsan Hakları Merkezi (ECCHR), Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (ICC) ayrıntılarıyla anlatan ortak bir sunum yaptı. İngiliz kontrolü altındaki mahkumlara sistematik işkence ve kötü muamele. Dava, mahkemedен üst düzey İngiliz askeri yetkilileri ile eski hükümet bakanları ve devlet bakanlarının eylemlerini incelemesini talep etti. Son yıllarda 400'den fazla eski Iraklı tutsak, İngiliz kuvvetleri tarafından ağır kötü muameleye ve aşağılayıcı muameleye maruz kaldıklarını iddia ederek ortaya çıktı. 2003 ile 2008 yılları arasında İngiliz gözaltı merkezlerinde kötü muameleye ilişkin 2.000'den fazla iddia, 85 açıklayıcı örneğe odaklanan şikayetin 250 sayfasında ayrıntılı olarak anlatılıyor (Şekil 4.1). 41 tanık ifadesinden, ICRC açıklamalarından, STK ve medya raporlarından ilgili alıntılar ve farklı İngiliz kamu soruşturmalarından derlenen önemli materyaller de kitapçığa dahil edilmiştir (Dixon, 2013).

Şekil 4.3: Iraklı Sivillere Yönelik Amerikan ve İngiliz Saldırıları

Bu resmi soruşturmalar, iddiaların şaşırtıcı boyutunu göstermiş olsa da, İngiliz yetkililer sorumluların büyük çoğunluğuna karşı suçlamada bulunmadı. Özellikle, üst düzey siyasi ve askeri yetkililerin lider olarak konumlarından dolayı cezai olarak sorumlu olup olmadıklarını belirlemek için hiçbir girişimde bulunulmadı. Başvuruda sunulan yeni ayrıntılar ve kanıtlar ışığında, Lahey'deki savcılar Mayıs 2014'te bir ön soruşturma başlattı (Gray, 2018).

4.2 Libya

Libya hükümeti, 2011'in başlarında Arap Baharı'ndaki ayaklanmaların ülkeye yayılmasının ardından askeri harekate başvurdu. Bingazi ve El-Bayda'da (Şekil 4.4) yüzlerce barışçıl protestocu öldürüldü ve yaralandı, büyük çoğunluğu muhalif olan binlerce kişi de Kaddafi yönetimi tarafından kaybedildi.

Şekil 4.4: Bingazi ve Beyda'da Şiddet

Misrata'nın sivil nüfusu parça tesirli bombalar ve diğer askeri silahlarla saldırıya uğradı. Amerika Birleşik Devletleri'nin desteğiyle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, konuyu ICC Tüzüğü'nün 13(b) Maddesi uyarınca ICC'ye bildirmek için Mart 2011'de 1970 sayılı Kararı oybirliğiyle kabul etti. Muammer Kaddafi, Seyfülislam Kaddafi ve Libya ordusunun istihbarat şubesi başkanı Abdullah Al-Senussi için tutuklama emri, insanlığa karşı suç iddialarının kamuoyuna açıklanmasının hemen ardından çıkarıldı. Afrika İnsan Hakları Mahkemesi ve Afrika İnsan Hakları Komisyonu tarafından 2011 baharında yayınlanan kararlarda

Libya'daki insan hakları ihlallerinin yaygın ve sistematik olduğu kabul edildi. Rejimin zulmüne karşı savaşıyan isyancılar tarafından işlenen insan hakları suçları, Uluslararası Af Örgütü'nün birçok raporuna konu oldu (keyfi tutuklama, yargısız infaz, linç ve işkence). İsyancılar, siyah birliklerin Kaddafi yönetiminin paralı askerleri olduğunu düşündükleri önyargılı bir nedenle, çoğunlukla siyah Libyalılara ve Sahra altı Afrika'dan gelen insanlara saldırdılar (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Libya'da görev yapan NATO personeline, NATO bombalamalarının neden olduğu çok sayıda sivilin ölümüne ilişkin kanıtlara rağmen UCM tarafından kovuşturmaya karşı dokunulmazlık verildiğinde, mahkemenin eylemleri bir kez daha tarafsızlığıyla ilgili tartışmaları ateşledi. Sonuç olarak, bir İnsan Hakları İzleme Örgütü yetkilisi, yaygın cezasızlık kültürüne karşı konuşmak zorunda hissetti.

Kasım 2011'de Muammer Kaddafi'nin ölümünün ardından, aleyhindeki tüm yasal işlemler düştü. Libya'nın anlamlı bir kovuşturma yürütmek için gerekli malzemeye ve istekliliğe sahip olması nedeniyle mahkeme, AlSenussi aleyhindeki davanın da kabul edilemez olduğuna karar verdi. Uluslararası Ceza Mahkemesi, Saif Kaddafi'nin henüz iade edilmemesi nedeniyle Aralık 2014'te Libya hakkında uygunsuzluk kararı verdi. 2014'ün başından bu yana Libya'daki istikrarsızlık, Lahey'e nakledilmesini giderek daha imkansız hale getirdi (Gray, 2018).

4.3 Sudan

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Mart 2005'te Darfur'daki durumu (Şekil 4.4) Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne sundu. Dönemin Sudan Devlet Başkanı Ömer Hasan El Beşir, dönemin Bakanı Ahmed Muhammed Harun (Ali Kuşyab) ve dönemin Cancevit milis şefi Ali aleyhindeki davalar Muhammed Ali Abd-Al-Rahman, o yılın 6 Haziran'ında Lahey Savcılığı tarafından başlatıldı (Bowett, 2009).

Sudan, ICC Statüsü'nü onaylamadığı için Uluslararası Ceza Mahkemesi ile işbirliği yapmıyor. Mahkemenin 2007 ve 2009 tutuklama kararlarına rağmen, Sudan'ın işbirliği yapmaması nedeniyle ne Ali Kuşyab ne de El Beşir tutuklanmadı. Bazıları, tutuklama emrinin dikkati krize barışçıl bir çözüm bulma gibi daha acil bir görevden uzaklaştırdığını ileri sürerek, savcılığın El Beşir'i takip etmesini eleştirdiler.

Şekil 4.5: Darfur'daki Durum

ICC'nin görevdeki bir devlet başkanı için verdiği ilk tutuklama emrinin hiçbir zaman infaz edilmemiş olması, mahkemenin etkisizliğinin kanıtı olarak görüldü. Gerçekte, birçok ek unsur söz konusuydu. Tavsiyesini yaptıktan sonra, BM Güvenlik Konseyi mahkemeye yeterli yardımı sağlamadı. Güvenlik Konseyi, Sudan'ı mahkemeye işbirliği yapmaya zorlamak için UCM Tüzüğü'ne taraf devletler de dahil olmak üzere El Beşir'in devlet ziyaretlerini kabul ettiği hükümetlere (Cibuti, Çad, Libya, Malavi ve Kenya) karşı herhangi bir işlem yapmadı. Güvenlik Konseyi'nin desteğini alamayan ICC savcısı Fatou Bensouda, Aralık 2014'te Darfur'daki duruma ilişkin soruşturmaları durduracağını açıkladı (Gray, 2018).

UCM'ye taraf bir devlet olan Orta Afrika Cumhuriyeti, Aralık 2004'te mahkemeden 2002 ile 2003 yılları arasında işlenen savaş suçlarını soruşturmasını istedi. Kongolu bir milis komutanı ve eski bir başkan yardımcısı olan Jean-Pierre Bemba, bir saldırı sonrasında tutuklandı mahkeme tarafından soruşturma. Erkeklerle, kadınlara ve çocuklara yönelik toplu tecavüzler, işlemekle veya emretmekle suçlandığı insanlık suçları arasında yer alıyor. Tutuklama, seçici infaz iddialarını bir kez daha gündeme getirdi. Eleştirmenler, Bemba'nın siyasetten uzaklaştırılmasından özellikle Joseph Kabila'nın Kongo hükümetinin fayda sağlayacağını ve görevden ayrılmasının Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki birçok kişi için uygun olduğunu söyledi. Mart 2013'te isyancı örgüt Séléka tarafından görevden alınana kadar Orta Afrika Cumhuriyeti hükümet başkanı olarak görev yapan François Bozizé'ye ait güçler

tarafından işlenen suçları incelememek mahkemenin önyargı iddialarını yatıştırmak için çok az şey yaptı (Charlesworth & Chinkin, 2022).

Kenya'daki seçimlerin polis, güvenlik güçleri ve milislerin sorumlu tutulduğu şiddetli çatışmalara yol açmasının ardından 1.000'den fazla insan öldürüldü, 3.500 kişi ağır yaralandı ve 650.000 kadar kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı. Dış yardımın ardından şiddet yatıştı, ancak faileri Kenya mahkemelerinde adalete teslim etme çabaları nihayetinde başarısız oldu. UCM savcısı ilk kez potansiyel insanlığa karşı suçlar hakkında soruşturma başlatma yetkisini kullandı ve davaya ilişkin işlemleri başlattı. Mart 2013'te cumhurbaşkanı seçilen eski maliye bakanı Uhuru Kenyatta ve onun başkan yardımcısı olarak görev yapan William Ruto, incelenen altı üst düzey siyasi aktörden ikisiydi. Ruto, Kenyatta ve Kenya radyo istasyonu Kass FM'in operasyon şefi Joshua Arap Sang, özel düzenlemeler nedeniyle yargılama boyunca Lahey'de bulunma zorunluluğundan büyük ölçüde kurtuldu. Sang ve Ruto'nun yargılanmasına devam edilirken Kenyatta aleyhindeki iddialar, Bensouda'nın ofisinin büyük ölçüde Kenya hükümetinin soruşturmalar boyunca işbirliği yapmamasından kaynaklandığını söylediği delil yetersizliği nedeniyle Aralık 2014'te düştü. Diğer üç dava da daha önce durdurulmuştu. Bazı mahkeme yargıçlarının Kenya'daki olayların insanlığa karşı suç teşkil edip etmediği konusunda çekinceleri vardı ve bu, Kenya yargılamalarına gölge düşürdü. Bu, yarışan siyasi grupların kavga ettiği, gösterilere ve belki de şiddetli çatışmalara yol açtığı ortamlarda tipik bir sorundur.

Fildişi Sahili, seçimlerinden sonra yaygın şiddet olayları patlak verdiğinde benzer bir senaryo yaşadı. Mevcut başkan Alassane Ouattara'nın talebi üzerine, ICC'nin o zamanki savcısı Luis Moreno Ocampo, Mayıs 2011'de eski başkan Laurent Gbagbo aleyhindeki iddiaları araştırmaya başladı. Gbagbo, şu anda davasının başlamasını beklediği Lahey'e iade edildi. eski asistanı Charles Blé Goudé ile birlikte (Von Glahn & Taulbee, 2015).

Ayrıca, UCM Tüzüğü'nün imzacısı olan Mali eyaleti, Ocak 2013'ten itibaren kuzey Mali'deki silahlı çatışma sırasında işlenen suçlarla ilgili resmi soruşturmalar başlattı. Şu ana kadar herhangi bir kişiye karşı resmi bir suçlama yapılmadı.

4.4 Önümüzdeki On Yıl

Mahkemenin kuruluşu ilk başta olumlu karşılanırsa da, aradan geçen 13 yılda çok sayıda eleştiri su yüzüne çıktı. Doğru, bu yazı itibariyle ICC'nin başlattığı sekiz resmi davanın tümü Afrika ülkeleriyle ilgili, ancak BM Güvenlik Konseyi'nin bunlardan ikisini ve sevk eden hükümetlerin diğer dördünü sevk ettiğini hatırlamakta fayda var. Bu açıdan bakıldığında, Savcılık makamının tarafsızlık ya da neo-sömürgeci ya da neo-empereyal zihniyet iddialarının asılsız olduğu açıktır (Wallace & Martin-Ortega, 2020).

UCM'nin davaları kovuşturma konusundaki sınırlı yetkisiyle ilgili ciddi bir sorunu var. Mahkeme, soruşturma maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle talebi karşılayamıyor. BM Güvenlik Konseyi tarafından getirilen veya etkilenen hükümetler tarafından getirilen meseleleri halletmek için daha fazla para toplama gerekliliği sorunu daha da artırıyor. Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (UCM) yürütme eksikliği, ad hoc mahkemeleri de etkileyen bir sorundur, bu nedenle mahkeme, özellikle şüphelilerin yargılanmak üzere Lahey'e nakledilmesi söz konusu olduğunda, büyük ölçüde hükümetlerin işbirliğine ve yardımına güvenmektedir. Sanık hazır bulunmadan soruşturma yürütülebilmesine rağmen, sanık olmadan yargılama yapılamaz. Tutuklama emri çıkarıldıktan sonra sanığa erişim, şüphelinin ikamet ettiği ülkedeki yetkililerin işbirliğine bağlıdır. Bu işbirliği, el-Beşir davasının da gösterdiği gibi, yasal olarak mahkemeye tam işbirliği yapmakla yükümlü olan UCM Tüzüğü'ne taraf devletler tarafından bile her zaman garanti edilememektedir. Tanıklara ve kanıtlara erişim, soruşturma aşaması boyunca çok önemlidir ve ICC, özellikle suçların işlendiği yerler olmak üzere yabancı yargı mercilerinin işbirliğine güvenir. Yine, bir devlet ancak kendi çıkarlarına fayda sağlayacağına inanıyorsa bu tür bir yardım sağlayacaktır (Klabbers, 2020).

Coğrafi kısıtlamalara ek olarak, mahkeme yalnızca Temmuz 2002'den sonra işlenen suçlar üzerinde yargı yetkisine sahiptir. UCM tarafından incelenen ilk üç dava olan Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Darfur ve Uganda'nın ağır insan hakları ihlalleri içerdiği inkar edilemez. Kenya, Fildişi Sahili ve Libya'ya yönelik soruşturmalar, ilk üç ülkedeki soruşturmalardan çok daha hafif, yaygın veya uzun süreli insan hakları suçlarını içerdikleri için tabloyu bulandırıyor. Burma, Çeçenya, Kolombiya, İran, Suriye, Filistin ve Sri Lanka, eşit yoğunlukta durumların yaşandığı yerlerden sadece birkaçı. Kolombiya ve 2015'in başlarında Filistin dışında, bu

lkelerden hiçbiri UCM Tzg'n imzalamadı ve Darfur ve Libya'nın aksine BM Güvenlik Konseyi her iki senaryoyu da mahkemeye sunmadı. Bu senaryoların her birinde en az bir veto yetkisi söz konusu olduğundan, bunlardan herhangi birinde bir yönlendirme yapılması oldukça olası görünmemektedir (Klabbers, 2020).

Şimdiye kadar, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (ICC) en büyük başarsızlığı, Kolombiya'daki durumu yalnızca izlemekten fazlasını yapamaması ve bunun yerine ABD'nin Latin Amerika'daki en önemli ortağına karşı yasal işlem başlatamamasıydı. Burma, Rusya ve Sri Lanka'daki daha az başarılı girişimlerle kıyaslandığında, Kolombiya içinde kovuşturma açma çabalarına rağmen, yerel süreçler hala yeterli olmaktan uzak. İngiliz hükümetinin Irak'ta işlenen savaş suçlarını kovuştururken siyasi olarak seçici davrandığı suçlaması da geçerli (Thirlway, 2019).

Bu değerlendirmeye rağmen, iddia makamının yukarıda belirtilen suçların mahkemenin kurucuları tarafından öngörülen geniş oranlardan yoksun olduğu iddiası, en azından ilk incelemede, biraz inandırıcı görünmektedir. Avrupa hükümetleri tarafından işlenen potansiyel savaş suçları, UCM'nin bu tür davaları soruşturmak için gerekli kaynaklara sahip olmaması veya söz konusu suçların mahkemenin yetkisi dışında kalması nedeniyle cezasız kalırsa, bu kabul edilemez bir durumdur. Bu, zellikle Avrupa mahkemelerinde uygun yasal işlemlerin nadiren takip edildiği durumlarda geçerlidir (Crawford & Brownlie, 2019).

Mahkemenin, Filistin'in bir devlet olarak varlığına ilişkin devam eden şüphenin getirdiği yargı yetkisiyle ilgili zorlukları göz önüne alındığında, aynı siyasi seçicilik suçlaması henüz Gazze ihtilafına uygulanmamalı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu nihayet Kasım 2012'de Filistin'i ye olmayan bir gözlemci devlet olarak kabul ederek bu hassas sorunu çözdü. Ertesi gün, 2 Ocak 2015'te Filistin, 13 Haziran 2014'ten bu yana Doğu Kudüs de dahil olmak üzere işgal altındaki Filistin topraklarında işlenen ve Mahkeme'nin yetki alanına giren suçlar konusunda UCM'nin yargı yetkisini resmen kabul ederek Statü'y onayladı. • Filistin makamları, UCM Tzg'nn 12(3) Maddesi uyarınca 1 Ocak 2015'te yaptıkları bir beyanla 13 Haziran 2014'e kadar ICC yetkisine başvurabildikleri için, bu ikili yaklaşımı tercih ettikleri görülmektedir. 2014 yılında bu gün, Gazze'de üç İsraili gencin kaçırılmasının ardından Ağustos ayının sonuna kadar sürecek ve 2.256 Filistinli ile 85 İsrailinin hayatını alacak bir çatışmayı ateşleyen çatışma patlak verdi. Filistin bu

beyanda bulunmadan katılsaydı, mahkemenin ancak Filistin Statüsü'nün yürürlüğe girdiği 1 Nisan 2015 tarihinden sonra işlenen suçlar üzerinde yetkisi olacaktı. Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılığı, 16 Ocak'ta Filistin'deki duruma ilişkin bir hazırlık soruşturması başlattı. Açıktır ki, eğer mahkeme İsraili zanlıları soruşturacak olsaydı, İsrail ve Batılı müttefiklerinden, özellikle de ABD'den ciddi siyasi kınamalarla karşılaşacaktı. Tam da bu nedenle mahkeme, 2014 ihtilafı sırasında İsrail ve Hamas tarafından işlendiği iddia edilen savaş suçlarına ilişkin kapsamlı soruşturmalar yürüterek tarafsızlığını gösterme fırsatına sahip. Örneğin Irak'taki İngiliz suçlarıyla ilgili olarak geçmiş uygulamalar göz önüne alındığında yetkin soruşturmalar yapılmasını beklemek için nedenler var, ancak mahkeme muhtemelen bu siyasi açıdan hassas konuyu agresif bir şekilde ele almakta tereddüt edecek. Soruşturmaların devam etmesi yönündeki baskıyı sürdürmek ve soruşturma ve kovuşturmayla ilişkin mevcut iç tereddütleri ortaya çıkarmak için STK'ların çalışmaları çok önemli olabilir (Boyle & Redgwell, 2021).

Sonuç olarak, ICC'nin yazının yazıldığı ana kadar Afrika'ya yoğunlaşmasından tamamen Batı önyargısının ve müdahaleciliğinin sorumlu olduğu sonucuna varmak basitleştirme gibi görünüyor. Örneğin 2011 yazında Kaddafi ailesi üyeleri hakkında tutuklama emri çıkarıldığında Afrika Birliği yetkilileri mahkemeyi eleştirmek için bu gerekçeyi kullandı. Kıtasal bir soruna Afrika'nın bir yanıtı olarak Afrika için bir mahkemeyi savundular. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Mahkemesi, Afrika Adalet ve İnsan Hakları Mahkemesi olarak yeniden adlandırma teklifinde, yargı yetkisinin cezai kovuşturmaları da içerecek şekilde genişletileceğine göre bu stratejiyi uygulayabilecektir. Buna yanıt olarak Afrika insan hakları örgütleri, Afrika mahkemelerinin bu tür durumlarda kendi başlarına dava açma yetkisine zaten sahip olduğunu hatırlatıyor. Aslında, prosedürleri tamamlayıcılık temelinde Lahey'deki prosedürlerin yerini alacaktır. Sonuç olarak, Afrikalı elitlerin, Afrika halklarına karşı ağır insan hakları zulmünün faillerini mahkeme önüne çıkarmak için baskıyı yönlendirmenin bir yolu olarak, ICC'ye karşı neo-sömürgecilik iddialarını defalarca kullandıkları görülüyor. Ancak, mahkemenin çabalarını siyasi kayırmacılık iddialarından arındırılmış olarak değerlendirebilmesi için daha kat etmesi gereken çok yol var (Tanaka, 2023).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Son yirmi yılda dünyanın hemen her yerinde insan hakları ihlal edildi ve bu ihlaller bazı durumlarda uluslararası suç düzeyine bile yükseltildi. Suç isnadının makul olduğu ve hatta kanunen gerekli olduğu durumlarda bile, suçlular çoğu kez cezasız kalıyor. Bunun olası nedenleri hakkında çok fazla tartışma yapıldı. Çatışma ve çatışma sonrası ülkelerde hukuk sistemleri sıklıkla çöker. Yolsuzluk, siyasi irade eksikliği, aşırı çalışan bir mahkeme veya bölünmüş topluluklar, hükümet yapılarının hala var olduğu veya restore edildiği alanlarda çeşitli derecelerde travma sonrası stres ve kalıcı güvensizlikle birleşiyor.

21. yüzyılın ilk on yılının sonunda, uluslararası suçlara karşı yasal yansımalar ve yaptırımlar yoluyla tek tip ve tutarlı bir tepki hâlâ yoktu. Çeşitli anlaşmalara ve bağlayıcı uluslararası hukuka rağmen, soykırım, insanlığa karşı suçlar ve işkenceyi soruşturma ve cezalandırma görevleri uygulanmıyor.

Uluslararası ceza adaletine yönelik birleşik bir yaklaşımın mevcut eksikliği göz önüne alındığında, mevcut çifte standart sorununu çözmeden önce bu alanda tek tip standartlar oluşturmaya odaklanmanın daha önemli olup olmadığı merak edilebilir.

Bana göre her iki hedef de mümkündür ve aynı anda takip edilmelidir. Daha da önemlisi, herkes aynı kurallara tabi olmadıkça, küresel hukukun üstünlüğünü zor tartışabiliriz. Norm ihlallerinin yasal kovuşturma yoluyla yeniden dengeleneceği, haksız fiillerin bu şekilde nitelendirileceği ve yasa ihlallerinin cezalandırılacağı beklentisi, normların bu tür ayrımcı uygulamalarının çok uzak olmasına rağmen, ceza hukukunun merkezi bir unsurudur. Adalet kavramından. Mevcut uluslararası cezai kovuşturma uygulamaları önyargılı olmaya devam ediyor. Batılı güçler, insan haklarının ve cezai sorumluluğun uluslararası korunmasının en sesli savunucuları olmalarına rağmen, kendi yanlışları veya diğer ulusların zulmünde iş birlikleri nedeniyle adaletle yüzleşmek konusunda isteksizler. Daha önce evrensel kovuşturmayı destekleyen Küresel Güney'deki devletler ve devlet dışı gruplar, şimdi artan şüphelerini ifade ediyorlar. Bu kültürlerden bazıları, yüzyıllar boyunca sömürge

ve sömürge sonrası güçler tarafından ekonomik olarak baskı altına alındı ve bunun kalıcı bir etkisi oldu. Siyasi ve askeri aktörler, özellikle hesap vermesi gerekenler, bunu kendi lehlerine nasıl kullanacaklarını anlıyorlar. Bu düşünce ve duyguları göz ardı etmek risklidir.

Bugün dünyanın en güçlü ulusları, uluslararası ceza adaletine yalnızca ılımlı bir destek veriyor. Bununla birlikte, böyle bir küresel siyasi çabanın uygulanabilirliği, yalnızca Batılıların değil, aynı zamanda Afrika, Asya ve Latin Amerika hükümetlerinin de katılımına bağlıdır. Sonuç olarak, bu soruna çok daha fazla dikkat etmemiz gerekiyor. Hukukun üstünlüğüne inanan ve küresel ilişkilerin anayasallaşması için çalışanlar için geçerli olduğu kadar, küresel ilişkilerde köklü bir dönüşümü arzulayan ve sosyal olarak adil yeni bir dünya için çalışan herkesi endişelendirmeli. Yargılamanın güvenilirliğini kaybetme potansiyeli, ikinci grup için bir endişe kaynağı olmalıdır. Evrensellik ilkesi üzerine kurulu uluslararası mahkemeler, ikiyüzlü olarak görülmek istemiyorlarsa, uygulamalarında bu hedefi tam olarak benimsemelidirler. Mahkemelerin evrensellik arayışının ideal temeli, insan haklarının evrensel olarak uygulanabilir olduğu ve bu hakları ihlal edenlerin, ihlal dünyanın neresinde gerçekleşirse gerçekleşsin hesap vermeleri gerektiği inancıdır. Daha fazla uluslararası iş birliğini savunanlar, bunu kendi çıkarları için ya da bunun ekonomi, çevre, enerji ve gıda güvenliği ile karşı karşıya olduğumuz küresel sorunları çözmeye yardımcı olacağına inandıkları için yapıyorlar.

Hatalarının dürüst bir şekilde incelenmesinin ters tepeceğine dair yanlış bir fikirde, uluslararası yargı yetkisinin savunucuları ve onu destekleyen uluslar ve kuruluşlar bu konuyu basitçe görmezden gelmeyi tercih ediyorlar. Çifte standart kavramını eleştirmek isteyenlere, olumlu bir yanıtla karşılanmak yerine, tartışmanın dizginleri serbest bırakılıyor. *Tu quoque* itirazına başvuranlar, ne kadar kurnazca da olsa, şu anda tüneklere hükmediyor. Milošević ve Saddam Hüseyin, mahkemede veya siyasi halkla ilişkiler kavgalarında savunmalarında bu mantığı kullanan tek sanıklar değil. Savcı Telford Taylor ve filozof Jean-Paul Sartre gibi savunucular, Nürnberg ilkelerini, gerekirse hükümetlerin gelecekteki davranışlarının mahkemede yargılanabileceği bir ölçüt olarak kullanarak, bunların Vietnam'daki savaş suçlarından suçlulara uygulanmasını savundular.

Sinik entelektüeller, My Lai katliamını Nürnberg'i bir istisna mahkemesi ve galiplerin adaletinin bir tezahürü olarak göstermek için bir fırsat olarak kullanarak

Nürnberg ilkelerini itibarsızlaştırmaya çalıştılar. Alman avukat Helmut Quaritsch, Amerikan halkının My Lai katliamının sorumlularını cezalandırmamasının ülkedeki yaygın bir ahlaki başarısızlığı yansıtmadığını savunuyor. Bunun yerine, ulusların adalet dağıttığı öncül ile tutarlı olduğunu iddia ediyor: Hükümetler dostlar ve rakipler arasında ayırım yaptığı için ortaya çıkan farklılıklar siyasidir. Müttefiklere ve düşmanlara farklı davranma konusunda doğuştan bir arzuya sahip oldukları için her ülkenin kendi yargı yetkisini elinde tutması gerektiğini savunarak devam ediyor. Evrensel olarak uygulanabilir bir norm olarak hukuk kavramının savunulamaz olduğu konusunda ısrar etmeye devam edebilmeleri, dünyanın realistleri ve Schmittian'ları için büyük bir memnuniyet kaynağıdır.

Ebu Gureyb ve Guantanamo'daki son işkence açıklamaları, çifte standart konusunu ön plana çıkardı. Bir düzine ast birlik mahkûm edildi, ancak sistematik işkenceden sorumlu olanlara karşı anlamlı hiçbir cezai işlem başlatılmadı. Batılı güçler, ister arkadaşlarına bağlılık duygusundan, ister kendilerinin bu vahşete daha büyük (İngiltere) veya daha küçük (Almanya) düzeyde karışmış olmaları nedeniyle, bu konuda utanç verici bir şekilde sessiz kaldılar. Arap ve Müslüman dünyasında işkence yasağını korumaya aldırış etmeyen bazı güçlü sesler, bu durumu kendi çıkarları için kullandılar. İkiyüzlülüğün Batı'ya özgü olmadığını anlamak için, Saddam Hüseyin yönetimindeki en korkunç hapishanelerden biri olan Ebu Gureyb'in mirasını ve komşu İran, Türkiye, Suriye ve Ürdün hükümetlerinde devam eden işkenceyi göz önünde bulundurmamak yeterli. Ebu Garib ve Guantanamo, neyin yanlış gidebileceğinin iç karartıcı örnekleri. Örneğin, Batılı ülkeler işkence konusunu gündeme getirirse, işaret edilen ülke ABD'nin yaptığı vahşeti gündeme getirerek tartışmayı kolayca saptırabilir. Birleşik Devletler'in mutlak işkence yasağını zayıflatması, başka yerlerde işkence yapanlara yardımcı oldu; artık olağanüstü hal ilan ettiklerini, meşru güvenlik kaygıları olduğunu ve kendi başlarına terörle mücadele ettiklerini iddia edebilirler.

KAYNAKLAR

- Aust, A.** (2010). *Handbook of international law*. Cambridge University Press.
- Bostrom, N.** (2005). In defense of posthuman dignity. *Bioethics*, 19(3), 202-214.
- Bowett, D. W.** (2009). *Self-defence in international law*. The Lawbook Exchange, Ltd..
- Boyle, A. E., & Redgwell, C.** (2021). *Birnie, Boyle, and Redgwell's international Law and the environment*. Oxford University Press.
- Brunée, J.** (2009). *Routledge handbook of international law* (p. 101). J. D. Armstrong (Ed.). London: routledge.
- Buchanan, A. E.** (2007). *Justice, legitimacy, and self-determination: Moral foundations for international law*. Oxford University Press on Demand.
- Carozza, P. G.** (2003). Subsidiarity as a structural principle of international human rights law. *American Journal of International Law*, 97(1), 38-79.
- Charlesworth, H., & Chinkin, C.** (2022). *The boundaries of international law: A feminist analysis, with a new introduction*. Manchester University Press.
- Chesterman, S.** (2002). *Just war or just peace?: humanitarian intervention and international law*. Oxford University Press on Demand.
- Chomsky, N.** (2007). *Failed states: The abuse of power and the assault on democracy*. Metropolitan Books.
- Cole, D.** (2010). *No equal justice*. ReadHowYouWant. com.
- Crawford, J., & Brownlie, I.** (2019). *Brownlie's principles of public international law*. Oxford University Press, USA.
- Dixon, M.** (2013). *Textbook on international law*. Oxford University Press.
- Drumbl, M. A.** (2007). *Atrocity, punishment, and international law*. Cambridge University Press.
- Fischer-Lescano, A., & Teubner, G.** (2003). Regime-collisions: the vain search for legal unity in the fragmentation of global law. *Mich. J. Int'l L.*, 25, 999.
- Foschi, M.** (2000). Double standards for competence: Theory and research. *Annual review of Sociology*, 26(1), 21-42.
- Franck, S. D.** (2004). The Legitimacy Crisis in Investment Treaty Arbitration: Privatizing Public International Law through Inconsistent Decisions. *Fordham L. Rev.*, 73, 1521.
- Goldsmith, J. L., & Posner, E. A.** (2005). *The limits of international law*. Oxford University Press.
- Gray, C.** (2018). *International law and the use of force*. Oxford University Press.

- Guzman, A. T.** (2002). A compliance-based theory of international law. *Calif. L. Rev.*, 90, 1823.
- Hathaway, O. A.** (2001). Do human rights treaties make a difference. *Yale IJ*, 111, 1935.
- Henriksen, A.** (2019). *International law*. Oxford University Press, USA.
- Kagan, R.** (2002). *Power and weakness* (Vol. 113). Hoover Institution.
- Klabbers, J.** (2020). *International law*. Cambridge University Press.
- Klabbers, J., Peters, A., & Ulfstein, G.** (2011). *The constitutionalization of international law*. OUP Oxford.
- Koskenniemi, M.** (2001). *The gentle civilizer of nations: the rise and fall of international law 1870–1960* (Vol. 14). Cambridge University Press.
- Koskenniemi, M.** (2006). *From apology to utopia: the structure of international legal argument*. Cambridge University Press.
- Koskenniemi, M.** (2007). The fate of public international law: between technique and politics. *The Modern Law Review*, 70(1), 1-30.
- Lew, J. D., Mistelis, L. A., Kröll, S. M., & Kröll, S.** (2003). *Comparative international commercial arbitration*. Kluwer Law International BV.
- Malanczuk, P.** (2002). *Akehurst's modern introduction to international law*. Routledge.
- Meron, T.** (2000). The humanization of humanitarian law. *American Journal of International Law*, 94(2), 239-278.
- Merry, S. E.** (2009). *Human rights and gender violence: Translating international law into local justice*. University of Chicago Press.
- Molenaar, E. J.** (2007). Port state jurisdiction: toward comprehensive, mandatory and global coverage. *Ocean Development & International Law*, 38(1-2), 225-257.
- Pauwelyn, J.** (2003). *Conflict of norms in public international law: how WTO law relates to other rules of international law* (Vol. 29). Cambridge University Press.
- Rajagopal, B.** (2003). *International law from below: Development, social movements and third world resistance*. Cambridge University Press.
- Raustiala, K.** (2002). The architecture of international cooperation: Transgovernmental networks and the future of international law. *Va. J. Int'l L.*, 43, 1.
- Raustiala, K., & Slaughter, A. M.** (2002). International law, international relations and compliance. *International Relations and Compliance. Princeton Law & Public Affairs Paper*, (02-2).
- Roberts, A. E.** (2001). Traditional and modern approaches to customary international law: a reconciliation. *American Journal of international law*, 95(4), 757-791.
- Schabas, W.** (2000). *Genocide in international law: the crimes of crimes*. Cambridge University Press.

- Simmons, B. A.** (2000). International law and state behavior: Commitment and compliance in international monetary affairs. *American political science review*, 94(4), 819-835.
- Sjursen, H.** (2006). The EU as a 'normative' power: how can this be?. *Journal of European public policy*, 13(2), 235-251.
- Slaughter, J. R.** (2009). *Human rights, Inc.: The world novel, narrative form, and international law*. Fordham Univ Press.
- Steiner, H. J., Alston, P., & Goodman, R.** (2008). *International human rights in context: law, politics, morals: text and materials*. Oxford University Press, USA.
- Tanaka, Y.** (2023). *The international law of the sea*. Cambridge university press.
- Tesón, F. R.** (2017). The Kantian theory of international law. In *The Nature of International Law* (pp. 557-606). Routledge.
- Thirlway, H.** (2019). *The sources of international law*. Oxford University Press.
- Von Glahn, G., & Taulbee, J. L.** (2015). *Law among nations: an introduction to public international law*. Routledge.
- Wallace, R. M., & Martin-Ortega, O.** (2020). *International law*. Sweet and Maxwell.

ÖZGEÇMİŞ

Ali Adnan Zain Albideen ZAIN ALBİDEEN

ÖĞRENİM DURUMU:

- Kerkük Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Mezuniyet Yılı 2006/2007.
- İstanbul Gedik Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans 2022-2023-Devam

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER:

Polis memuru olarak çalışmaktadır.